

**T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTELERİN KENTLERİN SOSYAL, KÜLTÜREL VE
EKONOMİK DEĞİŞİMİNE SAĞLADIĞI KATKI: KONYA
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Lütfi DİKMEN**

**Niğde
Mart, 2018**

**T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTELERİN KENTLERİN SOSYAL, KÜLTÜREL VE
EKONOMİK DEĞİŞİMİNE SAĞLADIĞI KATKI: KONYA
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Lütfi DİKMEN**

Danışman : Doç.Dr. Bülent KARA

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Ercan GEÇGİN

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Hulusi YILMAZ

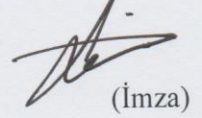
Niğde

**Niğde
Mart, 2018**

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Dönem Projesi/Yüksek Lisans Tezi/Doktora tezi olarak sunduğum “**Üniversitelerin Kentlerin Sosyal, Kültürel Ve Ekonomik Değişimine Sağladığı Katkı: Konya Selçuk Üniversitesi Örneği**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

21.10.2018 (tarih)

(İmza)

Lütfi DİKMEN

ONAY SAYFASI

Doç. BÜLENT KARA danışmanlığında Lütfi DİKMEN tarafından hazırlanan " Üniversitelerin Kentlerin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Değişimine Sağladığı Katkı: Konya Selçuk Üniversitesi Örneği " adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

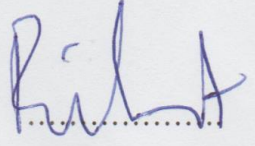
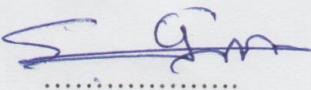

Tarih: 21/03/2018

JÜRİ :

Danışman : Doç. BÜLENT KARA

Üye : Dr.Öğr.Üyesi ERCAN GEÇGİN

Üye : Yrd.Doç.Dr. Hulusi YILMAZ

.....

.....

.....

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Hünkar GÜLER
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Üniversite ve Kent üzerine farklı alanlarda birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların birçoğunda kentlerin ve Üniversitelerin etkileşiminden çok kültürel ve ekonomik anlamdaki gelişmelere öncelik verildiğini söyleyebiliriz. Bu konuyla alakalı olarak Sosyolojik anlamda bir bakış açısıyla ele alınmış tezlerin daha az olduğunu görmekteyiz. Üniversite tarihsel süreçten günümüze kadar olan zaman içerisinde farklı isimlerle anılmış farklı yapılara bürünmüş ancak nitelik olarak ise pek değişikliğe uğramamış bir yapıda olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim Üniversiteler daha aydınlık bir gelecek adına bireyler yetiştirmek ve Bilimin önemini anlaşılmasında etkili bir role sahiptir. Bu anlamda bu araştırmanın farklı bir bakış açısı kazandırmak ve yeni bir şeyler öğrenmek adına faydasının olacağını ümit ediyorum.

Öncelikle gerek ders döneminde gerek Tez Döneminde bana desteklerini esirgemeyen çalışmalarımı sabırla takip edip bilgilerini cömertçe benimle paylaşan, kendisiyle çalışmaktan mutlu olduğum değerli danışmanım Doç. Dr. Bülent Kara'ya teşekkürlerimi iletmek ister ve kendisine minnettar olduğumu belirtmek isterim. Eğitim hayatım boyunca sabırla benim yanımda olan ve desteğini hiç esirgemeyen Annem Hatice Dikmen ve kariyerimin gidebileceği en uç noktaya gitmesi gerektiğini söyleyen gerek maddi gerek manevi desteğiyle eğitim hayatımın önemli yapı taşlarının oluşmasını sağlayan 2011 yılında kaybettiğim Rahmetli Babam Mustafa Dikmen'e ve benim her zaman yanımda olan kardeşlerim Recep Dikmen ve Zahide Dikmen'e sonsuz Teşekkürlerimi iletmek isterim. Son olarak maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen değerli arkadaşlarıma ve beni yalnız bırakmayan Dikmen Ailesine teşekkürü bir borç bilirim...

Mart 2018

Lütfi DİKMEN

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTELERİN KENTLERİN SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DEĞİŞİMİNE SAĞLADIĞI KATKI: KONYA SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

DİKMEN, Lütfi
Sosyoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bülent KARA
Mart 2018, 118 sayfa

Üniversiteler gerek tarihsel gerekse günümüzde önemli bir görev üstlenmiştir. Üniversitelerin eğitim sistemi içerisindeki yeri ve toplumlar üzerindeki önemi tarihsel süreç içerisinde giderek artmıştır. Bu süreç içerisinde toplumun kültürel ve sosyal anlamda üniversitelerden etkilendiğini söyleyebiliriz. Bu bağlamda Türkiye'deki üniversitelerin kentlerin gelişimine olan katkısının sosyolojik bir incelemesi olan bu araştırmada örneklem olarak Konya Selçuk Üniversitesi seçilmiştir. Kültürel sosyal ve ekonomik olarak üniversiteler toplumların geleceğini önemli ölçüde etkilemekte ve nüfus popülasyonunu değiştirmektedir. Bu değişimle birlikte farklı bir kültürel değişimin olduğunu söyleyebiliriz. Bu kültürel değişimlerin incelenmesi önemlidir. Kültürel değişimle alakalı birçok konu bulunmakta bunların detaylandırılması gerekmektedir.

Üniversite kent ilişkisi bağlamında Selçuk Üniversitesinin tarihi önem arz etmektedir. Ancak Kültürel bağları ele aldığımızda Konya kentinin geçmişten günümüze kadar olan süreçte eğitim kurumları ve onların işleyişleri önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Konya bir dönem Medreseleriyle çok popüler bir kent olmuş daha sonraları ise bu önemi yitirmemiş daha da gelişmiştir. Bu bağlamda Selçuklu Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi eğitim yapılarıyla gelecek adına güzel umutlar veren bir Kent oluşumu sağlanmaya çalışılmıştır. Kentin geçmişten gelen Kültürel Değerleriyle buluşan bir yapıya sahip olması önemli bir husustur.

Giderek artan Nüfus ve ülkelerin nüfus politikaları birçok kentin yapısını değiştirmiştir. Bu kentlerin yapısına özellikle de Üniversiteler eklenince bu durum daha farklı bir boyut kazanmıştır. Toplumsal anlamda kültürel etkileşimi toplumun birçok kesimini etkilemiş ve Üniversitelerin kuruldukları bölgedeki değişimleri yıllara göre gözlemlenmiştir. Modern çağda farklı bir yere sahip olan Üniversiteler Kentlerin yapısında birçok ekonomik kültürel değişimlere neden olmuş kuruldukları bölgelerde nüfus artışı gözlemlenmiştir. Bu durumların incelenmesi Üniversite Kent ilişkisi bağlamında önem arz etmektedir.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nicel verilere dayalı genel tarama modelinde ve ilişkiyel tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırma çalışma evreni Konya Selçuk Üniversitesi merkez kampüsünde okuyan öğrenciler ve üniversite kürsüsünde eğitim veren akademisyenler olarak belirlenmiştir. Araştırmada kullanılmak üzere “sosyal-kültürel ve ekonomik

tutum ölçeği” geliştirilmiştir. Ölçeğin yapısal eşitlik modellemesi ve istatistiksel olarak geçerliliği ve güvenilirliği sağlandıktan sonra uygulanmıştır. Araştırma genelinde; Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel ve ekonomik açıdan yüksek düzeyde katkı sağladığı, sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkının pozitif ve yüksek, anlamlı olarak birbiriyle ilişkide olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Selçuk, Üniversitesi, Konya, Sosyal-Kültürel, Ekonomik, Katkı

**ABSTRACT
MASTER THESIS**

**CONTRIBUTION OF UNIVERSITIES TO THE SOCIAL, CULTURAL AND
ECONOMIC CHANGES OF THE CITIES: KONYA SELÇUK UNIVERSITY
EXAMPLE**

DİKMEN, Lütfi

Sosyology Administration

Supervisor: Associate Professor Bülent KARA

March 2018, 118 pages

Universities have undertaken an important task both historically and today. The place of universities in the education system and the prominence on societies has increased gradually in the historical process. In this process, we can say that the society is influenced by universities in a cultural and social sense. In this context, a sociological examination of the Konya Selçuk University as samples in this study, the contribution to the development of cities have been selected universities in Turkey. Culturally, socially and economically, universities are significantly influencing the future of societies and changing population populations. With this change, we can say that it is a different cultural change. It is important to examine these cultural changes. There are many issues related to cultural change that need to be elaborated.

University has a historical importance in Selçuk University in the context of urban relation. However, when we deal with cultural ties, we can say that the city of Konya has an important place in the educational institutions and their functioning in the process from the past to the present day. Konya has been a very popular city for a while with its Madras, and later on it has not been able to achieve this. In this context, the Seljuk Ottoman and Republican period educational structures have been tried to provide a city that gives good hope for the future. The fact that the city has a structure that meets cultural values from the past is an important issue.

The increasing population and the population policies of the countries have changed the structure of many cities. This situation has taken on a different dimension especially with the addition of universities to the structure of these cities. Cultural interaction in a social sense has affected many parts of the society and the changes in the regions where Universities are established have been observed for years. Universities that have a different place in the modern age In the structure of the cities, many economic cultural changes caused population increase in the regions they were founded. Examination of these situations is important in the context of university urban relation.

This research aims to determine the opinions of students and academicians about the social, cultural and economic contributions of Selçuk University to the city of Konya. This research is a research in the general screening model based on quantitative data and in the relational screening model. The study universe was determined as Konya Selçuk University students studying at the central campus and academicians educating at the university level. A "social-cultural and economic

attitude scale" has been developed for use in the research. The scale was applied after modeling of structural equilibrium and statistical validity and reliability. Throughout the research; Selcuk University contributes to the Konya city at a high level in terms of social, cultural and economical, and the social-cultural contribution and the economic contribution are positively and highly related to each other.

Key words: Selçuk, University, Konya, Social-Cultural, Economic, Contribution

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
EKLER LİSTESİ.....	xvi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.ÜNİVERSİTELERİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE KENTLERE ETKİSİ.....	11
1.1.Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi.....	11
1.2.Ortaçağ Avrupa'sında Eğitim ve Üniversiteler.....	13
1.3. Ortaçağda Ortadoğu ve İslam Dünyasında Üniversiteler.....	15
1.2. Anadolu'da Kurulan Medreseler ve Üniversiteler Tarihi	19
1.2.1.Anadolu Selçukluları Zamanında Medreseler	19
1.2.2 Osmanlı Medreseleri.....	22
1.2.3. Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Üniversiteler	24

İKİNCİ BÖLÜM

2.KONYA'DA EĞİTİM, KÜLTÜR VE EKONOMİK FAALİYETLER

2.1. Konya'da Tarihsel Süreç İçerisinde Medrese ve Üniversite Yapılanması.....	27
2.1.1. Konya'da Kurulan Selçuklu Medreseleri	27
2.1.1.1 Konya'da Anadolu Selçuklu Medresleri.....	27
2.1.1.2.Sultaniye Medresesi	28
2.1.1.3.Ali Gav Medresesi	28
2.1.1.4. Sırçalı Medrese	29
2.1.1.5..Karatay Medresesi	30
2.1.1.6. İnce Minare Medresesi.....	31
2.1.2. Konya'da Diğer Eğitim Yapıları	32
2.1.3. Karamanoğlu Devrinde İnşa Edilen Eğitim Yapıları.....	34
2.1.4. Osmanlı Döneminde Yapılan Eğitim Yapıları.....	35
2.1.5. Cumhuriyet Dönemi Konya'daki Eğitim Yapıları ve Üniversite	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.KONYA’NIN SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DEĞİŞİMİNE SAĞLADIĞI KATKI BAKIMINDAN SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

3.1. Selçuk Üniversitesinin Kuruluşu ve Tarihsel Gelişim Süreci.....	49
3.2.Selçuk Üniversitesi Öğrenci sayıları ve İstatistiksel verileri	52
3.3. .Selçuk Üniversitesinin Konya’nın Kent Ekonomisine sağlamış olduğu katkı	56
3.4. Dünden Bugüne Konya’da Sosyal ve Kültürel Faaliyetler	58
3.5. Konya’da Nüfus ve gelişimsel açıdan yıllara göre İstatistik veriler	59

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ VE KURAMSAL ÇERÇEVE 63

4.1.Üniversite Kent Etkileşimine İlişkin Sorun Alanları ve Sosyolojik Yaklaşımlar	63
---	----

5.YÖNTEM 66

5.1. Araştırma Modeli	67
5.2. Evren ve Örneklem	67
5.3. Örneklemin Özellikleri	70
5.4. Veri Toplama Aracı	75
5.4.1. Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Tutum Ölçeği	75
5.5. Verilerin Çözümü.....	77

6.BULGULAR VE YORUM..... 82

6.1. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	82
6.2. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Ekonomik Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	86
6.3. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Statülerine Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	88
6.4. Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel Katkı İle Ekonomik Katkı Arasında İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumlar	93
6.5. Statü Değişkeni Kontrol Edildiğinde, Sosyal-Kültürel Katkı ile Ekonomik Katkı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumlar.....	94
6.6. Sosyal-Kültürel Katkının, Ekonomik Katkı Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	95
6.7. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Statü Değişkenine Göre Anlamli Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	96
6.8. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Anlamli Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	96
6.9. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Anlamli Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	97

6.10. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar 99

6.11. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

100

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

SONUÇ	103
TARTIŞMA	105
ÖNERİLER	107
KAYNAKÇA	108
EKLER	116
Konya Kenti ve Selçuk Üniversitesi Sosyal-Kültürel, Ekonomik, Tutum Ölçeği	116
ÖZGEÇMİŞ	118

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. 1923-1934 yılları arasında Öğrenci ortalamaları (Kepenek, Yentürk, 1981: 44)	44
Tablo 2. 1923-1993 yılları arasında Öğretim elemanı ve öğrenci artış yüzdeleri (Kaynak: YÖK ve DİE Verileri (Ataunal,27))	46
Tablo 3. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Genel (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	53
Tablo 4. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi dışında bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	53
Tablo 5. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Alaaddin Keykubat Kampüsü (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	54
Tablo 6. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Alaaddin Keykubat Kampüsü (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	55
Tablo 7. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi dışında bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	56
Tablo 8. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi Enstitülerde bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	56
Tablo 9. Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri mekana göre dağılımları (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı).....	57
Tablo 10. 1927-2016 Yılları Arası Nüfus Durumu(TÜİK, 2017).....	60
Tablo 11. Türkiye'nin en kalabalık 10 İli (TÜİK: 2017)	61
Tablo 12: İllerin Sosyo-Ekonomik gelişmişlik sıralaması	62
Tablo 13 . Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyen evren ve örneklem dağılım tablosu.....	68
Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin statü demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	70
Tablo 15 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin cinsiyet demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	71
Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin medeni durum demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	71
Tablo 17 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin eğitim durumu demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	72
Tablo 18 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin memleket demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	73
Tablo 19. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin yaş demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu.....	74
Tablo 20. Doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksi sonuçları	76
Tablo 21. Güvenirlilik analizi sonuçları	77
Tablo 22. Ölçek Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk analiz tablosu.....	78
Tablo 23. Ölçek betimsel istatistik analiz tablosu.....	80
Tablo 24. Sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçümlerin aritmetik ortalama ve standart sapma analiz sonuçları	82
Tablo 25. Sosyal-Kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde analiz sonuçları	84
Tablo 26. Ekonomik katkıya ilişkin ölçümlerin aritmetik ortalama ve standart sapma analiz sonuçları.....	86
Tablo 27 Ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde analiz sonuçları	87
Tablo 28. Sosyal-kültürel katkıya ilişkin statü değişkeni ölçümlerinin frekans ve yüzde analiz sonuçları.....	89

Tablo 29. Ekonomik katkıya ilişkin statü değişkeni ölçümlerinin frekans ve yüzde analiz sonuçları.....	92
Tablo 30. Sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında basit korelasyon analiz sonuçları	93
Tablo 31. Statü kontrol edildiğinde, sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiye ait kısmi korelasyon analiz sonuçları	94
Tablo 32. Sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerindeki etkisine ilişkin basit regresyon analiz sonuçları	95
Tablo 33. Statü değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları	96
Tablo 34. Cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları.....	96
Tablo 35. Medeni durum değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları ..	97
Tablo 36. Eğitim durumu değişkenine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları	99
Tablo 37. Ölçek boyutları varyans homojenliği testi analiz sonuçları	99
Tablo 38. Eğitim durumu değişkenine ilişkin tek yönlü varyans analiz sonuçları.....	100
Tablo 39. Yaş değişkenine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları	101
Tablo 40. Ölçek boyutları varyans homojenliği testi analiz sonuçları	101
Tablo 41, Yaş değişkenine ilişkin tek yönlü varyans analiz sonuçları.....	102

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Türkiye'nin En Kalabalık 10 ili 2 (TÜİK: 2017).....	61
Şekil 2. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyen evren ve örneklem dağılım grafiği.....	69
Şekil 3. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin statü değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	70
Şekil 4. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	71
Şekil 5. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin medeni durum değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	72
Şekil 6. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin eğitim durumu değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	73
Şekil 7. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin memleket değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	74
Şekil 8. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin yaş değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği.....	75
Şekil 9. Yapısal eşitlik modellemesi AMOS grafiği.....	76
Şekil 10. Ölçek frekans dağılım grafiği.....	78
Şekil 11. Ölçek Q-Q pilot grafiği.....	79
Şekil 12. Ölçek uç değerler grafiği.....	79

KISALTMALAR LİSTESİ

AB Avrupa Birliği

ABD Amerika Birleşik Devletleri

AÖF Açıköğretim Fakültesi

AR-GE Araştırma ve Geliştirme

ASM: Anadolu Selçuklu Mimarisi

BTYK Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu

DEİK Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

DPT Devlet Planlama Teşkilatı

GSYH Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla

İTÜ İstanbul Teknik Üniversitesi

KKTC Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

KTÜ Karadeniz Teknik Üniversitesi

MEB Milli Eğitim Bakanlığı

MSGSÜ Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

MYO Meslek Yüksek Okulu

ODTÜ Orta Doğu Teknik Üniversitesi

OECD Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

ÖSYM Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi

ÖYP Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı

SÜ Selçuk Üniversitesi

TİKA Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı

TÜBİTAK Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

TÜSİAD Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

UNESCO Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

ÜAK Üniversitelerarası Kurul

ÜSYM Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

YGS Yükseköğretime Geçiş Sınavı

YÖK Yükseköğretim Kurulu

YÖS Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı

YTE Yüksek Teknoloji Enstitüsü

YTÜ Yıldız Teknik Üniversitesi

EKLER LİSTESİ

Ek1. Anket Formu

GİRİŞ

Günümüzün en popüler eğitim kurumlarından olan Üniversiteler şüphesiz çok köklü bir geçmişe dayanmaktadır. Bu köklü geçmişle birlikte kentler ve onların Üniversitelerle olan sentezinin değerlendirilmesi ve incelenmesi bizim için önemlidir. Bu araştırmanın konusu sadece Üniversitelerin gelişimi değil Kentlerin gelişimine olan katkısının daha yakın plandan incelenmesidir.

Kentlerin bir parçası olarak Üniversiteler birçok yerin popülerliğini artırmakla birlikte gelişmelerine de katkı sağlamaktadır. Bu durum sadece tek boyutlu düşünülemez. Nüfusun artmasına paralel olarak gelişen birçok etken Kentlerin dinamizmini oluşturur. Burada Üniversite yapılanması ve sonrasındaki sürecin önemi göz ardı edilemez.

Popüler kültürle birlikte farklı kültürlere sahip birçok şehir kendilerine göre bir yeni bir kültür oluşturmaktadır. Sosyolojinin araştırma alanına giren ve gitgide karmaşıklaşan bu kültürel oluşum son zamanlarda araştırılması zor konular arasında yer almaktadır. Her ne kadar teknoloji gelişmiş olsa da teknolojiyle beraber birçok yenilikte insanları ve toplumları etkilemekte onların yaşam alanlarını değiştirmektedir.

Modern Çağın en önemli ihtiyaçlarından biriside sosyallik algısıdır. Bireylerin teknolojiyle olan ilişkisi Modern çağın sunmuş olduğu teknolojik değişimlerin birey üzerindeki etkileri gibi birçok alanda problemlerle karşılaşmaktadır. Sosyallığın içinde gitgide yalnızlaşan bireylerin varlığı her geçen gün artmaktadır.

Gelecekte daha farklı bir Kent yaşamı ve kültürünün olacağını söylemek belki doğru olmayabilir. Bu ve benzeri çalışmaların giderek artması öngörü kapasitesini artırmaya yardımcı olabilir. Sosyal Bilimlerin en temel araştırma konularından biri olan kültür elbette kolay incelenecek bir konu değildir. Nitelikli bir araştırma için en önde gelen konulardan biride araştırma evreninin iyi seçilmesi ve uygulamanın iyi yapılmasıdır. Toplumsal gerçekliğin inşa edildiği günümüzde İnsan ve topluma dair birçok bilgi edinmek mümkündür. Bu bilgiler ışında ortaya çıkan istatistiki verileri de ele alıp gerekli değerlendirmeleri sonuçlara eklemek gerekir. Bu kültürel değişim ve aktarımların tarihsel süreçle değerlendirilmesi fayda sağlayacaktır. Geçmişten gelen

bağlarının da ele alındığı bu araştırmada tarihsel, kültürel aktarımlar unutulmamış olup sosyolojik bir değerlendirme yapılmıştır.

Kentlerdeki esas gelişim sanayi devriminden sonra gerçekleşmiştir. Toplum yapısını yansıtan kentlerin bu anlamda önemli bir boyut kazanması ve farklı yaşam tarzı ve kültürünü içermesi 17. ve 18. yüzyıllarda olmuştur. 19. yüzyıla gelindiğinde ise, sanayi devriminin etkileri sonucu büyük sanayi merkezlerine dönüşmüş kentler ortaya çıkmıştır. Bu gelişim 20. yüzyıla da yansımış ve hızla devam etmiştir. Özellikle bu yüzyılın ikinci yarısında kentsel anlamdaki gelişme dış ülkelere kadar yayılmıştır. Bu nedenle 19. ve 20. yüzyıl dönemleri kentleşme yüzyılları olarak ifade edilmektedir (Ertürk, 1997: 36-37).

Üniversite-Kent ilişkisinde Ekonominin dolaylı ve doğrudan etkisinin olduğu söyleyebiliriz. Ekonomi olmadan toplumsal kalkınmanın sağlanması beklenemez. Bu Bağlamda Üniversite ve Kent birbirlerini tamamlamakla birlikte kendi içerisinde farklı öğelere sahip olarak yeni bir yapı oluşturmuştur. Sosyoloji ve Sosyal Bilimlerin araştırma alanlarının genişlediğini söyleyebiliriz.

Kentlerin kendilerine özgü süreçleri ve toplumsal dinamikleri, onların mekânsal yapılarının şekillenmesinde öncü bir role sahiptir. Kentler farklı değişkenlerin etkileşimi ile biçimlenmiş yapılardır. Sosyo-ekonomik, fiziksel ve yönetsel birtakım değişkenlerin etkileşimi sonucu dönüşüm yaşayan kentlerde toplum önemli bir unsuru ifade etmektedir (Ataöv ve Osmay, 2007: 58).

Kentin ne olduğu ve ortaya çıkışı, insanlığın biyolojik mirasının bir parçasıdır. İnsanlığın sahip olduğu biyolojik mirasın, zamanla toplumsal evrim şeklinde başkalaşımı ile yeni bir toplumsal olguya dönüştüğü göz önünde bulundurulmalı ve kent kavramını tanımlarken ilk adım olarak belirlenmelidir. Başlangıçta insan etkileşim ve 4 iletişiminin aile gibi gruplaşmalardan, komşuluk gibi toplumsal olgulara doğru genişlemesine sahne olan kent, artan kurumsallaşma ve kültürel etkileşimin yaygın bir şekilde hız kazanması ile yeni bir boyut kazanmıştır. Yani kent, biyolojik bir yakınlaşmanın, daha geniş toplumsal bir yakınlaşmaya dönüşmesiyle şekillenmiş bir olgudur (Bookchin, 1999: 17-18). Üniversite ve Kent arasında farklı bir etkileşim vardır. Bu eğitim kurumlarının Kentlerin gelişiminde paralellik göstererek ilerlemeyi sağladığı söylemek doğru olacaktır. Çünkü Üniversiteler Kentlerin gelişmesinde doğrudan pay sahibi olan kurumlar arasında

gelir. Hatta öyledir ki bazı kentlerin isminden çok kentte bulunan Üniversiteler daha çok tanınır hale gelmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde sürekli kendini yenileyen üniversiteler farklı isimlerde karşımıza çıkmaktadırlar. Bu eğitim kurumları dönem dönem büyük değişimler yaşamış ve kendini geliştirmiştir. Dünya üzerinde üniversitelerin tarihsel süreçle değişim gösterdiğini özellikle de son dönemlerde giderek öneminin arttığını söyleyebiliriz. Bu durum bilimin gelişmesi ve evrensel bir nitelik kazanmasıyla ilişkili olarak görülebilir. Ortaçağ'daki skolastik anlayışın yıkılmasıyla Bilim ve teknoloji gelişmiş ve Üniversitelerin önemi artmıştır. Bu durum sadece Avrupa'da değil birçok yerde kendini göstermiştir. Ancak eğitim Batı dünyasından önce gelişmiş ve gelişmekte olduğu yerlerin de unutulmaması gerekir. Özellikle Doğu'da birçok medeniyet kendi bilimini üretmiş veya üretilen bilime katkı sağlamıştır. Bu medeniyetlerin en önemlilerinden birisi de İslam Medeniyetidir.

Toplumların kırsal bölgelerden kentsel alanlara doğru hareketliliği, insan nüfusunun ön planda tutulması sonucunu doğurmaktadır. Kent ifadesi zaman zaman politik sınırlamalar ve kentsel amaçlar ve hizmetlere bağlı olarak değişikliğe uğramaktadır. Kent nüfusu bazen yönetsel sınırlara göre tanımlanırken, bazen fonksiyonel olarak ele alınmakta ve bazen de yoğunluk ve nüfus büyüklüğü gibi çevresel faktörlere göre tanımlanmaktadır (Frey ve Zimmer, 2001: 14). Bu bağlamda Üniversite ve Kent etkileşimi başka faktörleri de etkileyerek farklı bir oluşum ortaya çıkarmıştır. Üniversitelerin kendilerine göre farklı işlevleri de vardır.

Üniversitenin üç işlevi olduğunu vurgulayan Gasset (1998: 39, 43) bunları, kültür üretimi/aktarımı, mesleki eğitim, bilimsel araştırma ve yeni bilim adamlarının yetiştirilmesi olarak sıralarken üniversitenin esas işlevinin, kültür üretimi/aktarımı olduğunu ve bunu yaparken üniversitelerin sosyoekonomik ve politik düzenden etkilendiğini ifade eder (Arap, 2014: 106).

Günümüzde değişen önceliklerle birlikte bu sıralamada çeşitli değişiklikler olmuş, çağın düzenine ayak uydurmak gerekçesiyle üniversitelerin işlevi değişmiş, mesleki eğitim ve araştırma öne çıkmıştır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ABD'de yaygınlaşmaya başlayan (Krücken ve diğerleri, 2007: 7) üniversite tipinin bu iki temel özelliğe sahip olduğu belirtilmektedir. Bu dönemde mesleki eğitim

kapsamında kitleselleşen bir yükseköğrenim yapısına geçilmesi (Krücken ve diğerleri, 2007: 7) önemli bir değişim olarak tanımlanmaktadır.

Girişimci üniversite, yukarıda belirtilen akademik işlevlerin yanı sıra, yeni bir işlev olarak teknoloji transferi, yenilik, ekonomi ve topluma katkıda Arap, S. K. 2014, “Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler” 107 bulunmayı da üniversitenin görevleri arasında tanımlamaktadır (Martin ve Etzkowitz, 2000: 28).

Topluma katkıda bulunma” görevi dışarıda tutulursa geriye kalan görevler, üniversitelerin bir işletme olarak algılanması ve piyasanın istemlerine uygun bilgi üretme hedefine yönelmesiyle yeni bir biçim kazanmıştır. Bu kapsamda üniversiteler araştırma gündemini kâr- zarar hesaplarına göre belirleyen, özel ve kamu sektörlerinin istemlerine göre projeler geliştiren, bilimi geliştirmek için araştırma yapmak yerine sanayinin güncel sorunlarına çözüm üreten kurumlara dönüşmüşlerdir (Özdem ve Sarı, 2008).

Akademik çevrede girişimcilik kültürü ve prensiplerini yerleştirmeye çalışan girişimci üniversiteler ağırlıklı olarak Amerika ve Avrupa’da yoğunlaşmakla birlikte, gelişmekte olan ülkelerde de üniversiteler girişimci niteliklere adapte olmaya başlamıştır (Çetin, 2007: 232).

Ana eğilimi özel girişimi ön plana almak olan, kamu müdahalesini ise kaynak sağlamak, kimi düşünceleri sınırlamak ve gerekli hallerde tasfiye yapmakla sınırlayan Amerikan modeli üniversiteler Türkiye’de de uygulanmaya başlanmıştır (Timur, 2000:366).

Üniversitelere devletin finansal desteğinin azalması ise girişimci bir yapıya dönüşme konusunda önemli bir baskı unsuru olmuştur (Çetin, 2007:232). Sanayi, ekonomi ve toplumun kullanımına sunulmayan bir bilimsel faaliyetin anlamsız olduğu yaklaşımı ile desteklenen girişimci üniversite günümüzde yükselen değer olma görüntüsü çizmekle beraber, üniversite olgusuna yönelik ciddi sorunlar yaratma kapasitesi de görmezden gelinmemektedir. (Arap, 2014: 108).

Kent ve üniversitenin birbirlerini ilerleten özelliği yerellekle evrenselliğin birlikteliğidir. Bu noktada oluşan etkileşim ikisini de ilerleten bir dinamiktir. Küçük kentlerde üniversitenin kent yaşamına egemen olma, kentteki yaşam kalitesini olumlu yönde etkileme potansiyeli vardır. (Günel, 2013:160-161).

Kitlesel üniversite mezunu üretimi Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde çok sayıda yeni üniversitenin kurulması, var olanların kontenjan artırımına yönelmesi gibi uygulamalarla mevcut üniversiteler sorunlarını çözmeden kendine yeni sorun alanları açmıştır. Bununla birlikte iş dünyasının gereksinim duyduğu bilimi ve teknolojiyi üretmek hedefi ile gelişen sanayi-üniversite iş birliği çerçevesinde üniversiteler, bilimsel araştırmayı belirlenmiş hedefler doğrultusunda yapmaya yönlendirilmiştir. Böylece yükseköğretim ticarileşmeye başlamış, üniversite yönetimlerinin finansman hedefleri, üniversite bileşenlerinin gereksinimlerinin önüne geçmiştir. Tanımlarda yer alan “topluma hizmet” kavramı ise dolaylı bir hedef olarak kalmış, üniversitenin işlevleri girişimci üniversite modeli üzerinden tartışılmaya başlanmıştır (Arap, 2014: 108).

Üniversitelerin, küçük ölçekli kentlerdeki önemli yansımalarından biri de kentsel fonksiyonlarda yarattığı olağanüstü değişimdir. Büyük ve genç bir nüfus kitlesi, bulunduğu kentin tüm tüketim kalıplarını değiştirmekte ve kentte hizmet sektöründe önemli bir artış yaratmaktadır. Kentlerin kısa zamanda artan nüfuslarının yarattığı konut talebi kent alanlarının büyümesini de hızlandırmaktadır. Böylece, üniversite kurulan küçük ve orta büyüklükteki kentler hızlı bir büyüme sürecine girmektedir (Işık, 2008:162).

Phelps (1998: 149), üniversitelerin kuruldukları kentte en önemli olumlu etkinin gelir düzeyi üzerinde olduğunu, bununla birlikte daha az etkisi olmakla birlikte, istihdam sağlamada (olumlu) ve nüfus artışında da (olumsuz) etkileri olduğunu belirtmektedir. Üniversitelerin kurulduğu yerleşim biriminin büyüklüğü ve gelişmişliğinin, bu yerleşim yerlerinin üniversitelerde üretilen araştırma, uzmanlık, eğitim olanakları ve kültürel zenginliklerden olumlu anlamda faydalanmasına etki ederken, bu etkilerin küçük yerleşim birimlerinde görülemeyeceğini ifade etmiştir. (Phelps, 1998: 149).

Beklentilerin genel olarak tek taraflı yani üniversiteden kente doğru katkılarla biçimlendiği bu süreçte bir üniversite yakınındaki kentten ne bekler sorusu dikkatten kaçmaktadır. Bu nedenle önemle tartışılması gereken konu; bir üniversite kurulurken kentin gelişmişlik ve üniversite varlığına hazır oluşluk düzeyinin gerekip gerekmediğidir. Bu konuda birbirleriyle örtüşmeyen iki yaklaşım söz konusudur. Bunlardan birincisinde özellikle kentleşme ve sosyokültürel gelişmişlik açısından belirli bir düzey sağlanmadan üniversite kurulmaması gerektiği dile getirilmektedir.

Diğerinde ise gelişmemiş yörelerde üniversite kurulması gerektiği, böylece yörenin, kentin ekonomik ve sosyal düzeyinin yeni gelen öğrencilerle birlikte yükseleceği, bu nedenle ne kadar çok üniversite kurulursa o kadar iyi olacağı ifade edilmektedir. Uygulamalara bakıldığında ikinci yaklaşıma uygun bir tavır sergilendiği görülmektedir.(Arap, 2014: 110)

İslam Devletlerinde Üniversitelerin işlevini gören kurum ise Medreselerdir. Medreseler birbirine benzeyen özellikleriyle dikkati çekmektedir. Özellikle Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan kurumların özellikleri bakımından birbirlerine benzediğini söylemek yerinde olacaktır.

Medreselerde eğitim alanına çok büyük destekler verilmiştir. Bu eğitim kurumlarında birçok bilim adamı yetişmiş ve tarihe geçecek buluşlara imza atmışlardır. Selçuklu ve Osmanlı da yetişen bilim insanları devlet kademelerinde görev almış ve Yöneticiler tarafından ödüllendirilmişlerdir. Selçuklular ve Osmanlıların önemli şehirlerinden olan Konya ise Medrese ve ilim alanında önemli merkezlerden biri olmuştur.

Konya'daki en önemli eğitim öğretim yatırımları olarak Medreseler özellikle de Anadolu Selçuklu Döneminde yaygınlaştığını söyleyebiliriz. Anadolu Selçuklu Devletinin Kültürel sosyal zenginliğinin gelişmesine katkı sağlayan medreselerin oluşumunda birçok faktörünün olduğunu söylemeliyiz. Bu konularda daha detay araştırma yapmak gerekirse toplumsal dinamiklerin yapısının iyi incelenmesi gerekmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu içinde yüksek öğretim veren eğitim kurumları arasında yaralan medreselerin en önemli hedeflerinden birisi de bazı alanların eleman ihtiyaçlarını karşılamaktı. Devletin her kademesine yetiştirilen elemanların gönderildiğini söylersek doğru olacaktır. Sadece bu yapıyla nitelendirmekte doğru değildir çünkü birçok yararı olan bu kurumlar halkın sosyo-ekonomik yapısını da değiştirmiştir. Bununla birlikte toplumun giderek artan eğitim ihtiyacı toplumsal yapının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Genel anlamda Medrese kurumları Osmanlı devletinin gelişimine ve değişimine katkı sağlayan temel faktörler arasında olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle de Osmanlı'nın son dönemlerdeki demokratikleşme hareketleriyle beraber Avrupa'ya gönderilen öğrenciler ve Medreselerde okutulan derslere kadar birçok düzenlemeler yapılmıştır.

19.yy dan 20.yy a girerken Üniversitelerin Anadolu da giderek önemi artmıştır. Medrese kurumlarının pozitif bilimlere öncelik vermemesi bundaki en önemli etkenlerdendir. Pozitif bilimlerin en önemli işlevleri toplumun daha rasyonalist düşünmesini sağlamaktır.

ARAŞTIRMANIN PROBLEM DURUMU VE ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlar yer almaktadır.

• Problem Durumu

Üniversitelerin tarihsel süreç içerisinde kent ile olan ilişkisi çok farklı şekillerde yorumlanabilir. Bu bağlamda Üniversitenin Kent ile olan ilişkisinin ne düzeyde olduğunu anlamak için farklı yöntem ve tekniklerle bir araştırma yapmak doğru olacaktır.

Modern Anlamdaki Üniversiteler ise son dönemlerde teknolojik gelişmelerle birlikte güçlü bir konuma gelmiştir. Modern Çağın getirmiş olduğu birçok yenilikle birlikte toplumun buna uyum sağlaması son derece önemli bir olgudur. Bu nedenle Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkının olup olmadığının araştırılması bu araştırmanın en önemli problemlerinden birisi olmuştur.

Üniversitenin gerek gerek tarihsel gerek günümüzde olan işlevselliği devam edip gelmektedir. Bu bağlamda Üniversite Kent arasındaki etkileşimin olumlu veya olumsuz yönde olduğunu anlamak bizlere bu araştırmada fayda sağlayacaktır. Bu durumun açıklığa kavuşması Üniversitenin ne düzeyde katkısı var veya karşılıklı bir etkileşimin olup olmadığı bizim asıl problemlerimizin başında gelir

Kentin Üniversiteye kültürel anlamda bir etkisinin olup olmadığı bu sorunsalın öğrenci ve öğretim görevlileri üzerindeki etkisi gibi farklı bir bakış açısıyla ele alıp değerlendirmek bizim için önemlidir.

Üniversite kurulmadan önce kentteki ekonomik faaliyetler ve Üniversite kurulduktan sonra kentte ekonomiye dair değişikliklerin neler olduğunu bilmesi gerekir. Sayısal veriler ve gelişim sürecindeki farklılıkların neler olduğu bu bağlamda araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi ve daha nitelikli bir yaklaşım sergilenmesi önemlidir. Kent ve Üniversitenin ekonomik faaliyetlerinin yerel halka yansımalarının olumlu olumsuz etkilerinin bilinmesi gerekir.

Kentin Üniversiteden beklentilerinin neler olduğu konusu ise farklı bir sorunsalı da ortaya çıkarmaktadır.Bu etkileşimin tek taraflı olması düşünmek doğru değildir. Kent ve Üniversite arasındaki bu ilişki tarihsel zaman ve dönemin içindeki farklılıklarla bir gelişim ve değişim yaşadığını söyleyebiliriz. Kentin kalkınma sürecinde Üniversitenin rolünün olup olmadığı bu kalkınmadaki ekonomik faktörler içerisinde Üniversitenin dinamik yapısının nasıl bir etkisinin olduğu gibi farklı bir problemin varlığına değinmek doğru olacaktır.Nitekim Sosyolojik olarak bu

etkenlerin araştırılması toplumsal yapıyla birlikte değerlendirilmesi daha iyi sonuçlara ulaşmada fayda sağlayacaktır.

- **Problem Cümlesi**

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkılar nelerdir?

- **Alt Problemler**

- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin dağılım düzeyleri nedir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin dağılım düzeyleri nedir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin statülerine göre dağılım düzeyleri nedir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- ✓ Akademisyenlerin ve öğrencilerin statü değişkenleri kontrol edildiğinde, Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin statü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- ✓ Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

- **Araştırmanın Amacı**

Çalışmanın amacı Üniversite Kent etkileşiminin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik açıdan bir değerlendirmesini yapmak ve Selçuk Üniversitesi örneği ile bağdaştırarak sosyolojik çıkarımlar sağlamaktır. Bu bağlamda Üniversite Kent etkileşimine dair somut ve soyut verilerden yararlanmak bizlere bilimsel verilere ulaşma olanağı sağlayacaktır. Kent ve Üniversite arasında bir etkileşim olduğu ve üniversitenin kentin gelişimine katkı sağladığının ortaya çıkarılması bu araştırmanın en önemli amaçlarından biridir. Sosyolojinin inceleme alanları arasında yer alan Kent ve Üniversitenin birbirleriyle olan etkileşimi ve toplumun sağlamış olduğu katkı son derece önemlidir. Kentlerin yapısını oluşturan birçok unsur vardır. Her toplumun ve kendine özgü birtakım gelenekleri ve kültürleri olabilir. Bu geleneklerin ve kültürün kentlerin kuruluşu gelişmesi ve devamlılığının sağlanması açısından önemli olduğu unutulmamalıdır. Nitekim toplumu ilgilendiren bu konuların kent kültürünün oluşmasındaki en büyük etkenlerden olduğu unutulmamalıdır. Sosyolojinin en önemli gelişim alanlarından olan Kent ve Kültür araştırılması gereken konuların arasındadır. Konya Selçuk Üniversitesi'nin sağlamış olduğu katkının kültürel sosyal ve ekonomik değerlendirilmesinin yapılmış olduğu araştırmada öğrenci, akademisyenlerin kent hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir. Buna bağlı olarak Üniversitenin Kente olan etkisinin öğrenciler ve akademisyenlerin görüş ve önerileriyle birlikte olumlu veya olumsuz sonuçlarını değerlendirmeye tabi tutmak bu araştırmanın amaçları arasındadır.

- **Araştırmanın Önemi**

Kent ve Kültür tarihsel süreç bağlamında değerlendirilip ekonomik ve istihdam gelişimleri de göz ardı edilmemelidir. Kültürel, ekonomik ve sosyal şartlarında göz önünde bulundurulduğu bu araştırma gelecekte daha yenilerine öncü olabilmesi açısından önemlidir. Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal-kültürel katkısı ve ekonomik katkısı önem arz etmektedir.

- **Araştırmanın Sınırlılıkları**

Araştırmanın genel çerçevesine baktığımızda sadece bir bölüm için değil genel yargılara ulaşmak ve bilimsel bir dil kullanmak önemli olduğunu söylemeliyiz. Nitekim Sosyal bilimlerin araştırma alanları, sınırlarının daha dar kapsamlı olandan daha geniş kapsamlı olana doğru sıralanabildiğini bilmekteyiz. Sınırlılıkların oluşmasındaki en büyük etken ise Kapsamlı yargılara ulaşmadaki problemlerden kaynaklanmaktadır. Sınırları belirlerken bu gibi öğelere dikkat etmek için çok fazla gayret göstermek gerekir.

Araştırmada kullanılan anket yöntemi ile birçok farklı kategorilere sahip kişilere ulaşılmış olup görüş ve önerileri kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırma verileri daha heterojen bir yapıya sahip olup farklı sonuçlara ulaşılmaktadır. Anket tekniğinin Likert Ölçek tipiyle uygulanması araştırma verilerinin daha objektif olmasına yöneliktir. Araştırmanın heterojen bir yapıda olmasının avantajı olarak her kesimden farklı görüşleri ortaya çıktığını görmekteyiz. Genel anlamda Üniversite algısının olumlu olduğunu söylersek daha uygun olur. Üniversitelerin Toplum içerisindeki sosyal kültürel değerlere ve aynı zamanda ekonomik etkiye sahip olması önem arz etmektedir.

Araştırma evrenin kapsamına göre birçok kaynaktan yararlanıldığını söylemek doğru olacaktır. Nitekim Genelden özele doğru bir yaklaşım benimsenmiş olup sosyal Bilimlerin genel geçer yargılarına uygun bir şekilde hareket edilmiştir. Evren örneklem seçimi açısından Üniversiteler ve buldukları kentlerin özellikleri önem arz etmektedir. Bu bağlamda Türkiye'deki üniversiteler ve Selçuk Üniversitesi Örnekleme Konya kentinin içerisindeki araştırma evreni olarak seçilmiştir. Toplum bilimlerinde özellikle de sosyal bilimlerde genel geçer yargıların oluşması yani bilimsel bilginin oluşmasında kaynaklar önemli yer tutar. Bundan dolayı Literatürde atıfta bulunacağımız kaynakların iyi incelenmesi gerekir. Konya ve Selçuk Üniversitesi üzerine yazılmış olan kaynakların değerlendirilip çıkarımlarda bulunmak yararlı olacaktır.

Araştırmada TÜİK verileri ve Selçuk Üniversitesini Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı verileri ve Konya valiliği verilerinden yararlanılmıştır. Bu verilerle birlikte Araştırma kısmında anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçları SPSS Programında değerlendirilmiş olup veriler bu program aracılığıyla aktarılmıştır. Uygulanan Anket sayısı 381 Örneklem gösterdiği dağılım nedeniyle parametrik olmayan veri özelliği vardır ve bu nedenle ki-kare testi doğru bir yöntem olacaktır. Bu bağlamda anket verileri ve araştırmanın bilimselliği önem arz etmektedir. Sosyal Bilimlerde objektifliği sağlamak için sayısal istatistiki verilerden yararlanmak gerek.

- Araştırma 2017 yılında Konya Selçuk Üniversitesinde okuyan ön lisans ve lisans öğrencileri ile akademisyenlerle sınırlıdır.

- **Araştırmanın Varsayımları**

- Tarihsel süreç içerisinde Üniversitenin Kentlerin imajına sağlamış olduğu katkılar
- Üniversitelerin Kentlerin Sosyal Faaliyetlerini etkileyen faktörlere sahip olduğu
- Üniversitelerin Kentlerin Gelişim süreci içerisinde Kentlerin nüfusunu artırması
- Üniversite Kent etkileşimin Sosyo-Kültürel değişimi sağlaması
- Toplumun Üniversiteye karşı olumlu bakış açısı ve vermiş olduğu destekler
- Sosyolojik çıkarımlar bağlamında Sosyo-Ekonomik gelişmişliğe Üniversitelerin katkı sağlaması
- Toplumsal faktörleri içinde barındıran farklı kültürlerin kaynaşmasında Üniversite Kent ilişkisinin olumlu faydaları
- Araştırmada kullanılan sosyal-kültürel ve ekonomik katkı ölçeğinin ölçme amacına hizmet ettiği düşünülmektedir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler ve akademisyenler verdikleri cevaplarda samimidirler.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.ÜNİVERSİTELERİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE KENTLERE ETKİSİ

1.1.Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi

Üniversitelerin tarihi uzun bir geçmişe dayandığını söyleyebiliriz. Zaman zaman farklı yapılarda karşımıza çıktığını görmekteyiz.Üniversitelerin tarihsel gelişimine kısaca değinecek olursak 11. Ve 12. Yüzyıldan sonraki gelişmeleri değerlendirmek uygun olacaktır.

Bugün anladığımız manada ilk üniversitelerin, 11. yüzyılın sonlarında ve 12. yüzyıl boyunca Avrupa’da geç feodal dönemin sosyo-kültürel şartları içerisinde ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Bologna (1088), Paris (yaklaşık 1150) ve Oxford (yaklaşık 1167) ilk kurulan üniversitelerdendir. Üniversite kelimesinin kökeni Latince topluluk ya da lonca anlamına gelen universitastır. Bununla kast edilen, öğrenci ve hocaların kurmuş oldukları özel statülü birliklerdir. Hiç şüphesiz, dünya tarihinde yükseköğretim, üniversite kurumu ile başlamamıştır; ilk çağlardan beri yükseköğretim kurumları var olagelmıştır. (Makdisi, 1981, 1989: 175-182).

Avrupa’da kurulan ilk üniversiteler, iki farklı pedagojik ve kurumsal model etrafında gelişmiştir. Avrupa’nın kuzeyinde kurulan üniversiteler (örneğin Paris), ‘hocalar’ federasyonları yahut üniversiteleri olup, ağırlıklı olarak özgür sanatlar (liberal arts: aritmetik, mantık, retorik, müzik, vb.) ve ilahiyat eğitimi vermiştir. İtalya merkezli olarak Avrupa’nın güneyinde kurulan üniversiteler ise (örneğin Bologna) ağırlıklı olarak ‘öğrenci’ federasyonları yahut üniversiteleri olarak şekillenmiş ve daha ziyade hukuk ve tıp eğitimine odaklanmışlardır. Kilisenin etkisi her iki modelde de olmakla birlikte, bu etki Avrupa’nın kuzey yarısında kurulan üniversiteler üzerinde baskın bir karakter arz etmiştir. (Charle & Verger, 2005:?)

Nitekim 19. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak, bu amaçla kampüsler kurmak üzere eyaletlere büyük topraklar bağışlanmış, bu imkânlar sayesinde teknik ve mesleki yönelimi güçlü olan ve kamu hizmetine adanmış çok sayıda üniversite ve kolej kurulmuştur. Eyaletlerdeki bütün vatandaşlara ulaşma amacı güden programlar başlatılmış ve üniversitenin yerel hükümetlere danışmanlık yapması sağlanmıştır. Amerikan üniversiteleri, üniversite ile tarım, üniversite ile sanayi, üniversite ile sivil

toplum ve üniversite ile devlet ilişkilerini önemsemiş ve toplumun her türlü ihtiyaçlarını karşılamayı misyon kabul etmişlerdir.(Çetinsaya,2014:23)

Günümüzdeki biçimiyle 19. yüzyılın başından itibaren ortaya çıktığı kabul edilen modern üniversitenin ilk örneği olarak, 1810 yılında Wilhelm von Humboldt tarafından kurulan Berlin Üniversitesi gösterilmektedir. Alman idealist düşünürlerinin fikirleri temelinde kurulan modern üniversite ile Ortaçağ üniversitesini ayıran en temel unsur, eski üniversitelerin ağırlıklı olarak eğitimle, bilgi aktarmakla meşgul olmaları, modern üniversitelerin ise daha fazla araştırma odaklı olmasıdır. Üniversitelere araştırma kurumu kimliği veren Humboldt modeli üniversite, tek bilim dallı fakülteler içinde uzmanlaşma ile akademik kürsü ve disiplinler içinde tanımlanmış bölüm fikrini belirginleştirmiştir. Ortaçağ üniversitesi hakikati müdafaa rolünü benimserken, Humboldt üniversitesi doğayı keşfetmeyi görev edinmiştir. (Kerr, 2001; Wissema, 2009:?)

Modern üniversitenin iki yüzyıllık evrimini ele alan Bill Readings, *University in ruins* (1996) başlıklı ünlü çalışmasında, modern üniversitenin gelişimini üç temel fikir ve buna paralel örgütlenen kurumsal yapılar etrafında ele almaktadır. Readings'e göre üniversite ilk olarak Kant'ın Aydınlanmacı perspektifine uygun bir tarzda tasarlanmış ve üniversite denilen kurumun bütün etkinlikleri akıl kavramı etrafında örgütlenmiştir. İkinci olarak, Schiller'den Humboldt'a kadar Alman idealistleri üniversite fikrini, incelenen bütün bilgiler anlamında kullandıkları milli kültür kavramı etrafında geliştirmişlerdir. Üniversitenin milli kültür kavramı üzerinden tanımlanmasıyla, üniversite ve ulus-devlet arasında ilişki kurulmuştur. Böylece üniversite bir ulusa dair ortak bilgileri üreten ve bunları genç nesillere aktaran bir kurum olarak ortaya çıkmaktadır. Bir başka ifadeyle modern üniversite, özellikle 19. yüzyılda modern ulus-devletin kurumsallaşması, milli vatandaşlık ve milli kültürün inşası için yeniden tanımlanmış ve örgütlenmiştir.(Çetinsaya,2014:24)

Readings'in modern üniversitenin son dönemdeki evrimini kaygıyla karşılayan yaklaşımından farklı bir değerlendirme yapan Wissema (2009) ise, üniversiteleri üç kuşağa ayırmakta, Ortaçağ üniversitelerini birinci kuşak, Humboldt üniversitelerini ikinci kuşak ve günümüzde ilk örnekleri ortaya çıkan, yakın gelecekte ise tam anlamıyla kurumsallaşacak olan üniversiteleri ise üçüncü kuşak üniversiteler olarak nitelendirmektedir.. (Vest, 2007:?).

Tüm dünyada yükseköğretimin dönüşüm sürecini tetikleyen bir başka kuvvet de bilgi toplumu ve ekonomisinin dinamikleridir. Genel olarak ifade etmek gerekirse, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş ve küreselleşme süreçleriyle birlikte “bilgi ekonomisi” paradigması öne çıkmış, bu yeni eko-sistemde yükseköğretimin önemi ve üniversitelere yönelik beklentiler her zamankinden daha fazla artmıştır. Bilginin üretimin en önemli unsuru haline geldiği bir küresel dünya bağlamında, yükseköğretimin önemi daha da artmış ve yükseköğretime önemli misyonlar yüklenmiştir (Schleicher, 2006).

Yükseköğretimden bilgi toplumunun gerektirdiği nitelik ve çeşitlilikte insan gücünü yetiştirmesi ve bilgiye dayalı hale gelen ekonomilerin itici güçlerinden biri olması beklenmektedir. Yükseköğretimin toplumlar, ekonomiler ve bireyler için öneminin daha da artmasına paralel olarak yükseköğretim kurumlarından talepler ve beklentiler de artmış ve çeşitlenmiştir. Üniversitelerden yüksek becerilerle donanmış her düzeyde nitelikli insan gücü yetiştirmesi, daha fazla mezun vermesi, bilgi yoğun faaliyetler gerçekleştirilmesi, teknoloji üretmesi, yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarını karşılaması ve topluma yönelik hizmetler üretmesi beklenmektedir. Bu nedenle, yukarıda işaret edilen kiteselleşmenin/ evrenselleşmenin önümüzdeki dönemlerde bilgi toplumu ve ekonomisi ivmesiyle daha da artması, böylece daha fazla sayıda kişinin ve daha geniş bir yaş grubunun yükseköğrenim gereksiniminin devam edeceği beklenmektedir(Çetinsaya,2014:27).

1.2.OrtaçağAvrupa’sında Eğitim ve Üniversiteler

Geç Ortaçağ’da Avrupa’daki üniversitelere baktığımız zaman, Ortaçağ öncesine dayanan; ama daha farklı bir anlayışla işleyen bir sistemle karşılaşmaktayız. Ancak günümüzdeki üniversite anlayışına en yakın kurumların ortaya çıkış tarihine XII. yüzyıl diyebiliriz. Daha önce eğitim, manastırlarda ve katedral okullarında yapılmaktaydı. Ortaçağ üniversiteleri temel unsur olarak insan faktörünü ele almışlardır. Böylesi bir düşünceyle hareket eden üniversiteler, çok uzun bir süre yerleşik binaları, mekânları, kütüphaneleri olmayan, eğitmen, öğrenci ve şehir arasındaki ilişkilerin düzenlendiği ve eğitmenlerle öğrencilerin haklarının korunması prensibi üzerine kurulmuş loncalar halinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Aslında üniversiteler, kendiliğinden oluşmuş ve zamanın ihtiyaçları ve olumlu şartları içinde

şekillenmiş kurumlardır. Üniversitelerin bu yüzyılda ortaya çıkış şekli, uygun koşulların bir araya gelerek uygun ortamı yaratması sayesinde olmuştur. (Hunt,1966:148).

Batı Dünyası'nda 17. yüzyılda gerçekleşmiş olan bilimsel devrim, 12. ve 16. yüzyıllar arasında ortaya çıkmış olan bilimsel, toplumsal ve siyasi olaylar hazırlamıştır. Bu olayları şekillendiren ve Batı Dünyası'nda bilimsel devrimin ortaya çıkmasında etkili olan üç temel etmen vardır. Bu etmenlerden birincisi 12. ve 13. yüzyıllar boyunca Yunan ve İslam bilimsel eserlerinin Latinceye çevrilmesidir. Bu etmen, bilimsel devrimin oluşması sürecinde diğer k etmene göre daha temel ve zorunlu bir işleve sahiptir. Çünkü Ortaçağ biliminin şekillenmesi büyük ölçüde, daha önce üretilmiş bilginin Batı'ya aktarılması ile gerçekleşmiştir. Bu aktarılma işleminde, savaşların ve ticari ilişkilerin de önemli rolü olmuştur. Emeviler Dönemi'nde (661-750) Müslümanların İspanya'yı fethetmeler ile birlikte, İslam Dünyası'nda üretilen bilimsel kaynakların Avrupa'ya aktarılmış olması, bu durumun belirgin ve bilinen kanıtıdır. Bu etkileşim ve kültür alışverişi, 431 yılında Efes'te düzenlenen III. Konsül tarafından sürgüne gönderilen Nesturus ve yandaşlarının Antik Yunan ve Roma eserlerin de beraberlerinde getirerek Urfa Harran civarlarına yerleşmeler ve burada Arap ve Fars toplumlarıyla etkileşime girmeleriyle başlamıştır (Tekeli,1975:34).

Ortaçağ Batı Avrupası'nda entelektüel umutsuzluk, Karanlık Çağ'dan sonra birçok katedral ve manastır okulundaki öğrenim merkezlerinin önem kazanmasına neden olmuştur. Erken Ortaçağ'da var olan ve yükseköğretim kurumları olarak kabul edilen bu okullar, az sayıda olmalarına rağmen 13. yüzyıla kadar tam anlamıyla gelişme gösterememiş ve bölgesel nitelik taşımaktan öteye gidememişlerdir. 13. yüzyıl öncesinde uzunca bir süre bugünkü anlamda üniversitelere benzer eğitim ve öğretim kurumları yoktu. Ortaçağ üniversitelerinden önce Avrupa'da kilise, katedral ve manastır okulları ve bir de özel hocaların belli bir gruba ders verdikleri merkezler vardı. Bu merkezlere "studium generale" adı verilmekteydi (Sayılı,1964:39).

Okullar, manastırlardan kentlere doğru yer değiştirmeye başlamıştır. Kentlerin gelişmesine aydınların manastırlara bağlı olmaktan kurtaran ve onları daha özgürleştiren para ekonomisine sıkı sıkıya bağlı olması yardımcı olmuştur. Hocalar, yan yana ama ortak bir disipline bağlı olmadan derslerini vermeye başlamışlardır (Tanilli, 2001:267).

Ortaçağ Avrupa'sındaki bu üniversiteleşme sürecine baktığımızda Paris ve Bologna'nın ilk sırada yer aldığını görmekteyiz. Üniversiteleşmeyi gerçekte XII. yüzyılın genel gelişmeleri içinde kendiliğinden oluşan bir süreç olarak kabul edebiliriz. Abaelardus3 örneğinde de görüldüğü gibi, bu okullar, bazı ünlü hocalar ve öğrencilerle daha da ün kazanmışlardır. Bu hocalar, başka bir şehre göç ettiğinde öğrencileri de onlarla birlikte gitmişlerdir. Paris kenti, pek çok hocanın ve öğrencinin toplandığı bir merkez haline gelmiştir. Hocalar, organize olarak hem kral hem de papa tarafından tanınmış ve bazı haklar elde etmişlerdir (Coulton,1955: 395).

1.3. Ortaçağda Ortadoğu ve İslam Dünyasında Üniversiteler

Tarihte İslam Dünyasında birçok üniversite kurulmuş ve bu üniversiteler sürekli bir değişim geçirmiştir. Sadece Üniversite değil o zamanın en popüler kurumlarından olan medreselerde büyük bir yere sahipti. Bu durum üniversitenin gelişimine katkı sağlamakla birlikte daha temeli sağlam olan bir yapı oluşturmuştur.

Makdisi ise İslam dünyasında medreselerin mescitlerden geliştiğini öne sürmektedir. Ona göre bu kurumlara yüklenen anlamlar değişerek, karmaşık bir kurum olan medrese haline dönüştüler. Makdisi bu kurumların tarihçesini M.S. ikinci yüzyıla kadar götürmektedir. Bu kurumlar öğretim kadrosuna öncelikle çok iyi ödemeler yapıyorlardı. Daha sonra bu kurumların maddi açıdan gelişmesiyle öğrenciler de maddi ve diğer açılardan rahat bir şekilde eğitim aldılar. Böylece İslam dünyasının en önemli eğitim kurumları ortaya çıkmıştı (Makdisi, 1981: 32).

Barthold ise; Horasan'daki ilk medreselerin oluşumunda Budizm etkisinin var olduğunu ileri sürmektedir. Ona göre, Budizm, İslam etkisine karşı koyamayarak kayboldu ise de bazı izleri kalmıştı. Bunlardan biri, Müslüman yüksek din okulları - medreseler- ki, bunlar çok yakın bir ihtimalle Buda Wiharalan taklit edilerek kurulmuştur (Barthold, 1975: 77). Fakat Barthold'un bu görüşleri eleştirilmektedir. Çünkü Türkler hiçbir zaman tamamen Budizm inancında olmamışlardır. Küçük çaptaki bir Türk topluluğu Budizmi kabul etmiş olabilir. Fakat tamamıyla Budist etkisi taşıyan bir eğitim kurumunun Müslüman Türkler tarafından kabul edildiğine ilişkin kesin kanıtlar yoktur. Ayrıca Barthold'un öne sürdüğü gibi medreseler sadece yüksek din okulları da değildir (Güven,1998:4).

J. Ribera'nın yaptığı araştırmalar medrese sisteminin gelişme tarihini biraz daha ileri götürmeye olanak vermiştir. Araştırmaların sonuçları Horasan'daki 11. yüzyılda ilk Ortodoks medreselerinin Karramidlerin propagandalarına karşı koymak ve onların gelişimlerini kontrol etmek için oluşturulduğunu ve bu Ortodoks medreselerinin Karramid manastır okullarından esinlenerek ya da bazı ölçülerde kopya edilerek oluşturulduğunu ortaya koymaktadır (Sayılı, 1948: 57).

Ders fiilinden türetilmiş ve "ders verilen bina" veya "yüksek okul" anlamına gelen "medrese" cami okullarından sonra ortaya çıkmıştır. Fakat medresenin varlığı cami okullarından yapılan öğretim etkinliklerine son vermemiştir. Cami-medrese çoğu bir külliye içerisinde birlikte inşa edilmiş ve her ikisinde de öğretim etkinlikleri birbirine paralel olarak devam etmiştir (Kuran, 1969: 1).

Medreselerin tarihi gelişimini, İslam tarihinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin başladığı devre kadar götürmek mümkündür. Ancak bir millette ilmin başlangıç tarihini kesin bir şekilde tespit etmek hemen hemen mümkün değildir. Adıvar bu doğrultuda şunları kaydetmektedir: “İlim, bir harbin ilanı, bir sulhün akti yahut istiklâl gibi muayyen bir günde asla başlamış değildir” (Adıvar, 1943: 1). Her ne kadar bir millette ilmin başlangıç tarihi kesin sınırlarla tespit edilemese de, kaynaklar umumiyetle İslam dünyasında eğitim sisteminin başlangıcını Hz. Peygamber zamanına kadar götürmektedirler. İslam'da toplu öğretimin yapıldığı ilk yer, Erkam bin Ebu'l-Erkam'ın evidir. Hz. Peygamber orada müslümanlara Kur'an öğretiyordu (Atçeken, 1998: 188).

Medrese teriminin kullanılmasıyla ilgili bazı şüpheler vardır. Bu terminoloji konusundaki yetersizlik nedeniyle medrese sisteminin kaynağının incelenmesiyle birlikte ele alınmıştır. Öyle görünüyor ki, medreselerin Selçuklu Devleti'nin dışında yayılması birçok durumda bu bölgede o zaman mevcut olan okullarla Nizamiye tipi okullar arasındaki uzlaşma sonucu ortaya çıkmıştır. Bu ihtimallere göre Nizamiye Medreselerinin yeni görünümü mümkün olduğunca mevcut okullardan alınarak oluşturulmuştur. Böylece cami ya da manastır okulları ya da basit "halka" görünüşlü bazı değişiklikler altında ortaya çıkmış ve bunun sonucunda medrese adı verilen kurumlar oluşmuştur. Ayrıca 12. yy'ın hemen başında ortaya çıkan baskıyla medrese sisteminin Suriye'ye yayıldığına ilişkin bazı kanıtlar mevcuttur. Bunlar Nizamiye Medreselerinden önce var olan cami okulları ve Nizamiye Medreseleri arasındaki

farklılıklarla ilgili ayrıntılı bilgi vermemizi ve daha açık hale getirmemizi olanaklı kılmaktadır (Sayılı, 1948: 59).

Müslümanlar Nizamiye medreselerini birçok açıdan yeni olarak düşünmekteydiler. Bununla beraber Bağdad Nizamiye medresesinin mimari yapısının en yazından elimizde olan bir taslağı bu medresenin cami olmadığını göstermektedir. Camilerde öğretmenler birbirinden bağımsız olarak bilgi ve becerilerine göre ders verirken, medreselerde farklı konularda okutulan derslerle ilgili bir öğretim programı olduğu görülür(Güven,1998:4).

Daha sonraki yıllarda medreseler batıya doğru yayıldı Musul, Erbil, Sincar, Nusaybin ve Urfa'da medreseler inşa edildi. Atabeyler, Suriye'de Sünniliğin iki baş düşmanı olan haçlılar ve Şii Fatimileri buldular. Halife ve Büyük Selçuklu sultanının batıda mücadeleye girmeleri Suriye atabeylerinin durumunu kuvvetlendirdi. Zengi ve Nureddin ile başlayan gelişme Selahaddin tarafından daha da genişletildi. Fatimilerin yenilmesiyle Mısır'a giren Selahaddin burada Şiiilerle mücadele etmek üzere medrese kurumunu Mısır'a getirildi (Kuran, 1969: 6).

Medreseler sadece devlet adamları aracılığı ile değil başka kişilerin özellikle varlıklı kişilerin vakfiye vb. yardımlarıyla da toplumun tüm kesimlerine yayılmıştır. Musul ve Şam Atabegleri olan Nureddin ve ve Selahaddin de medreselerin ve bu sistemin Suriye ve Mısır'a da yayılmasını gerçekleştirmişlerdir. Fatimi Halifesi El-Hakim'inde 11. yüzyılın başlarında bir Ortodoks medresesi yaptırmış olduğu söylenmektedir. Fakat bu kuruluşundan üç yıl sonra kapatılmıştır. Fatimi Halifesi El Zafir'in de 1151-1152 yılında Alexandra'da (İskenderiye) bir Şafii medresesi yaptırmış olduğu bildirilmektedir. Bu sonraki iki okul kendi çağlamadaki örneklerinden bu yönüyle ayrılmaktadır (Güven,1998:4).

İslam tarihinde ilk inşa edilen medreselerden bazıları şunlardır:

1. 349/960 tarihinde Ebu'l-Velid Hasan b. Muhammed Emevî'nin Nişabur'da yaptırdığı medrese,
2. 354/965'ten önce İbn Hibban Teymî'nin Nişabur'da inşa ettirdiği medrese,
3. 402/1011'den önce Nişabur'da yapılan es-Saidiye Medresesi,
4. 405/1014'den önce Nişabur'da yapılan Ebu Osman Sabunî Medresesi,
5. 405/1015'den önce Nişabur'da yapılan İbn Furek Medresesi,

6. 450/1058'den önce Buşih'te yapılan İbn Gadiret Esedî Medresesi
(Atay, 1983: 31).

A. Gül de yukarıdaki altı medreseyi içine alan on dört medreseyi
kaydetmiştir. Medreseler sırasıyla şöyledir:

1. 349/960 Ebu'l-Velid Hasan b. Muhammed el-Ümevî'nin Nişabur'da yaptırdığı medrese.
2. Nişabur'da Şafîî fâkihi es-Saig en-Neysaburî (ö. 349/960) için yaptırılan özel mektep: Bu, fıkıh, kelam, hadis, tefsir, Kur'an ve diğer İslamî ilimlerin okutulduğu ilk müstakil medresedir (Gül,1997:10).
3. Nişabur'da 353/965'ten önce İbn Hibban et-Teymî'nin yaptırdığı medrese,
4. Ebû Hâtim el-Bustî (ö. 353/965)'nin özel medresesi.
5. Ebu Ali el-Huseynî (ö. 392/1002)'nin hadis mektebi. Bu mektebin 1000 öğrencisi vardı.
6. 402/1011'den önce Nişabur'da yapılan es-Sa'îdiyye Medresesi.
7. 405/1014'ten önce Nişabur'da yapılan Ebu Osman es-Sâbunî Medresesi.
8. 405/1015'ten önce Nişabur'da yapılan İbn Furek Medresesi.
9. Nişabur'da Beyhakiyye Medresesi: Şafîî fakihi Ebu Bekr el-Beyhakî 441/1050'de yaptırdı.
10. Gazneli Mahmud (389-421/999-1030)'un Gazne'de, kardeşi Nasır b. Sebüktekin (ö. 424/1033)'in Nişabur'da 437/1046'da yaptırdığı medrese.
11. Tuğrul Bey (428-55/1037-63)'in Nişabur'da 437/1046'da yaptırdığı medrese.
12. Buşih'te 450/1058'den önce yapılan İbn Gadiret el-Esedî Medresesi.
13. Taberan ve Bağdat'ta açılan medreseler: Bunlar da daha ziyade fıkıh

(İslam Hukuku) öğretimi yapıyordu.

14. Nişabur'da Ebu Ali el-Huseynî ve Ebu'l-Kasım el-Kureyşî (ö.464/1072) tarafından açılan öğretim müesseseleridir (Gül, 1997: 10, 11).

Memlukler dönemi medreselerinde ise görevlilerin durumu ve görevleri şöyleydi: Hadis hocalarına Muhaddis, Şeyhu'l-hadis veya Şeyhu'r-rivâye deniliyordu. Muhaddis, bölgedeki hadis şeyhlerini, onların doğum ve ölüm tarihlerini, ilmî durumlarını bilirdi. Şeyhu'r-rivaye muhaddislerin rivayet ettikleri hadislerin lafızlarını tashih ederdi. Hafızlar Kur'an'ı ezberleyenlerin derslerini takiple görevliydi. Müfessir, Kur'an ayetlerini açıklar, Müderris talebeye ders anlatır, Muîd müderrise yardımcı olurdu. Müfid, ders çalışmaları esnasında öğrenciye yardım eder, Müntehî tartışılan konularda araştırma yapardı. Kâtibu'l-gaybe, talebenin devam durumunu izlerdi. (Bozkurt, C. 28, 2003: 326).

İslam Dünyasında açılan medreseler gerek doğuda gerekse batıda birçok kurumun oluşmasında öncülük etmişlerdir. Birçok batılı yazarın İslam dünyasının kaynaklarından etkilendiği söylemek yerinde olacaktır. Özellikle de Orta çağ Avrupa'sında skolastik anlayışınhâkim olduğu dönemlerde Batı'da ortaya çıkan yenilenme isteğinin temelinde İslam Dünyasından etkilenme söz konusudur. Nitekim Kilisenin baskısı ve feodal yapı birçok yenilenme hareketini de beraberinde getirmiştir.

1.2. Anadolu'da Kurulan Medreseler ve Üniversiteler Tarihi

1.2.1. Anadolu Selçukluları Zamanında Medreseler

İslam dünyasında medrese kurumunun oluşum ve gelişmesinde en büyük pay kuşkusuz Büyük Selçuklu Devletine aittir. Medreselerin geniş anlamda devlet eliyle kurulması ve öğretimin mecalli olması ve medresenin en küçük ayrıntılarına kadar belirlenmesi de Büyük Selçukluların eseridir. Selçuklular, kurdukları medreseleri hem bilimsel gelişmeyi sağlamak hem bilim adamlarına maaş bağlayarak onları devletin yanında tutmak, özellikle Fatımilerin Şiilik propagandaları ve diğer Rafizi telakkilere karşı Sünniliğin savunulması amacıyla kurulmuşlardır(Baltacı, 1976: 8).

Daha önceleri dağınık ve belirsiz bir şekilde tamamen özel nitelikteki bilim, ilk defa Alp Arslan zamanında düzene ve programa bağlanmış ve devlet himayesi altına almıştır (Selçuklu Devletini bu büyük kültür etkinliğine yönlendiren nedenlerin

başında ana politika gereği Şiilik ve diğer Rafizi anlayışlarla mücadele zorunluluğu geliyordu (Kafesoğlu, 1972: 174, 176).

Köymen, " Tuğrul Bey ve Zamanı" başlıklı çalışmasında Büyük Selçuklu Devleti zamanındaki birçok kurumu ve devletin siyasi portresini ana hatlarıyla çizmiştir. Söz konusu devletin ilk resmi hükümdarı olan Tuğrul Bey'in hayatı incelendiğinde onun kültür hizmeti olarak daha çok medrese inşa ettirdiği görülür. Nitekim kendisi medrese yapımı için bizzat emir vermiştir ve bu medrese o zamanın ünlü gezginini Nasır-ı Hüsrev'in Türk düşmanı olduğu halde sadece bu medreseyi söz konusu etmesi, bu kurumun önemini göstermektedir. Zaten başta medrese olmak üzere mescid, hangah gibi imar faaliyetlerinin bütün Selçuklu hükümdarlarının değişmez politikalarının ürünü olduğu bilinmektedir (Köymen, 1976: 119).

Medreselerde dini bilimlerle birlikte, matematik, tıp ve felsefe gibi pozitif bilimlerin okutulması, medresenin bulunduğu yöre ve yöreninkültürel durumuna, bilim adamlarının uzmanlık durumu ve mevcudiyetine bağlıydı. Büyük merkezlerde ve Nizamiyelerde genellikle pozitif bilimler de yer alıyordu. Bağdad'da 1243 yılında açılan Mustansiriye Medresesinde dini bilimlerden başka tıp, riyaziye ve hey'et öğretimi de yapılıyordu. Bu medreseyi Abbasi Halifesi Mustanır Billah (1226-1242) yaptırmıştır. Bu medrese bugünkü anlamda tam bir üniversite düzen ve havası içinde kurulmuştur (Aslanapa, 1991: 32-33).

Bu kurumların sayısındaki artış, İslami gelenek ve bilimin yeni alınan yerlere yayılması konusunda bize önemli ipuçları vermektedir. İslam felsefesinin yayılma dönemi bu yıllarda mimariye de yansımış, eserler daha çok İslamın yayılması ve daha çok kişinin eğitim almasını sağlamak için geniş ve büyük yapılmışlardır. Bu daha sonraki dönemde Osmanlı'ların medreseleri yükseltmesi ve düzeylerini artırmalarıyla da ilgilidir. Bu dönemde medreselerin bilgi düzeyi bakımından yükseldiklerini, 15. yüzyıla kadar en yüksek düzeye çıktıklarını bilmekteyiz. İşte tüm bu olguların temeli Anadolu Selçuklularında başlayan eğitimsel uygulamalara dayanmaktadır (Güven,1998:8).

Fransa'da Selçuklu tarihi ile meşgul olan en tanınmış tarihçi Claude Cahen'dir. İslamiyetin Doğuşu ve Osmanlılardan Önce Anadolu'da Türkler isimli eserleri en çok bilinenler arasındadır. Konumuz açısından özellikle ikincisi çok önemlidir. Bu tarihçinin bazı görüşleri gerçek olmaktan uzaktır. Örneğin Cahen, Selçuklu dönemi

kültürel alanda İran diliyle karakterize edildiğine inanır. Oysa Türkçe'nin bu dönemdeki önemini kanıtlayan tarihi kayıtlar mevcuttur. Cahen, Selçuklular döneminde mimarlığın oldukça gelişmiş olduğunu kabul etmekle birlikte, bu gelişmenin kendini daha çok dini eğitimin yapıldığı yapıların yaygınlaşması şeklinde gösterdiğini ifade eder. (Cahen, 1968: 263-335).

Türkiye Selçuklularında da devlet adamları eğitim kurumu açarak ya da açtırarak, bunları vakfederek eğitim-öğretim hayatına destek olmuşlar, bilim adamlarını koruyarak medreselerde ders vermelerini sağlamışlar, gerektiğinde bilim adamlarının ayağına kadar giderek eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yoğun çaba harcamışlardır. Bu ise devletin ekonomik, kültürel ve siyasi hayat düzeyinin oldukça iyi bir duruma gelmesine yol açmış, Selçuklu devletinin kısa zamanda ileri bir medeniyet kurmasını sağlamıştır (Köymen, 1983: 365).

Sivas özellikle medrese yapımında Konya ile yarışma halinde olmuştur. Bu şehirde bulunan Gökmedrese ile Erzurum'daki Çifte Minareli Medrese'nin ikisi de 1271 yılında yapılmıştır. Büyük Selçuklular ile Anadolu Selçuklularında medreselerin işleyiş ve buna benzer özellikler bakımından hemen hemen aynı olduğu için medrese ve eğitim konusu da genel olarak aynıdır. Zira aralarındaki farklar yok denecek kadar azdır. Cahen, Anadolu'da ilk medresenin 1193 yılında inşa edildiğini kabul etmektedir. Bundan sonra Araplar ve İran'da medreseler yaygınlaşmıştır. 13.yy. yazarlarından İbni Şaddad, yaşadığı şehirde 40'dan fazla medrese olduğundan söz etmektedir. El yazmaları incelendiğinde 1195'de aynı tür medresenin Sivas'da Miranşah İbni Kavurt tarafından kurulduğu görülür. (Cahen, 1968: 250).

Medreselerin devlet eliyle oluşturulması, öğretimin vakıf yoluyla gerçekleştirilmesi ve yayılması Selçukluların eseridir. Alp Arslan devrinde kurulan medreselerin önemi büyüktür. Çünkü gerek bina, gerek kuruluş bakımından günümüz modern üniversite kampus düşüncesinin uygulamaya geçirilmiş bir özellik taşıyan kurumları Bağdad Nizamiyesidir. Öğrenciler medrese öğretiminin yanı sıra yeme, içme, yatma, sosyal etkinlikler, kütüphane gibi kurumların hizmetlerinden ortak faydalanıyorlardı. Bu daha sonra Osmanlılara Külliye olarak geçmiştir. Görüldüğü gibi kampus düşüncesi ilk kez Selçuklularda ortaya çıkmıştır. Devrin ortaçağ olduğu göz önüne alınırsa bu düşüncenin o zamana göre ne kadar önemli ve ileri bir düşünce olduğu kolayca anlaşılabilir (Aslanapa, 1963: 34).

Anadolu Selçuklu medreselerindeki teşkilat yapısı ve eğitim şeklinin klasik İslam medrese eğitimine paralel olarak devam ettiği ifade edilmektedir (İhsanoğlu, C. 1, 1999: 232).

Anadolu medreseleri incelendiğinde bunların diğerlerinin aksine, (Irak, İran, Maveraünnehir medreseleri) bu kurumlarda belli düzeyde uzmanlaşmanın olduğu görülebilir. Medreseler okutulan derslere göre; Darülhadis, Darü'tıp olarak sınıflandırılırdı. Örneğin Selçuklu Dönemi Konya medreselerinden Sahib-Ata Fahreddin Ali Darülhadis (İlahiyat Fakültesi) Emir Bedreddin Müslîh Medresesi, bir fıkıh medresesidir (hukuk fakültesi) Bu dönemde diğer Anadolu Şehirlerinde (Kayseri, Amasya gibi) gördüğümüz Darüşşifa ve Darü'tıp gibi yüksek okulların bir başkent olması nedeniyle Konya'da bulunması gerekliliği düşüncesi oldukça mantıklıdır (Çay, 1984: 105).

Selçuklu dönemi medreseleri yalnızca başkent değil diğer şehirlerde de pozitif bilimlerin gelişmesi için çalışmışlardır. Bunlardan Kütahya'da bulunan Vacidiyye Medresesi eski zamanlarda astronomi eğitimiyle ilgili etkinliklere sahne olmuştur. Bazı söylencelere göre dönemin önde gelen astronomlarından Abdülcavid burada rasat yapmıştır. Bu kişi aynı zamanda Vacidiyye medresesinde de müderrislik de yapmıştır (Sayılı, 1948: 658).

1.2.2 Osmanlı Medreseleri

Osmanlı Devleti zamanında birçok eğitim kurumunun karşımıza çıktığını söylemek doğru olacaktır. Eğitim farklı yapılarda kendi devrinin şartlarına göre şekillenmiş , genel anlamda sürekli bir değişim ve yenilenmeye gidilmiştir. Bu duruma sadece tarihsel süreç değil iç ve dış faktörlerin de etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Osmanlı Devleti kuruluşunun ilk yıllarından itibaren, daha önce Anadolu'daki Türk devletlerinde de görüldüğü gibi, bilimsel yapılanmaya gereken önemi vermiştir (Kahya, C. 8, 1999: 25). Zira Türkler, daha Anadolu'ya gelmeden ilmî faaliyetlerde bulunmuşlar ve özellikle Büyük Selçuklularda olduğu gibi Anadolu Selçuklu Devleti de çeşitli şehirlerde medreseler tesis etmişlerdi. Bu medreseler gerek teşkilat ve gerekse idarî bakımdan daha sonra kurulacak olan Osmanlı medreselerine örnek olmuştur (Halaçoğlu, C. 12, 1994: 439).

Burada ilk medresenin İznik'teki Süleyman Paşa Medresesi olduğuna işaret edilmekte ancak İznik Medresesi'nin ondan daha şöhretli olduğu bildirilmektedir (Bilge, 1984: 12; Hızlı, S. 88, 1991: 27).

Bursa'da Orhan Gazi zamanında yapılan Lala Şahin Medresesi, I. Murad dönemi medreselerinden Çekirge mevkiinde yer alan Hüdavendigâr Medresesi, Ulu Camii civarında bulunan Esediye Medresesi, Yıldırım zamanında yapılan Çandarlı Hayreddin Paşa'nın oğlu Ali Paşa Medresesi, Ebu İshak Medresesi, I. Murad Han'ın hanımı Gülçiçek Hatun Medresesi, Eyne Bey ve Molla Yegân Medresesi, Eyne Bey Subaşı Medresesi, Ferhâdiye Medresesi, Molla Fenâri Medresesi, Yıldırım Medresesi, Çelebi Mehmed devrinde Bayezid Paşa Medresesi, Çelebi Mehmed tarafından kurulan Yeşil Medrese veya Bursa Sultaniyesi, II. Murad devrinde Fazlullah Paşa Medresesi, Hacı İvaz Paşa Medresesi, Kara Hasan Paşa Medresesi, İsa Bey Medresesi, Sultan II. Murad'ın Muradiye Medresesi sayılabilir. Bunların hepsi de vakıflar bağlanmak suretiyle varlıklarını sürdürmüştür. Bunlardan özellikle Orhan Gazi'nin Manastır Medresesi, I. Murad'ın Hüdâvendigar Medresesi, I. Bayezid'in Yıldırım Medresesi, Çelebi Sultan Mehmed'in Yeşil Medresesi (Bursa Sultaniyesi), Hacı İvaz Paşa Medresesi ve II. Murad'ın Muradiye Medresesi, birinci derecede eğitim ve öğretim kurumları olarak vazife görmüştür. (Ulusoy,2007:22)

Osmanlı sultanları ve devlet adamları Edirne'nin fethini müteakip burada da medreseler inşa etmişlerdir. Bunlardan Çelebi Mehmed Medresesi (Eski Camii Medresesi) adından da anlaşılacağı üzere, Çelebi Mehmed tarafından Eski Camii'nin arkasında 1413 yılında inşa ettirilmiştir. Medreseye Yıldırım Bayezid zamanında bazı yerlerin gelirleri evkaf olarak bağlanmıştır. Öte yandan Edirne'de Sultan II. Murad'ın yaptırdığı Daru'l-Hadis Medresesi ile Üç Şerefeli Saatli Medrese ilmî derece yönünden önemli bir seviye olup hususiyetlerini uzun 22 süre devam ettirmişlerdir. Bunlardan ayrı olarak II. Murad zamanında Rumeli Beylerbeyi olan Sinan Bey tarafından yaptırılan Beylerbeyi Medresesi, Kürt Hoca Medresesi, Amasya ileri gelenlerinden Şah Melek b. Şâdi Bey Medresesi, Çelebi Mehmed devri meşayihinden olan Şeyh Şucâ Medresesi, Saruca Paşa Medresesi ve Halebiye Medresesi sayılabilir (Halaçoğlu , 1994 : 412).

Medrese eğitiminin temel unsurunu müderrisler oluşturuyordu. Özellikle ilk devir Osmanlı eğitim sisteminde talebenin hangi medresede okuduğu önemli değil, hangi hocadan ders aldığı önemliydi. Özellikle icazetnâmelerde hoca silsilesine vurgu

yapılırdı. İlk Osmanlı medreselerinde ders veren müderrislerin çoğu İslam dünyasının tanınmış ilim merkezlerinde yetişmişler, sonradan gelerek ders vermek üzere istihdam edilmişlerdir (İşpirli, C. 28, 2003: 330).

Osmanlı medreselerinde öğretim kadrosu ve görevlilerin maaşları, öğrencilerin yeme, içme ve yatma masrafları, eğitimle ilgili araç ve gereçler vakıf gelirlerinden karşılanmıştır (Kayaoğlu, S. 49, 1985: 19).

Eğitim kadrosu içinde en önemli görevlilerden biri de “muîd”dir. İlk devir Osmanlı medreselerinde muîd, aynı İslam âleminde kullanıldığı mânâda medresede müzakerecilik eden müderris muavinleri için kullanılıyordu. Müderris yardımcısı olan muîd, talebelerle aynı yerde oturmaktaydı. Müderris dersi takrir ettikten sonra muîd o dersi tekrar eder ve müderrisin takriri esnasında dersi anlayamamış olanlara böylece yardımcı olmuş olurdu (Bilge, 1984: 34).

1.2.3. Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Üniversiteler

Üniversiteler tarihsel açıdan köklü geçmişleri olan ancak zamanın şartlarına göre değişiklik göstermiş kurumlar olarak karşımıza çıktığı bilinmektedir. Bu bağlamda Üniversitelerin gelişimini tarihsel boyutla değerlendirip zamanın şartlarını da göz önünde bulundurmak doğru olacaktır. Nitekim Üniversitenin gelişimi anlamak için tarihsel, kültürel birçok etkenleri de bilmemiz gerekmektedir. Bu durumda Cumhuriyet Tarihinde ve günümüzde devam eden süreçte Üniversitenin özelliklerini iyi bilmeliyiz.

Osmanlı Devletinin son zamanlarında başlayan ve Medrese kültürünün yavaş yavaş yerini Üniversitelere bıraktığı görülmektedir. Üniversitenin kendine özgü yapısının Medreselerden ayrılan bir yapı sergilediğini söyleyebiliriz.

Türkiye’de Batı tarzında ilk üniversitenin açılışı ile ilgili farklı tarihler olduğu görülmektedir. Erdoğan’a göre 1863 yılında fizik, kimya, astronomi, coğrafya ve jeoloji gibi konularda halka açık olarak başlatılan konferanslarda ilk üniversitenin (Darülfunun) temelleri atılmış oldu ve 1869 Maarif-i Umumiyesi’nde bölümleri ve çalışma şekli ortaya konmuş olan Darülfunun 1870 yılında kendi binasında törenle açıldı. Ekim 1919 Nizamnamesi ile “ilmi muhtariyet” e kavuşan Darülfununa 1924 yılında da “tüzel kişilik” tanındı (Erdoğan, 2004: 4).

Tekeli'ye göre de; Osmanlı döneminde askeri alanda başlayıp, tıp alanında devam eden yüksek öğretimdeki yenileşmeler, Darülfununun açılmasıyla devam etmiştir. 1846 yılında Muvakkat Maarif Meclisi (geçici eğitim kurulu) tarafından Darülfununun kurulmasına karar verilmiş, fakat 1863 yılında açılabilmiştir. 1865 yılında ise bu kurum tümüyle yanmıştır (Tekeli, 1995: 656).

Cumhuriyetin ilanı ve eğitim alanında yapılan devrimlerle birlikte, eğitimin bütün aşamalarında köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Öncelikle Arap alfabesinden Latin alfabesine geçilmiş ve her kesimi kapsayan bir eğitim seferberliği başlatılmıştır. (Sargın, 2007:136)

Cumhuriyetin ilanından sonra başlayan eğitim seferberliği döneminde Ankara'da 1925 yılında Hukuk Mektebi, 1926 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü, 1930 yılında Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. 1932 yılında Cenevre Üniversitesinden A. Malche, İstanbul'da Darülfununun 1933'de yeniden yapılandırılmasına zemin hazırlayacak bir rapor hazırlamıştır (Erdoğan, 2002: 6). Bu raporun ardından, Büyük Millet Meclisi 1933'de Darülfununun yerini almak üzere, 18 Kasım 1933'te açılan İstanbul Üniversitesini 2253 Sayılı Yasa ile onaylamıştır (Gürüz, 2001: 229).

1933 yılında yapılan üniversite reformlarının ardından, günümüzde de kullanılan akademik unvanlar kullanılmaya başlanmıştır. 1944 yılında yine İstanbul'da İstanbul Teknik Üniversitesi kurulmuştur.(Sargın, 2007:137)

Cumhuriyet Döneminde devam etmekte olan Üniversite çalışmaları 1950 'li yıllarla beraber büyük bir ivme kazanmış ve giderek daha da hızlanmıştır. Üniversite Reformları ve diğer çalışmalarla birlikte gelecekte pek çok Üniversitenin kurulacağıın sinyallerini vermiştir.

Yukarıda da görüldüğü gibi Türkiye'de1950 yılına kadar üniversite birimi olarak sadece İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi bulunmaktadır. Ancak bu dönemin ardından 1955-1957 yılları arasında çok geniş kapsamlı bir eğitim hamlesi yapılarak İstanbul ve Ankara dışındaki yerleşmelere de üniversiteler kurulmaya başlanmıştır. İşte bu dönemde Karadeniz Bölgesi'nin önemli merkezi olan Trabzon'da, 20.05.1955 gün ve 6594 Sayılı Kanun ile Karadeniz Teknik Üniversitesi, aynı yıl Ege Bölgesi'nin önemli merkezi İzmir'de 1955 yıl ve 6595 Sayılı Kanun ile Ege Üniversitesi kurulmuştur. Bundan iki yıl sonra Doğu Anadolu Bölgesi'nin önemli merkezi Erzurum'da 31.05.1957 gün ve 6990

Sayı Kanun ile Atatürk Üniversitesi ve 1959 yılında 7307 Sayılı Kanunla yine Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi kurulmuştur. Bilindiği gibi bu dönem Türkiye'de nüfus artışının çok yüksek olduğu bir dönemdir. (Sargın, 2007:138)

Atatürk Üniversitesi'nin kurulmasıyla birlikte Anadolu'nun bir çok şehrinde Üniversiteler kurulması gündeme gelmiştir. Ancak bu kurumların kurulması bir anda olmasından ziyade daha planlı bir şekilde yapılaşmaya gidilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2.KONYA'DA EĞİTİM, KÜLTÜR VE EKONOMİK FAALİYETLER

2.1. Konya'da Tarihsel Süreç İçerisinde Medrese ve Üniversite Yapılanması

2.1.1.Konya'da Kurulan Selçuklu Medreseleri

İlk islam devletlerinden günümüze kadar olan süreçte bir çok eğitim kurumu açılmıştır. Selçuklular, Karamanoğulları ve Osmanlı Devleti eğitime yatırım yapmış ve birçok eseri günümüze kadara ulaştırmıştır. Anadolu'da özellikle Selçuklular döneminde etkili olan şehirlerden biriside Konya'dır. Konya sadece Anadolu Selçuklu devletinin değil tarihsel süreçte birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış bir kenttir. En eski uygarlıkların önemli olarak görüp yurt edindiği bir kent olarak Konya geçmişte olduğu kadar gelecekte de farklı bir yapıya sahip olmaktadır.

2.1.1.1 Konya'da Anadolu Selçuklu Medresleri

Türklerin islâm mimarisine kazandırdıkları önemli eserlerden birisi de medreselerdir. Medreselerin ilk örnekleri Büyük Selçuklular tarafından inşa edilmiştir. Anadolu Selçukluları bu geleneği devam ettirerek, Anadolu'da yüzlerce eğitim yapısını kurmuşlardır (Karpuz, 1999: 61). Selçukluların yaptırdığı medreseler genellikle birbirine benzeyen yapılar olmakla birlikte çok önemli bir eğitim kurumları olarak görülmektedir. Nitekim birçok ilim adamı buralarda tahsil görmüş ve kendilerini geliştirmişlerdir.

İslâm dünyasında XI. yüzyıldan sonra gelişen medreselerdeki öğretim, Konya'da nisbeten geç olmakla beraber, XIII. yüzyıldan sonra etkisini göstermiştir. Konya'da ilk medrese, II. Kılıçarslan tarafından yaptırılmıştı. Medrese-i Sultâniye adını taşıyan bu medrese, devrindeki diğer şehirlerde olduğu gibi Alâeddin tepesinde yapılmıştı ki, kale içindedir.

(http://akademik.semazen.net/author_article_print.php?id=1530) .

Konya'da yaptırılan Selçuklu Medresleri yazacak olursak:

1. Sultaniye Medresesi

2. Altunapa Medresesi
3. Ali Gav Medresesi
4. Sırçalı Medresesi
5. Karatay Medresesi
6. İnce Minare Medresesi

Bunların haricinde Karamanoğulları ve Osmanlı Döneminde birçok eğitim kurumu bulunmakta olup Konya'da eğitim faaliyetleri desteklenmiştir.

2.1.1.2.Sultaniye Medresesi

Konya, gerek medreselerdeki talebeleri, gerekse ilim adamları ile kitap açısından önemli bir pazar idi. Konya şehrinde kitap istinsâhı, ciltlenmesi ve öteki husûslar için kendisine mahsus bir sanat türü gelişmişti. Konya"daki kütüphaneler, varlıklarını, sonraki devirlerde de devam ettirmişlerdir(Baykara, 1985:92) .

2.1.1.3.Ali Gav Medresesi

Ali Gâv Zâviyesi, mimari ve kuruluş özellikleri nedeniyle, XII. yy. sonu ve XIII. yy. başlarına ait olabileceği düşünülmektedir. Zâviye, aynı zamanda Mahmudiye Medresesi olarak bilinir. Bununla ilgili olarak, zâviyenin batıya açılan çift kanatlı kapısının üzerinde yer alan fakat bugün Konya Müzesi'ne kaldırılmış olan kitabesinden önemli bilgiler öğrenmekteyiz. Bu kitabe hakkındaki bilgileri İ.H.Konyalı, Konya hakkındaki kitabında aktarmaktadır. Buna göre: Zâviyede bir zamanlar derbeder ve kötü huylu Bektaşiler oturdukları için burada bir cinayet işlenmiş, oturanlar oraya getirdikleri İbrada'lı bir sandık eminini öldürmüşlerdir. O vakitler, Konya'da vali bulunan Avlonya'lı Ferid Paşa zâviyeyi, eski Konya mebusu ve Şer'iyye Vekili Hadimli Hoca Mehmed Vehbi İbn-i Hüseyin'e vermiş, bu kişi de hayır severlerin yardımıyla burasını elden geçirterek medrese haline getirmiştir. Bundan sonra da, II. Mahmud Bektaşiliği yasakladığından dolayı bu zâviye, Mahmudiye Medresesi olarak isim değiştirmiştir. Bu sebeple de zâviye aynı zamanda bu adla da bilinir. (<http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=31> Erişim tarihi: 23.05.2017)

H. 1319 / 1901 yılında Ferid Paşa tarafından tamir ettirilmiş, bu esnada zâviye “Mahmudiye” adıyla medreseye çevrilmiştir. 1965 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü adına Yılmaz Önge tarafından hafriyat ve onarım işi gerçekleştirilmiştir. İ.H. Konyalı, medresede 12 oda ve dersane saydığını ifade etse de, bugün sadece kible eyvanı, iki yanındaki kubbeli iki odayla avlunun iki köşesindeki iki sütun ayakta durmaktadır (<http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=31> Erişim tarihi: 23.05.2017).

2.1.1.4.Sırçalı Medrese

Gazi Alemşah Mahallesi’nde, restore edilerek günümüze kadar gelmiş bir Selçuklu medresesidir. Portalde bulunan kitabesine göre II. Gıyaseddin Keyhusrev zamanında Selçuklu emirlerinden Bedrettin Muslih tarafından H.640 / M.1242 yılında mimar Osman oğlu Mehmet oğlu Mehmed'e Fıkıh okutulması için yaptırılmıştır. Medresenin esas ismi yaptırana izafeten "Muslihiyye" olmasına rağmen çinilerinin zenginliğinden ve halk arasında çiniye "sırça" denmesinden dolayı "Sırçalı Medrese" diye anılmıştır (Karpuz, 1999: 64).

Medresenin tamiriyle ilgili ilk kayıt 1039 H./1629 tarihlidir. 1055 H./1645 tarihindeki bir berat suretiyle , yine medresenin harabiyetinden ve bu sebeple derslerin yapılamadığından söz ediliyor. Sırçalı Medrese XVII. yüzyılda yıkılmaya başlamış, XIX, yüzyılda öğrenci odaları tamamen yıktırılarak yerlerine kerpiç odalar yapılmış, 1924'den sonra tadatır edilmiştir. 1955 yılında kısmen ayağa kaldırılan medrese, 1960-61 yılında Mezar Anıtları Müzesi olarak kullanılır hale getirilmiştir. 1965 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na müze olarak bedelsiz tahsil edilen medresenin 1969 yılından itibaren aynı bakanlık tarafından restorasyonu devam etmiş ve 1975'e kadar sürmüştür. 1985 yılında medresenin üst katı Rölöve ve Anıtlar Kurulu'na tahsis edilmiştir. (<http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=195> Erişim tarihi: 23.05.2017).

2.1.1.5..Karatay Medresesi

Medrese Karatay İlçesi, Ferhuniye Mahallesi, Adliye Bulvarı'nda Aladdin Tepesi'nin kuzeyinde yer almaktadır. Karatay Medresesi, Sultan II. İzzeddin Keykavus Devrinde, Emir Celaleddin Karatay tarafından, 649, H. (1251 M.) yılında yaptırılmıştır. Mimarı bilinmemektedir. Osmanlı Devrinde de kullanılan medrese XIX. yüzyılın sonlarında terk edilmiştir. Medrese Selçuklular Devrinde hadis ve tefsir ilimleri okutulmak üzere "Kapalı Medrese" tipinde Sille taşından inşa edilmiştir. Tek katlıdır. Giriş doğudan gök ve beyaz mermerden yapılmış kapı ile sağlanmaktadır. Kapı Selçuklu Devri taş işçiliğinin şaheser bir örneğidir. (<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/karatay-muzesi>, 01.12.2017)

Karatay Medresesi'nin kitabesine göre 649 H. 1251 M. yılında Sultan II. Keykavus IV. Kılıçaslan ve II. Keykubad kardeşler adına vezir Celâleddin Karatay bu medreseyi yaptırmıştır. Celâleddin Karatay medresesini tamamlayınca büyük bir toplantı yapılmasını emretti. Toplantıya Mevlânâ da katıldı.5 Buradan anlıyoruz ki medrese büyük bir merasimle açılmış ve açılışa çok sayıda âlim katılmıştır. Medresenin kitâbeleri bilinmesine rağmen bunlar içinde mimarının ismi yazılı değildir. (<https://www.karatay.edu.tr/?sayfa=05c932a1214620575d7bf9715ec5d77c01.12.2017>,)

Karatay Medresesi Selçuklu döneminde önemli bir eğitim müessesesi olarak hizmet vermiştir. 15. 16. ve 17. yüzyıllara ait yazıcı, tahrir ve vakıf kayıtlarında medresenin faaliyetleri ve vakıfları hakkında bilgiler mevcuttur. Mevlânâ Müzesindeki Konya Şer'iyeye Sicil defterlerine göre medrese 1908 yılına kadar eksiksiz görev yapmıştır (Karpuz, 1999: 67).

Medresenin güneybatı hücrelerinde Celâleddin Karatay'ın türbesi mevcuttur. Anadolu Selçuklu devri çini işçiliğinde önemli yeri bulunan Karatay Medresesi 1955 yılında "Çini Eserler Müzesi" olarak ziyarete açılmıştır. Müzede Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemine ait çini ve seramikler, özellikle Kubad-Âbâd Sarayı çinileri, alçı süsleri, dolaplar, çini tabaklar ve kandiller teşhir edilmektedir. (<http://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/konya/gezilecekyer/karatay-medresesi-cini-eserler-muzesi>,02.12.2017)

Selçuklular devrinde kurulan Karatay Medresesi Beylikler ve Osmanlılar devrinde de eğitime devam etti. Fatih Sultan Mehmet, II. Bayezit, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman ve III. Murat zamanında medrese vakfiyeleri teftiş edilmiş, gelir giderleri kontrol edilmiş ve medresenin ihtiyaçları karşılanmıştır. Ancak III. Murat devrinden itibaren medresenin bazı bölümleri zayi olmaya başlamıştır.⁹ Karatay Medresesi'nin XVI yüz yıla ait vakıf kayıtlarından bu dönemde eğitime devam ettiği anlaşılmaktadır. Hatta medrese XVII. yüz yılda Konya müftülerinin müderrislik yaptığı gözde eğitim kurumlarından biridir.¹⁰ 1762'de Mevlana Seyyid Ahmet Müderris, Ahmet Efendi de müderris olarak görev yapmaktadır. 1764'de iki müderris vazifeyapmaktaydı..(<https://www.karatay.edu.tr/?sayfa=05c932a1214620575d7bf9715ec5d77c>,25.11.2017)

2.1.1.6.İnce Minare Medresesi

1260-1265 yılları arasında Dar'ül Hadis olarak Selçuklu Veziri Sahip Ata Fahrettin Ali tarafından Mimar Kelük bin Abdullah'a yaptırılmıştır. Muntazam bir taş işçiliği görülen yapı kapalı avlulu medreselerden tek eyvanlılar grubuna girer. Avluyu örten kubbe yan duvarlara oturur. Yapının planı simetrikdir. Doğudaki portalden kare planlı çapraz tonozla örtülü bir hole girilmektedir(Karpuz, 1999: 70).

Yapı Tahir Paşa tarafından 1293/1876 ve 1317 yıllarında tamir ettirilmiştir. 1319/1901 yılında da yapının iki şerefeli minaresine yıldırım düşmesi sonucu, minare birinci şerefeye kadar yıkılmıştır. Şer'iyye Sicil Defterinde, 27 Cemaziyelahir 1226/ 18 Temmuz 1911 tarihli kayıttan yapının ana kubbesi ve yanında bulunan iki küçük kubbesinin bazı yerleri ve mescidin saçakları, hücrelerinin kapıları tamir edilmiş ve dershanesi beyazla sıvanmış duvarları elden geçirilmiştir. Yapı 1954 yılında kısmi bir onarım görmüş ve 1956 yılında da Selçuklular Devri Taş ve Ahşap Eserler Müzesi haline getirilmiştir. Günümüzde halen müze olarak kullanılan yapı 1990'lı yıllarda geçirdiği geniş çaplı onarım sayesinde iyi durumdadır. (<http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=336> , 23.05.2017).

İnce Minareli Medrese XIX. yüzyılın sonuna kadar faaliyetini sürdürmüştür. 1876-1899 yıllarında tamir edildiği bilinmektedir. Cumhuriyet Devrinde 1936 yılında başlayan çeşitli onarım çalışmalarından sonra, 1956 yılında Taş ve Ahşap Eserler

Müzesi olarak hizmete açılmıştır. (<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/ince-minare-medrese-tas-ve-ahsap-eserleri-muzesi>)

Müze olarak ziyarete açıldıktan sonra da uzun bir süre onarım devri geçirmiştir. Bu gün bu müzede 200 dolayında Selçuklu-Beylik ve Osmanlı Dönemlerine ait taş ve ahşap eser sergilenmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında oldukça harap olan medresenin restorasyonu M.Akok'un projelerine göre yapılmıştır. Bu restorasyonlar sırasında avlunun güneyindeki dört öğrenci hücresi, beşik tonozlu tek bir mekan haline getirilmiştir. Kuzeydeki dört hücre de iki ayrı oda haline dönüştürülmüştür. Ana eyvanın güney ve kuzeyindeki kubbeli odalar, Türk üçgenleri ile geçilen tuğla kubbelerle örtülmüştür (Karpuz, 1999: 72).

2.1.2.Konya’da Diğer Eğitim Yapıları

Konya’da bulunan eğitim yapılarının bir çoğu günümüze kadar ulaşamamıştır. Tarihsel süreçle birlikte işlevini yitiren bir çok yapı günümüzde müze olarak kullanılmaktadır.

2.1.2.1.Mevlânâ Dergâhı

Hiz. Mevlâna’nın babası Bâhâeddin Ülema Sultan Veled’in 1231 yılında vefatı üzerine, Selçuklu Sultanlarının Gül Bahçesi olarak bilinen günümüzdeki Mevlâna Dergâhına defin edilmesiyle önce mezarlık olarak kullanılmaya başlanmış, 17 Aralık 1273 yılında Hiz. Mevlâna’nın vefatı üzerine onunda defini bu bahçeye yapılmıştır. 274 yılı sonbaharında tamamlandığı kabul edilen türbesi ve onun etrafında gelişen mimari mekanlar Mevlâna Dergahı haline dönüşmüştür.(Bakırcı, 2007: 195)

Hiz. Mevlâna’nın ölümü üzerine Selçuklu Sarayı’ndan Alâmeddin Kayser ile Süleyman Pervane’nin karısı Gürcü Hatun tarafından Mimar Tebrizli Bedreddin’e 160 bin dirhem harcanılarak yaptırılmıştır.(Eflaki, 1964: 549)

Türbe ilk yapımından sonra Karamanoğulları ve Osmanlılar döneminde onarımlar görmüştür. Türbenin ilk büyük onarımı, Karamanoğullarından Alâeddin Ali Bey (1357 — 1398) zamanında yaptırılmıştır 4 . Onarımda türbenin külâhı kaldırılmış yerine bu günkü dilimli gövdesi yaptırılmıştır. Ayrıca türbenin gövdesi ve külâhı çinilerle kaplanmıştır. Türbe, Osmanlı Sultanı II.Beyazıd zamanında önemli bir

onarım daha görmüştür. Bu onarımda türbenin kalem işi süslemeleri Halepli Mevlevi Mehmet oğlu Abdurrahman tarafından yapılmıştır. (Bakırcı, 2007: 195)

Türbe içinde ve etrafındaki bölümleri ise şu şekilde sıralayabiliriz :

1. Semahane
2. Matbah
3. Meydan-ı Şerif
4. Derviş Hücreleri

2.1.2.2.Sadreddin Konevi Zaviyesi

Sadreddin Konevi 13. Yüzyılda Konya’da yaşamış büyük ilim, fikir ve tasaavuf üstadı, insanı kamildir. Zamanında Konya’nın en büyük alimi ve şeyhi idi. Ekberiye geleneğinin kurucusu ve temsilcisi idi, Şeyhi Kebir olarak diye anılırdı. O’na sultanlar divanında ‘Arap ve Acem diyarının halifesi’ diye hitap edilirdi.(<http://www.mebkam.com/makale.asp?MakaleID=2,01.12.2017>)

Cami ve türbeyle bir külliye oluşturuyordu. Zaviye tadil edilmiştir. Cami ise 19. yüzyıl sonlarında Vali Ferid Paşa tarafından yaptırılan restorasyonla bu günkü şeklini almıştır (Karpuz, 1999: 75).

2.1.2.3. Sahip Ata Hanıkahı

Selçuklu veziri Hacı Ebubekir Zade Hüseyinoğlu Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından yaptırılan külliye; cami, türbe, hankâh, çifte hamam, çeşme ve dükkânlardan oluşur. Larende Caddesi üzerinde yer alan bu külliyenin inşasına ilk olarak 656H/1258M yılında caminin yapımı ile başlanmış olup 682H/1283M yılında türbenin yenilenmesi ile tamamlanmıştır. Külliye yerleşim planı; cami, caminin kuzey doğu köşesinde yapıdan bağısız halde bulunan çeşme, caminin güneyinde mihrap duvarına bitişik inşa edilmiş türbe, türbenin güney bitişiğinde hankâh, hankâhın doğu cephesinde dükkânlar ve yol aşırı karşısında da çifte hamam bulunur. (<http://www.xn--sahipatamzesi-4ob.gov.tr/?pnum=37&pt=Sahip%20Ata%20K%C3%BCIliyesi,01.12.2017>)

Günümüze ulaşan hu medreselerden başka tarihi kaynaklarda adı geçen çok sayıda Selçuklu medresesinin mevcudiyeti bilinmektedir. Bunlar,

- Sultaniye (II yüzyılın sonları)
- Altmapa. Lala Ruzbe (1246),
- Gülhertaş, Tacü'l Vealr (123V).
- Kadı Hürrem Şah(13. Yuzyıl başları),
- Kemalettin Rumtaş (1248) (Karalay Medresesi karşısında bu gün tek eyvanı kalan yapı).
- Sayfiye Medresesi (1248) (Çifte Merdiven Mahallesi Kara Sungur Türbesi çevresinde),
- Nizamiye (Nalıncı baba) Medresesi (Alaeddın Caddesinde),
- Atabekiye (Ağa zade) Medresesi (Cifte MerdivenMahallesinde),
- Ebu Ishak Gazeruni Zaviye ve Türbesi (1418)(Karpuz, 1999: 76).

2.1.3.Karamanoğlu Devrinde İnşa Edilen Eğitim Yapıları

Konya'da Karamanoğlu Beyliği döneminde çok sayıda eğitim kurumu inşa edilmiştir. Ne yazık ki medreselerden hiç birisi günümüze gelememiştir. Alacddin Tepesinin doğusundaki bugünkü Gazi Mustafa Kemal İlkokulunun yerinde olan Kazanlı Medresesi, Beyhekim Mahallesi'nde Muiniye Medresesi, Selimiye Camii'nin karşısında yer alan Molla Medresesi (katlı otoparkın yerinde), Türsunoğlu Camii' yanındaki Türsunoğlu Medresesi önemli örneklerdir(Karpuz, 1999: 76). Konya'da inşaa edilen birçok medrese günümüze ulaşmadığından bazılarının yerlerini tam olarak tespit etmek oldukça güçtür. Ancak bir çoğunun buldukları bölgelerin bazı kaynaklardan bilindiğini söyleyebiliriz.

Hasbey Dâr'ül-Hüffâzı ile Meramdaki Dar'ül-Hüffâz ve Hacı Ali Mualimhanesi gibi yapılar günümüze kadar gelebilmiştir.

Hasbey Dâr'ül-Hüffâzı:

1421 yılında Karamanoğlu 11. Mehmet Bey zamanında inşa edilmiştir, Tek kubbeli hatimden oluşan mescit görünümündedir. Cephesinde üzenle işlenmiş metmer kaplama yer almaktadır. Bu cephe kaplaması Karaman Dönemi işçiliğinin

şaheserlerindedir. İçteki çini mozaik mihrap da Selçuklu dönemi geleneğinin devamı şeklindedir. Darul Huffazın alt katı bir türbe mumyalığı olarak düzenlenmiştir (Karpuz, 1999: 77).

Meram Dârü'l-Hüffâzı:

Konya Meramda bulunan bu yapı Hasbey Külliyesinin bir parçası olarak inşa edilmiştir. Yapının dıştan görüntüsünde taş işçiliğinin usta örneklerinden birini görmekteyiz

Hacı Ali Muallimhanesi

Şerafettin Câmî'nin kuzeyinde 1429 tarihinde Mehmetoğlu Hacı Ali Sayrafi tarafından yaptırılmıştır. Kare planlı sekizgen kasnak ve kubbeyle örtülü bir tapıdır. Bu gün çocuk kütüphanesi olarak kullanılmaktadır. Günümüze gelemeyenler ise (Dülgerler,1995: 25)

- ZergerAhmed Dârü l-Hüffâzı. (15. yüzyıl.) yıkılmıştır.
- Pasa Hondı Dârül-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Demirkapı Dârül-Hüff âzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Hoca Salman Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Has Yusuf Ağa Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Şükran Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Hoca İbrahim Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Hondı Hatun Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Bağdat Hatun Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.
- Hoca Ömer Dârü'l-Hüffâzı, (15. yüzyıl) yıkılmıştır.

2.1.4.Osmanlı Döneminde Yapılan Eğitim Yapıları

Konya. Türk eğitim tarihi açısından göz ardıedilmeyecek bir öneme sahiptir. Siyasî-ıdarî yönden; başkentlik, vilâyet, il merkezliği gibi devir devir talihî dönen konumlarda bulunmuştur. Fakat eğitim ve kültür merkezi (duşu yönünden durumu pek

değişmemiştir. Sürekli geniş bir havzanın kültür-eğitim odağı olmaya devam etmiştir(Küçükdağ ve Arabacı,1999:81)

Selçuklu sultan ve vezirlerinin büyük ilgi ve destekleri sayesinde Konya, 13. yüzyılda, slam dünyasının önemli bir eğitim, ilim ve kültür merkezi haline geldi. Doudan ve batıdan pek çok ünlü din bilgini ve sufinin Konya'ya gelmesi ve buraya yerleşmesi, bu şehrin beyin göçüne sahne olması, bu saptamayı açıkça doruluyor. Kadı Sirâceddîn Mahmûd el-Urmevî (öl. 684/1285), Sadeddîn el-Konevî (öl. 671/1272) ve Muhyiddîn ibn el-Arabî (öl. 638/1240), Konya'ya gelen dönemin ünlülerinden sadece birkaçı. Çalışmalarını Konya'da sürdüren ve medreselerde ders veren bu isimler, Anadolu'da yüzyıllarca sürececek derin tesirler bıraktılar.(Ülken, 1937: 490)

Konya merkezinde sayılan yirmi civarında olan Selçuklu Medreseleri, yatılı birer yüksekokul tarzındadırlar. Öğrenciyi, ilgisini dağıtacak ortamdan tecrit etmekledirler, Kendi kendine yeterli, ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlenmişlerdir Muhteşem bir taç kapının cazibesi ile içeriye alınan talebe; ferah bir merkezi kubbenin altında kendini bulmaktadır. (Küçükdağ ve Arabacı,1999: 82)

Konya'da din eğitimine olan ilginin, medrese kurmayla sınırlı olmadığını görüyoruz. ncelediimiz dönem dikkate alındığında, Konya'da sıradan halkın, çocuklarını medreselere gönderdiklerini, bu yüzden medrese tahsilinin, seçkin bir sınıfın ilgi alanı olmadığını anlıyoruz. 1889 yılına ait bir istatistie göre Konya'da mevcut 53 medresede toplam 2192 talebe öğrenim görüyordu.(Ziya,1328: 34)

20. Yüzyıl başlarında Konya'da 50'den fazla medrese bulunuyordu .Eski fotoğraflardan anlayabildiğimiz kadarıyla bu yapılar taş veya kerpiç duvarlı, bir avlu etrafında sıralanmış bazen önü revaklı, ahşap tavanlı toprak yapılardır.Bu sebepte kolayca yıkılıp yok olmuşlardır. Salnameler ve konuyla ilgili araştırmalardan öğrenebileceğimiz kadarıyla Osmanlı döneminde, önemli medrese yapılan şanlardı:

1-Taşkapı Medresesi, 1676, Mustafapaşa tarafından yaptırılmıştır.

2- Nakipoğlu Medresesi, 1764, Nakip'ttl Hac tarafından yaptırılmıştır

3- Ovalıoğlu Medresesi. 1764, Çalık Mehmet Paşa tarafından yaptırılmış

4-Yusuf Ağa Medresesi, 1797. Yusuf Ağa tarafından yaptırılmıştır.

5- Zıyaı ye Medresesi, 1813, Esenlerlizade Seyit Abdurrahman Efendi tarafından yaptırılmıştır.

6-Nuriye Medresesi. 1901, Hacı Mehmet tarafından yaptırılmıştır.

7. Saraçoğlu, Mahmudiye, Piri Paşa gibi medreseler ise daha önce tekkeolarak yapılmış, bu yapılar daha sonra tadil edilerek medrese haline getirilmiştir. H 1300-1882 tarihli Konya Salnamesinde bu medreselerden başka 37 medresenin adı daha geçmektedir(Karpuz, 1999: 77-78).

Osmanlı dönemi Konya medreseleri, önceki devirlerde olduğu gibi, şehir merkezinde kümelenmişlerdir. Fakat, eskiye göre farklı bir merkeze doğru kayış vardır. Bilindiği üzere Selçuklu medreselerinin kümelendiği saha. Alâeddin Tepesi'nin kuzey eteği aşağılan; Hatuniye ile Karatay Medresesi arası olduğu halde, incelediğimiz dönemde medreselerin toplan tığı mevki, daha çok Şerafeddin ve İplikçi camilerinin yafan çevresidir Bununla birlikte işaret edilen merkeze uzak, mahalle aralarında da medreseler bulunmaktadır. Yeri geldikçe, bunlara işaret edilecektir(Küçükdağ ve Arabacı,1999: 85).

Konya'da Osmanlılar zamanında yapılmış kütüphanelerden sadece 1795tarihli Selimiye Camii'nin batı bitişiğindeki Yusuf Ağa kütüphanesi günümüze gelebilmiştir. (Karpuz, 1999: 78).

Medresede ders veren öğretim elemanına müderris denilmektedir. Yükselme döneminde. İstanbul'da bulunan yüksek derecedeki medreselerden birini bitiren \ kişi şayet müderris olmak islerse, Rumeli veya Anadolu Kazaskerliği'ne mülâzım kaydolunur, sırası gelince seviyesine uygun bir yere müderris olarak atanırdı. Konya medreselerine atanan müderrislerin İstanbul'daki yüksek medreselerden mezun olduktan sonrabu göreve getirildiklerine dair açık bilgi bulunmaktadır. Devlet merkezinde uygulama, kuşkusuz Konya için de geçerlidir. Osmanlı döneminde Konya medreselerine müderris tayinlerinde önceleri yukarıda işaret edildiği işere kazaskerler birinci derecede rol oynamıştır. 1659 yılın son müderris atamaları şeyhülislâmların işaretiyle yapılmaya başlanmıştır(Küçükdağ ve Arabacı,1999: 86).

Konya'daki Osmanlı Medreseleri

A.İhtisas Medreseleri

1.Darü'l Hadisler

- Hacı Abdulfettah Çavuş Darü'l Hadis Medresesi
- Han Darü'l Hadis / Han-ı Cedid Medresesi
- Musahip Mustafa Paşa / Şeyh Ahmed Efendi Darü'l Hadis Medresesi
- Saraç-Zade Abdülkerim Efendi Darü'l Hadis Medresesi

2.Sağlıkla ilgili Medreseler

- Sultan Aleaddin Darü's Şifası Medresesi

B.Normal Öğretim Yapan Medreseler

Konya'da Normal Öğretim yapan pek çok medrese vardır. Ancak Bunların hepsinin Üniversite gibi düşünülmesi doğru olmayabilir. Nitekim farklı dönemlerde farklı görevleri olan bu medreselerde daha çok dini ağırlıklı eğitim verilmekteydi.

Bu Medreseleri yazacak olursak karşımıza birçok medrese çıkar. Daha öncede belirttiğimiz gibi farklı yapılarda farklı işlevleri olan bu Medreseler Konya için önemli bir eğitim kültürünün oluşmasına katkı sağlamıştır. Bu Medreseleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Adliye/ Hacı Adil Efendi Medresesi
- Atik Müftü/ Nuriye-i Kebir/ Nuriye-i Sağır/Keleş-zade Medresesi
- Avniye/ Sarı Hafız Medresesi
- Bityemez/ Adanalı Ömer Efendi Medresesi
- Çelik Mehmed Paşa/ Ovaalioğlu Medresesi
- Daire-i Cedidiye Medresesi
- Eğendi Ahmed Efendi Medresesi

- Fevziye /Kavaklı Medresesi
- Hacı Hasan/ Fethiye Medresesi
- Hacı Hasan / Cıvıloğlu Medresesi
- Hacı Hasanbaşı/ Abdulbasir/ Vaki Medresesi
- Hacı İsa Medresesi
- Hacı Mehmed/Ataiye Medresesi
- Hacı Şaban Medresesi
- Hüseyniye Medresesi
- İbrahim Efendi Medresesi
- İbrahim Efendi Medrese-i Cedidi
- İnlıceli Medresesi
- İrfaniye Medresesi
- İsa Efendi Medresesi
- İsib-zade Medresesi
- Kadı-zade Medresesi
- Kalaycı-zade Medresesi
- Kalanderhane Medresesi
- Kara Ali Medresesi
- Karahafız Medresesi
- Konevi Hafız İsmail Efendi/ Aga-zade /Kese Hasan Medresesi
- Küçük Daire/ Gilisralı Medresesi
- Mahmudiye Medresesi
- Medrese-i Celâlilye/ Türbe-i Mevlâna/Sultan Veled/ Velediye Medresesi
- Molla Cedid/ Molla Efendi Medresesi
- Muhaddis/ Muhaddis Dairesi/Muhaddis-zade Medresesi
- Nakiboğlu Medresesi

- Nasuh Bey Medresesi
- Osman ağa Medresesi
- Ömer Efendi Medresesi
- Özdemirli/ Uzun Hoca Medresesi
- Piri Mehmed Paşa Medresesi
- Saidiye-i Kebir/ Kafalı ve Saidiye-i Sağır Medresesi
- Sahibata/ Larende Medresesi
- Saraç-zade Seyyid Ahmed Efendi Medresesi
- Selam-zade Medresesi
- Seyyid Abdülfettah/ Fettahiye / Simavlı Medresesi
- Süleymaniye/ Tavaslı Hoca Medresesi
- şirvanlı/ şirvaniye Medresesi
- Takva /Yeni Daire Medresesi
- Tevfikiye /Karahüyükü Medresesi
- Vekil-i Harc Haccı Ahmed Ağa /Küprübaşı Medresesi
- Yağlıtaş Medresesi
- Yeğen Ağa/ Hacı Mehmed / Mecidiye Medresesi
- Yılanlı Medresesi
- Yusuf Ağa/ Kütüphanesi Medresesi
- Zaferiyye/ Aladağlı Medresesi
- Zincirli /Hacı Abdürrahim Efendi Medresesi
- Ziyaeddin/ Ziyaiye/ Medrese-i Cedid
- Ziyaiye/ Mehmed Ziyaeddin/ Akçeşme /İhsaniye/Topraklık Medresesi

Konya'da bulunan ancak günümüze kadar birçoğunun ulaşmadığını bildiğimiz bu yapılar eğitim tarihi açısından değerli bulunacak türdendir. Nitekim bu yapıların o zamanın şartlarına göre birçoğ insanın ilgi odağı olduğu söylemek

yerinde olacaktır. Birçok şehirden insanların yatılı medreselere eğitim almaya gelmeleri bunun açık bir örneğidir.

2. Meşrutiyet,Tanzimat Dönemlerinde ve Sonrasında Konya’da Eğitim Yapılanması

Batılı anlamda okulların 19. yüzyılın ikinci yansında kurulduğunu görüyoruz. Aziziye, Mecidiye, Mahmudiye, Feyriye, Feridiye ve Hamidiye gibi ilkokullar (ibtadiyeler) bu dönemde kurulmuştur. Daha sonra Vali Akif Paşa ve Ferit Paşa zamanında bunlara yenileri ilave edilmiştirDaha sonraları batılı anlamda Ortaokul binaları ve Lise (Sultani) yapılmıştır Bunlar arasında, Konya Sultanisi 1889, Darül-Muallimin 1917, Sanayi Mektebi 1901, Darül Muallimat 1912 (Kız öğretmen Okulu) önemlidir (Karpuz, 1999: 78).

Bunların haricinde Medreselere bakacak olursak Bekir Sami Paşa Medresesi ve Islah-ı Medâris-i İslâmiye gibi önemli medreselerin olduğunu görürüz.

Bekir Sami Paşa Medresesi ve Islah-ı Medâris-i İslâmiye, İplikçi Camii'nin yol aşın karşısında bugünkü Merkez Bankası'nın yerinde idi. 1909'da kurulmuştur (Küçükdağ ve Arabacı,1999: 116).

2.1. Bekir Sami Paşa/Paşa Dairesi Medresesi

Islah-ı Medâris'in yeri, 1909 öncesi Bekir Sami Paşa/Paşa Dairesi Medresesi'ne aitti. Konya Valisi Ebubekir Sami Paşa (Ö. 1849) tarafından, 1846 yılında yapılmıştır, 14 oda, bir dersane ile "müderres evi" ve meseidden oluşan "hariciye ve dahiliydi" medrese olarak yapılmıştır. Paşa, medresesini desteklemek üzere 20 bin kuruşluk para vakfı kurmuştur. Başlangıçta aynı zamanda Nakşbendî Tarikatı Halidiye Zaviyesi olan medresenin ilk müderresliğine, Şeyh Hacı Himmet Efendi getirilmiştir (ö. 1862). Ondan sonra şeyhlik ve müderresliği Konya'nın "büyük alimlerinden" Mehmed Bahaeddin Efendi (1831-1906) devralmıştır. Islah-ı Medarisin fikir temelleri bu zat devrinde atılmış, yetiştirdiği üç önemli müderres olan oğulları tarafından hayata geçirilmiştir (Küçükdağ ve Arabacı,1999: 116).

2.2 Islah-ı Medâris-i İslâmiye

Bu medrese çaplı bir eğitim-fikir hareketi olarak Mehmed Bahaeddin Efendi'nin üç oğlu, Mehmed Zeynelabidin (1869-1940), Mehmed Rıfat (1872-1920) Şeyhzade Ahmed Ziya (1873-1925) öncülüğünde ortaya çıkmıştır (Küçükdağ ve Arabacı,1999: 116).

2.1.5.Cumhuriyet Dönemi Konya'daki Eğitim Yapıları ve Üniversite

29 Ekim 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile eskilere ilave yeni okullar açılarak, yeni gazete ve dergiler yayınlanmaya başlanır. Yurt genelinde olduğu gibi Konya'da da İlk, orta, Lise ve Yüksek Öğretim devlet yönetimine geçer, okul yapma ve okuma seferberliğine başlanılarak öğretmen yetiştiren okullar ile teknik ve sanat okulları, yüksek okullar memleketin ihtiyacına göre yenilenerek çoğaltılmıştır.

Cumhuriyet dönemi, ilk yenileşme hareketlerinden itibaren modernleştirilmeye çalışılan bir eğitim sistemini miras olarak almıştı. Cumhuriyet dönemi içinde geçen, yaklaşık olarak aynı uzunlukta bir süre içinde, eğitim gene en önemli problemlerimizden biri olmaya devam etmekte. Bununla birlikte eğitimi toplum olarak daha değişik yönleriyle görmeye başladığımızı ve daha da önemlisi eğitimin sadece devletin işi olmadığını anlamaya başladığımızı söyleyebiliriz (Muşta, 1999: 299). Eğitim sistemin modernleştirilmeye çalışılması tarihsel süreçten günümüze kadar gelen süreçte de devam ettiğini söyleyebiliriz.

Cumhuriyetin ilan edildiği ilk yıllar, çok ağır şartlar içinde geçen zamanların birikimini de beraberinde getiriyordu. On yıldan fazladır devam eden savaşlarda, ülke topraklarının 2/3'ü savaş alanı olmuş, yanmış ve yıkılmıştı. Nüfusun 1/5'i, yani 3 milyon insan bu savaşlarda ölmüştü. Bütün bunların sonucu olarak biraz uzmanlık isteyen alanlarda bile eleman kalmamıştı. Nüfusun % 80'i köylerde yaşıyordu. (İnan, 1983: 54)

Kuruluş yılları ve bunu izleyen 1930larda eğitim ve öğretime özel bir önem verildi. Yeni bir eğitim sistemi meydana getirmek için yasal düzenlemeler yapıldı. Bu bakımdan çıkarılan ilk kanun 430 sayılı ve 3 Mart 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu oldu. Bunu art arda gelen Heyet-i İlmiye Toplantıları ve 1926da çıkan Maarif Teşkilatı Kanunu takip etti. (Ergün,1982: 61-5)

Sosyolojik olarak, inkılapçı toplumlarda eğitim öncelikle öğrencileri moral bir değişikliğe uğratacak sosyal konulara yöneltmekte, sonra onlara yeni bir bakış biçimi kazandıracak meseleleri ihtiva etmektedir, önem bakımından üçüncülüğü de teknik eğitimle ilgili konular almaktadır. Çünkü inkılapçı cemiyet eskisinden farklı olan yeni

bir kültürü inşa etmek üzere bir yenilenme hareketine girmiş olan bir cemiyettir. Böyle bir yeniden canlanma hareketinde eğitim kurumlarından çok şey bekleneceği tabiidir (Kurtkan,1977: 34)

Cumhuriyet Döneminin bilhassa ilk yılları, bu bakımdan, yeni bir toplumun oluşmasını sağlayacak kurumları geliştirme ve eskilerini tasfiye etme çabaları içinde seçti. Örgün eğitim alanında yapılan bu çalışmaları iki alt başlık altında ele almaya çalışacağız. Ayrıca Cumhuriyet yeni toplumun oluşmasında yaygın eğitime de büyük önem veriyor ve bunu çeşitli yollarla gerçekleştirmeye çalışıyordu (Muşta, 1999: 301).

Bunun sonucu olarak Cumhuriyet Döneminde halk eğitimi alanında da çeşitli çalışmalar yapılmıştır. İlk yıllarda (1925-1928) halkı aydınlatmak, halka devrimlerden bahsetmek maksadıyla İrşad Heyetleri kurulmuştur. 1928 sonlarında halka Latin harflerini öğretmek maksadıyla Millet Mektepleri teşkil edilmiş, 1931 yılında daha önce kurulmuş olan Türk Ocaktan artık işlevlerini tamamladıkları kabul edilerek kapatılmışlar ve 1932 yılında Halk Evleri açılmıştır. Halk Eğitimi alanında 1981 yılında Atatürk'ün doğumunun 100. yılı dolayısıyla girişilen Okuma Yazma Seferberliği de dikkat çeken bir çaba olarak ortaya çıkmaktadır. (Akyüz, 1993: 352)

İlköğretim genel olarak 7-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsar 1924 yılından itibaren ilk öğretim 5 yıl olarak tesbit edilmiştir Ancak 1973 yılında yürürlüğe giren 'Milli Eğitim Temel Kanunu' ile ilköğretimin süresi beş yıldan 8 yıla çıkarılmış ve adı da temel eğitim olarak değiştirilmiştir(Muşta, 1999: 304).

Cumhuriyetin ilk yıllarında bu alanda bilhassa okul açmak ve buna yeterli öğretmen bulmak problemine çeşitli çareler aranmıştır. 1934-1935 yılından itibaren askerliğini başarıyla bitiren ilkokul mezunları arasından açılan kurslar yoluyla Eğitimci yetiştirilmiştir. Bu eğitimci vasıtasıyla köylü nüfusun eğitilmesi amaçlanarak, 1937 yılında 'Köy Eğitimci Kanunu' çıkarılmıştır. Buarada 1925 yılından itibaren köye gönderilmek üzere "ilk Muallim Mektepleri" yanında 'Köy Muallim Mektepleri' açma teşebbüsleri de olmuştur. Köye öğretmen yetiştirmek, böylece köyü yeniden biçimlendirmek yolundaki bu çabaların önemli bir örneği de kuruluşundan sonra üzerinde en çok tartışılan bir kurum olan, 17 Nisan 1940 tarih ve 3803 sayılı kanunla kurulan Köy Enstitüleri'dir. Bilhassa yetiştirdiği öğretmenlerin zihniyeti bakımından eleştirilen bu kurumların programları 1947 yılında biraz

değiştirilmiş, 1952 yılında tam bir program değişikliğiyle bu okul yeni bir yapıya kavuşturulmuştur. 1954 yılından itibaren bu okullar, geleneksel ilköğretmen okullarıyla birleştirilmiştir. (Akyüz, 1993: 342)

	İlk	Orta	Lise	Mesleki Teknik	Yüksek
1923	341.9	5.9	1.2	6.5	2.9
1924	390.4	10.1	2.2	7.1	3.5
1925	406.8	11.6	2.7	6.8	3.9
1926	435.6	15.6	3.1	6.3	3.5
1927	462.0	19.4	3.2	7.7	3.9
1928	477.6	23.2	4.2	8.5	3.8
1929	469.1	25.4	4.7	8.2	3.6
1930	489.3	27.1	5.7	9.1	4.2
1931	523.6	30.3	6.9	9.2	4.7
1932	567.4	36.1	7.9	7.0	5.3
1933	591.2	42.3	9.6	7.7	5.9
1934	643.4	45.8	9.8	8.2	6.6

Tablo1.1923-1934 yılları arasında Öğrenci ortalamaları (Kepenek, Yentürk, 1981: 44)

Mesleki ve teknik okullardaki öğrenci sayısının çok az artması, ekonomik gelişmenin bu alanı fazla zorlamadığı şeklinde de yorumlanabilmektedir. Diğer yandan tabloda dikkat çekici bir nokta da, yükseköğretimdeki öğrenci sayısının ilk yıllarda, lisedekinden fazla olmasıdır. Bunun da uzun süren savaş yıllarının şartlarına bağlı olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir (Kepenek, Yentürk, 1981: 44).

Cumhuriyetin ilk on yılı içinde teknik eğitimde önemli bir atılım yapılamamasına karşılık, daha sonraki dönemlerde bu konu ciddi olarak ele alınmıştır. 1927 yılında çıkan bir kanunla sanat okullarının yönetimi il özel idarelerinden alınarak Maarif Vekaletine verilmişti. 1934 yılında sanat okullarına döner sermaye kurularak piyasaya iş yapma imkânı sağlandı. 1935 yılında ise sanat okullarının masrafları Bakanlık bütçesinden karşılanmaya başlandı. 1936 yılında bir teknik eğitim planı hazırlandı ve plan geliştirilerek 10 yıllık bir programa dönüştürüldü. 1941 yılında çıkarılan 4304 sayılı Teknik Öğretim Yasası da bu plana dayandı (Tekeli,1983: 664).

Cumhuriyetle birlikte, eğitimin diğer kademelerinde olduğu gibi, yükseköğretim alanında da yeni düzenleme çalışmalarına girişilmiş, zamanın üniversite nitelikteki tek yükseköğretim kurumu olan İstanbul Darülfünunu'nu geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Ancak 1933 yılında Darülfünun kaldırılarak, İstanbul Üniversitesi kurulmuştur (Muşta, 1999: 304).

Konya yurdumuzun önemli bir tarih ve kültür merkezidir. İlkçağlardan itibaren Konya'nın bu özelliğini koruduğunu görmekteyiz. Ancak Konya kendini hemen ek vermez. Büyük düşünürümüzün ifadesiyle: "Konya, bozkırın tam çocuğudur. Onun gibi kendini gizleyen esrarlı bir güzelliği vardır... Dışardan bu kadar gizlenen Konya içinden de böyle kıskançtır. Sağlam ruhlu kendi başına yaşamaktan hoşlanan, dışardan gösterişsiz, içten zengin Orta Anadolu insanına benzer. Onu yakalayabilmek için saat ve mevsimlerine karışmanız lâzımdır." (Tanpınar, 1969: 70)

Bu günkü Türk Yükseköğretim kurumlarının önemli bir özelliği İTÜ hariç, Batı da olduğu gibi yüzlerce yıllık bir süreç içinde türlü değişikliklere uğrayarak ve hatta hüyük mücadeleler sonunda şekillenmeyip, Batıdan olduğu gibi alınan kurumlar olmasıdır. (Gürüz, 1994: 151)

Konya'yı bütünlüğü içinde kuvvetle kavramaya çalışan yazarımız onun büyüklüğünü meydana getiren dokuyu da üç ana başlıkta toplar: "Konya'da Mevlâna kadar yükseklerde uçmasa bile varlığını bize onun kadar kuvvede kabul ettiren ikinci-Selçuk epoesi de düşünülürse-üçüncü bir varlık daha vardır, folklor." (Tanpınar, 1969: 103)

YILLAR	ÖĞRETİM ELEMANI	ARTIŞ %	ÖĞRENCİ	ARTIŞ %
1923-24	307	-	2.914	-
1927-28	451	46.90	3.918	34.40
1935-36	743	67.40	7.277	85.70
1940-41	967	30.10	12.844	76.50
1945-46	1.388	43.50	19.273	50.00
1950-51	1.950	40.40	24.815	28.70
1955-56	2.453	25.80	36.998	49.00
1960-61	4.071	65.90	65.297	76.40
1965-66	5.806	42.60	97.309	49.00
1970-71	8.931	53.80	159.231	63.60
1975-76	14.445	61.70	321.568	74.60
1980-81	20.917	44.80	237.369	14.60
1985-86	22.968	9.80	449.414	89.30
1989-90	31.007	35.00	635.829	41.60
1990-91	33.647	8.50	695.710	9.20
1991-92	34.275 ~	10.10	748.850	7.60
1992-93	35.132	2.50	854.950	14.17

Tablo2. 1923-1993 yılları arasında Öğretim elemanı ve öğrenci artış yüzdeleri (Kaynak: YÖK ve DİE Verileri (Ataunal,27))

Konya bu kültürel temeli ve onun yoğurduğu insanıyla, düşünce ve yayın alanında olduğu kadar eğitim-öğretim alanında da canlı ve özgün örnekler ortaya koymuştur. Meşrutiyeti takip eden yıllardan itibaren Konya'nın zengin bir basın hayatı vardır. (Önder,1949: 3) Cumhuriyet döneminin en orijinal felsefe hareketlerinden biri Konya'da doğmuş ve Konya'nın genel havasına uymamakla beraber yaşayabilmiştir. Böyle canlı bir fikrî ortama sahip olan Konya elbette eğitim ve öğretim bakımından da yurdumuzun önemli merkezlerinden biridir (Muşta, 1999: 308).

Cumhuriyetin ilk yıllarında Konya'da Meslekî Öğretim Kurumları da şunlardır:

1- Erkek ve Kız Öğretmen Okulu: Konya Dâr'ül- Muallimin'i 1875 yılında Nizamîye Medresesi civarında bir yerde açılmış, önce iki yıllık olan okul, 1910 yılında üç, 1912den sonra dört yıllık olmuştur. Okul bir süre sonra, Mevlâna Türbesi civarındaki binasına, daha sonra da Mimar Muzaffer Bey tarafından yapılan bugün Gazı Lisesinin bulunduğu binasına taşınmıştır. Cumhuriyetten sonra Konya Erkek Öğretmen Okulu (Konya Erkek Muallim Mektebi) adını almış ve bu okul, 1934 yılında Adanaya nakledilerek 1935 yılında lağvedilmiştir. (Arabacı,1991: 44)

Konya Dâr'ül-Muallimâtı (Kız Muallim Mektebi) ise 1915 yılında. Türbe civarında açılmış, 1924 yılında ise şimdi Selçuk Üniversitesi Rektörlüğünün bulunduğu kendi binasına taşınmıştır. Okulun öğretmen ve öğrencileri, Milli Mücadelede önemli hizmetler yapmışlar, bilhassa kadınlara hitap eden miting ve müsamereler düzenlenmesinde, katkıda bulunmuşlardır. (Arabacı,1991: 46) Okul, bu okullar kapatılıncaya kadar devam etmiştir.

2- Konya Ziraat Mektebi: Ziraat uzmanı ve öğretmeni yetiştirmek maksadıyla açılmış, daha sonra kapanmıştır.

3- Sanat Enstitüsü: Okul ilk olarak 1870 yılında Konya Valisi Ahmet Tevfik Paşa tarafından açılmıştır. Savaş sırasında atölyelerinde ordunun ihtiyacını karşılamaya yönelik üretim yapıldığı gibi, Konya'nın çalışan tek sinemasını da işletmiştir. Okul ayrıca bandosuyla da etkili olmuştur. (Arabacı, 1991: 55) Cumhuriyetle birlikte yeniden düzenlenen Konya Sanat Okulu, 1927 yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmış, bilâhare Sanat Enstitüsü adını alarak gelişmiştir.

4- Biçki Dikiş Yurtları ve Kız Sanat Enstitüsü: 1928 tarihinden itibaren bazı özel biçki-dikiş yurtları kurulmuş, 1937 yılında Konya Akşam Kız Sanat Okulu açılmış, 1944 yılında Kız Sanat Enstitüsü açılarak iki okul birleştirilmiştir. (Muşta, 1999: 310).

Bunların haricinde normal eğitim öğretim faaliyetleri gösteren eğitim kurumları şöyle sıralayabiliriz:

Konya İmam Hatip Lisesi:Bugünkü adıyla Konya İmam Hatip Lisesi, 29 Ekim 1951 tarihinde açılmıştır. Okulun kurucularının başında, Konya'nın unutulmayan şahsiyetlerinden Hacı Ve-yiszâde Mustafa Kurucu vardır. İlk önce Dr. Abdullah Salim Sokakta Meydan-ı j Ahmet Camii'nin karşısındaki binada 279 öğrenci ile öğretime başlayan okul, 2. öğretim yılında bugünkü İmam Hatip Lisesinin

bahçesinin güney batı köşesinde bulunan iki katlı binada eğitime devam etti. Okul daha sonra halkın katkılarıyla yapılan bugünkü binasına taşındı. (Özüdoğru, 1991: 30)

Konya Koleji: istasyon semtindeki eski Bağdat Otelinde 1955 yılında açıldı. 1967-68 öğretim yılında bugünkü binasına taşındı. 1975 yılında "Konya Maarif Koleji" olan adı, "Konya Anadolu Lisesi" oldu. 1978 yılında Konya'nın büyükşehir olmasından sonra Meram ilçesine bağlanan okul, 1989-90 öğretim yılında "Meram Anadolu Lisesi" oldu.

Yüksek İslam Enstitüsü: 24 Kasım 1962 yılında Türkiye'de ikinci Yüksek İslam Enstitüsü olarak kurulmuş, bugünkü İmam Hatip Lisesinin bir bölümünde eğitime başlamıştır. 1972 yılında meram yolunda yapılan bugünkü binasına taşınan okul daha sonra yukarı da belirtilen 41 sayılı kanun hükmündeki kararname hükümlerine göre Selçuk üniversitesine bağlanarak ilahiyat fakültesi adını almıştır (Muşta, 1999: 317).

Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi: Konya'da "Üniversite Kurma ve Yaşatma Derneğinin halk ve mahallî idarelerle iş birliği sonucu, 1970 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak 'Mühendislik- Mimarlık Yüksekokulu' açılır. Bu müessese, 5.6.1971 tarihinde yürürlüğe giren 1418 sayılı kanun ile "Devlet Mühendislik-Mimarlık Akademisi'ne dönüştürülür. 2547 sayılı yükseköğretim Kanunuyla da Selçuk Üniversitesine bağlı Mühendis ve Mimarlık fakültesi haline getirilir (Muşta, 1999: 317).

Kuruluşunda sadece İnşaat ve Mimarlık Bölümleri bulunan Akademiye, 1972-73 yılında Makina ve Jeodezi ve Fotogrametri bölümlerinin açılmasıyla dört bölüm haline gelmiştir. Fakülteye dönüştürüldükten sonra Fen Fakültesine bağlı bulunan Jeolojî Mühendisliği, Fizik Mühendisliği ve Kimya Mühendisliği bölümleri de ve Mimarlık Fakültesi'ne aktarılmıştır. (Selçuk Üniversitesi, 1983-84, 38).

Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okulu: Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Yüksek öğretim Genel Müdürlüğünün 21 Ekim 1976 tarih ve 25136 sayılı mucibi gereğince 22 Kasım 1976 tarihinde Konya Kız Meslek Lisesi binasının bir bölümünde "Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okulu" adıyla eğitime başlayan okul, daha sonra şu anda Rektörlüğün bulunduğu tarihi binaya taşındı. Okul 41 sayılı kararname hükümlerine göre Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi ne bağlanarak "Kız Sanat Eğitim Yüksekokulu" adını aldı (Muşta, 1999: 318).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.KONYA'NIN SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK DEĞİŞİMİNE SAĞLADIĞI KATKI BAKIMINDAN SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

3.1 Selçuk Üniversitesinin Kuruluşu ve Tarihsel Gelişim Süreci

Selçuk Üniversitesinin tarihini yazarken dört değişik dönemin önemli olduğunu görüyoruz. Bunlardan birinci dönem 12 Şubat 1907 tarihinde açılıp 15 Mart 1919 tarihinde kapanan Konya Hukuk Mektebi ile başladı. Bu okul, dönemin Anadolu'daki tek Hukuk Mektebidir. Konya'da ise lise seviyesinin üstünde eğitim yapan tek okuldur(Önder,1952: ?).

Cumhuriyet döneminde Konya'nın ilk yüksek okulu 1926-1927 yılında açılan ve 1929-1930 eğitim öğretim yılında Ankara'ya taşınan Orta Muallim Mektebidir. 1930'dan 1945'e kadar geçen dönemde ise Konya'nın gündeminde bir yüksek okul açılması düşüncesi yoktur. 1945'ten itibaren Konya'da bir "Konya Üniversitesi", ya da "Selçuk Üniversitesi" adı ile üniversitenin kurulması düşüncesi yeniden tartışılmaya başlandı. (Semiz,1999:323-324).

27 Mayıs 1960 İhtilâli (hükümet darbesi)'nden sonra o dönemde Millî Birlik Komitesi Üyesi olan Sadi Kocaş'ın girişimleri sonucunda aynı konu yeniden gündeme geldi. Bu amaçla 1961 yılında Ankara Üniversitesi'ne bağlı bir grup 1 öğretim üyesi Konya'ya gönderilerek Konya'da Ankara Üniversitesi'ne bağlı bir fakültenin açılmasının mümkün olup olmayacağı incelendi. Ancak bundan da bir sonuç alınamadı (Semiz,1999: 324). Bu vaat bolluğuna rağmen hâlâ üniversitenin açılmadığını görenler tepkilerini çeşitli şekillerde dışa vurdular. Kamuoyunun duygularına 1 tercüman olan gazeteci yazar Nadir Özcan tepkileri şu şekilde dile getirdi: "1949 1 yılı Selçuk Gazetesi koleksiyonları arasında kalan "Konya'da Bir Selçuk 1 Üniversitesi" başlıklı yazımda Konya'nın üniversiteye olan ihtiyacından bahsetmiştik. 1960'da hâlâ Konya'nın bir üniversiteye olan ihtiyacını anlatıyoruz"(Nadir,1962:?).

Selçuk Üniversitesi tarihindeki ikinci dönem 1962'de Millî Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı olarak açılan Selçuk Eğitim Enstitüsü ve Konya Yüksek İslâm Enstitüsü ile başlar; 1968'de kurulması için çalışmalara başlanan ancak | 1970-1971 eğitim öğretim döneminde, 11.10.1970 tarihinde yapılan müşterek pro-tokola uygun olarak faaliyete geçebilen ve yine MEB'e bağlı Mühendislik-Mimarlık Yüksek Okulu'nun açılması ile gelişir. Mühendislik-Mimarlık Yüksekokulu'nun, 5 Temmuz 1971 yılından itibaren 1415 sayılı kanunla Konya Devlet Mimarlık- Mühendislik Akademisi olarak yeniden düzenlenmesi ile devam eder (Semiz,1999: 324).

Türk kültür ve sanatının en önemli merkezlerinden biri olan Konya'da ilk Eğitim Enstitüsü 1926-1927 öğretim yılında 16 (on altı) öğrenci ile yalnız Edebiyat Orta Muallim Mektebi olarak açılmıştı. Eğitim Enstitüsünün ilkinin teşkil eden Konya Orta Muallim Mektebi, bir yıllık eğitim-öğretimden sonra 1929-1930 eğitim-öğretim yılında ortaöğretim kurumlarına çeşitli branşlarda öğretmen yetiştirilmesi amacıyla Ankara'ya nakledildi (Yüksek, 1962:?).

Okulun tekrar açılması ise Konya'da bir üniversitenin açılması taleplerinin yoğunlaştığı 12 Kasım 1962 yılında gerçekleşmiştir Aynı yıl Yüksek İslam Enstitüsü de 26 Kasım 1962'de açılmıştır. Eğitim Enstitüsü ilk olarak Hapishane (Sultan Veled) Caddesinde bulunan Türk Eğitim Derneği Konya Talebe Binaları'nda, Yüksek İslam Enstitüsü ise İmam Hatip Okulu unu yanındaki yeni binada faaliyete geçmiştir (Semiz,1999: 325).

Prof. Dr. Sadi Irmak'ın gayretleri sonucunda Selçuk Üniversitesi tasarısı mecliste kabul edildi. Ancak tasarı o dönemde faaliyetlerini devam ettirmekte olan Cumhuriyet Senatosu'nda görüşülüp uygun görüldükten sonra kanunlaşabilecekti. Başbakan Prof. Dr. Sadi Irmak, Selçuk Üniversitesi tasarısı görüşülürken gelerek üniversitede önce Fen Fakültesi'nin açılacağını müjdesini verdi. Fen Fakültesi başlangıçtan Ankara'da, Ankara Üniversitesine bağlı olarak eğitim yapması düşünülmüş ise de Başbakan Sadi Irmak ve Milli eğitim Bakanı Sefa Reisoglu'nun girişimleri ile Konya'da eğitim yapmasına karar verildi. (Semiz,1999: 328).

Bu arada Selçuk Üniversitesi kanun tasarısı Büyük Millet Meclisinden sonra Cumhuriyet Senatosunun Millî Eğitim Komitesinde de kabul edilerek Senato genel kuruluna sevk edildi (Yeni Konya,1975: 10081). Nihayet müjdeli haber 28 Mart 1975 tarihinde geldi.' Selçuk Üniversitesi Kanunu Cumhuriyet Senatosunun 26 Mart 1975

tarihi görüşmesinde olumlu kabul edilerek kanun, Cumhurbaşkanının onayına sunulmuştur.(Yeni Konya,1975: 10083)

11 Nisan 1975'te yürürlüğe giren '4 Üniversitenin Kurulması ile İlgili 1873 Sayılı Kanun'la yurdumuzda dört üniversitenin kurulması öngörülmüş ve Selçuk Üniversitesi de bu kanuna istinaden kurulmuştur. 1976-1977 eğitim-öğretim yılında Fen Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi olmak üzere 2 fakülte, 7 bölüm, 327 öğrenci ve 2 kadrolu öğretim üyesi ile faaliyete geçen Selçuk Üniversitesi, 1982 yılına kadar kayda değer bir gelişme gösterememiştir (<http://www.selcuk.edu.tr/html/tarihcesi.html> 03.08.2017).

Kampüste proje için ilk ödenek 1981 yılında Fen-Edebiyat Fakültesi, Rektörlük Merkezi Üniteleri ve Öğretim elemanları lojmanları için ayrılmış, inşaatlara ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra üniversitelere tanınan imkânlar neticesinde 1983 yılında başlamıştır (Yeni Meram,1982: 11236).

Bunun üzerine kampus sahası olarak İstanbul yolu üzerindeki Ardıçlı Köyü hudutları dahilinde kalan Buzluk mevkiinde 2.739.558 m²'si şahıslara, 6.225.525 m² si hazineye ait olmak üzere toplam 8.984.083 m² arazinin Selçuk Üniversitesine tahsisi, 11.11.1977 tarihinde îmar ve İskân Bakanlığı tarafından kabul edildi. Bunun üzerine Konya Valiliği de 12.12.1977 tarihinde bölgenin istimlakini kararlaştırdı. Fakat istimlak işleri ancak 12.11.1979 tarihinde başlatılabildi ve resmi işlemlerin tamamlanmasından sonra 16.03.1981 tarihinde yapılan ilk ödeme ile bölgenin tapusu alınmaya başlandı. İstimlak tahsisatlarının değişik yıllarda verilmesi sebebiyle tapu işlemleri 1986 yılına kadar sürdü (Semiz,1999: 328-329).

Selçuk Üniversitesi için atılım yılı 1982 olmuştur. 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile ilk etapta üniversitenin çekirdeğini oluşturan Fen ve Edebiyat Fakülteleri birleştirilerek Fen-Edebiyat Fakültesi'ne, Selçuk Yüksek Öğretmen Okulu'nun Eğitim Fakültesi'ne, Konya Devlet Mühendislik-Mimarlık Akademisi'nin, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'ne, Konya Yüksek İslam Enstitüsü'nün İlâhiyat Fakültesi'ne dönüştürülmesine karar verilmiştir. Ayrıca Hukuk, Tıp, Ziraat ve Veteriner Fakülteleri ile Sağlık, Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüleri'nin kurulmuş, Yabancı Diller Yüksekokulu kaldırılarak Konya Meslek Yüksekokulu'na dönüştürülmüş, Niğde'de Niğde Meslek Yüksekokulu kurulmuş, Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okulu, Kız Sanat Eğitim Yüksekokulu'na dönüştürülmüş, Niğde Eğitim

Enstitüsü Eğitim Yüksekokulu'na dönüştürülmüştür. Selçuk Üniversitesi, '41 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname' ile bir anda 8 fakülte, 4 yüksekokul ve 3 enstitü seviyesine ulaşmıştır (<http://www.selcuk.edu.tr/html/tarihcesi.html> 03.08.2017).

2000'li yılların sonuna kadar bilimsel alan başta olmak üzere fiziki, sosyal, kültürel ve sportif alanlarda hızlı bir yükseliş yaşayan Selçuk Üniversitesi'nin 2011 yılı itibariyle bünyesindeki fakülte sayısı 24'e yükselmiştir. Ancak 2011 yılı Aralık ayında Bakanlar Kurulu kararı ve Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün onayıyla Selçuk Üniversitesi Meram yerleşkelerinde bulunan Meram Tıp Fakültesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi Konya'daki ikinci devlet üniversitesi olan Konya Üniversitesi'ne bağlanmıştır. 26 Nisan 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile Seydişehir Ahmet Cengiz Mühendislik Fakültesi, Seydişehir Meslek Yüksekokulu, Seydişehir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ereğli Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Ereğli Eğitim Fakültesi ile Konya Ereğli Kemal Akman Meslek Yüksekokulu Necmettin Erbakan Üniversitesi'ne bağlanmıştır (<http://www.selcuk.edu.tr/html/tarihcesi.html> 03.08.2017).

Bugün bünyesinde 21 fakülte, 6 enstitü, 6 yüksekokul, 22 meslek yüksekokulu, 1 devlet konservatuvarı bulunan Selçuk Üniversitesi, 70.000'i aşkın öğrencisi ile Türkiye'nin en büyük eğitim kuruları arasında yer almaktadır (<http://www.selcuk.edu.tr/html/tarihcesi.html> 03.08.2017).

3.2.Selçuk Üniversitesi Öğrenci sayıları ve İstatistiksel verileri

Selçuk Üniversitesinin son dönemlerdeki öğrenci sayıları giderek artmaktadır. Bunun yıllara göre kıyaslamasına bakacak olursak özellikle son 10 yıllık süreç içerisinde ciddi bir artış olduğunu söyleyebiliriz.

2016-2017 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ İSTATİSTİKLERİ

	BİRİNCİ	İKİNCİ	YABANCI	
	ÖĞRETİM	ÖĞRETİM	UYRUKLU ÖĞR.	TOPLAM
ÖNLİSANS	23467	10538	6	34005
LİSANS	29549	15708	1140	45257
TOPLAM	53016	26246	1146	79262
YÜKSEK LİSANS	8325	4116	575	12441
DOKTORA	2116		240	2116
TOPLAM	10441	4116	815	14557
GENEL TOPLAM	63457	30362	1961	93819

Tablo3.2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Genel (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Tablo 1 de görüldüğü üzere 93 binden fazla öğrenciye sahip olan Selçuk üniversitesi her geçen gün daha da büyümektedir. Gelişen ve büyüyen bir üniversite gerek sosyal gerek kültürel anlamda da kendisini yenilemektedir.

KONYA MERKEZİ DIŞINDA BULUNAN FAKÜLTE VE YÜKSEKOKUL					
	ÖĞRENCİ SAYILARI				
	BİRİNCİ	İKİNCİ	YABANCI		
	ÖĞRETİM	ÖĞRETİM	UYRUKLU ÖĞR.	TOPLAM	
ÖNLİSANS	14313	4018	1	18331	
LİSANS	1702	741	22	2443	
TOPLAM	16015	4759	23	20774	

Tablo4. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi dışında bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Konya merkezi dışında bulunan fakültelerde de eğitim öğretimde öğrenci sayılarının fazla olduğunu görmekteyiz. Üniversitenin ilçelere sağladığı katkıyı da göz ardı edemeyiz. Nitekim eğitim öğretim faaliyetlerinin aynı şekilde gerçekleştiği söyleyebiliriz. Daha çok şehir merkezinde toplanan nüfusun demografik olarak şekillenmesine katkı sağladığını görmekteyiz.

ALAADDİN KEYKUBAT KAMPÜSÜNDE BULUNAN FAKÜLTE, YÜKSEKOKUL VE ENSTİTÜ				
	ÖĞRENCİ SAYILARI			TOPLAM
	BİRİNCİ	İKİNCİ	YABANCI	
	ÖĞRETİM	ÖĞRETİM	UYRUKLU ÖĞR.	
ÖNLİSANS	9154	6520	5	15674
LİSANS	27847	14967	1118	42814
TOPLAM	37001	21487	1123	58488
YÜKSEK LİSANS	8325	4116	575	12441
DOKTORA	2116		240	2116
TOPLAM	10441	4116	815	14557
GENEL TOPLAM	47442	25603	1938	73045

Tablo5. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Alaaddin Keykubat Kampüsü (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Tablo 3 den de anlaşılacağı gibi öğrenci potansiyelinin büyük bir kısmının Alaaddin Keykubat Kampüsünde toplandığını söyleyebiliriz. Selçuk Üniversitesinde daha önceden en fazla öğrenciye sahip üniversite ünvanıyla bilindiği ancak son dönemde giderek artan kontenjanlarla birlikte diğer üniversitelerin öğrenci sayılarının da birbirine yaklaştığını söyleyebiliriz.

Fakülterele göre daha detaylı bir analiz yapacak olursak şu şekilde bir tablo karşımıza çıkar:

2016-2017 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ İSTATİSTİKLERİ

FAKÜLTE /YÜKSEKOKUL	BİRİNCİ ÖĞRETİM		İKİNCİ ÖĞRETİM		TOPLAM ÖĞR.SAY.		MEZUN ÖĞRENCİ SAYISI	YABANCI UYRUKLU ÖĞR.SA.
	YENİ KAYIT	DEVAM EDEN	YENİ KAYIT	DEVAM EDEN	YENİ KAYIT	DEVAM EDEN		
İletişim Fakültesi	298	1412	295	1387	593	2799	530	69
Fen Fakültesi	181	973	0	250	181	1223	282	20
Edebiyat Fakültesi	798	3971	594	2976	1392	6947	867	102
Mesleki Eğitim Fakültesi	0	0	0	0	0	0	8	0
Ziraat Fakültesi	376	2020	0	0	376	2020	319	42
Tıp Fakültesi	276	1129	0	0	276	1129	125	177
Diş Hekimliği Fakültesi	103	633	0	0	103	633	86	55
Veteriner Fakültesi	159	1069	0	0	159	1069	123	36
Hukuk Fakültesi	307	1733	308	1534	615	3267	636	51
Mühendislik Fakültesi	656	5037	435	3402	1091	8439	1367	217
Mimarlık Fakültesi	179	834	0	0	179	834	233	55
İktisadi ve İdari Bilm.Fak.	668	3376	513	2866	1181	6242	1053	190
Spor Bilimleri Fakültesi	174	675	118	429	292	1104	199	0
Sağlık Bilimleri Fakültesi	556	2339	134	459	690	2798	449	69
Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fak.	87	318	88	316	175	634	179	0
Beyşehir Ali Akkanat Turizm. Fak.	75	298	0	58	75	356	168	0
Konya Turizm Fakültesi	210	851	189	466	399	1317	174	10
Güzel Sanatlar Fakültesi	162	666	98	377	260	1043	161	5
Teknoloji Fakültesi	206	772	200	806	406	1578	50	18
Sanat ve Tasarım Fakültesi	35	146	0	0	35	146	0	0
Akşehir İktisadi ve İdr.Bilm.Fak.	117	382	149	367	266	749	0	0
Teknik Eğitim Fakültesi	0	23	0	15	0	38	5	2
Dilek Sabancı Devlet Konser.	37	188	0	0	37	188	25	0
Akşehir Kadir Yalagöz Sağlık YO	124	638	0	0	124	638	98	22
Çumra Uygulamalı Bilimler Y.O.	38	66	0	0	38	66	0	0
LİSANS TOPLAMI	5822	29549	3121	15708	8943	45257	7137	1140

Tablo6.2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Alaaddin Keykubat Kampüsü (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Akören Ali Rıza Ercan MYO	293	966	106	358	399	1324	335	0
Akşehir MYO	339	999	147	444	486	1443	352	0
Beyşehir MYO	578	1856	232	650	810	2506	506	0
Bozkır MYO	246	797	50	105	296	902	202	0
Güneysinir MYO	177	535	81	250	258	785	152	0
Cihanbeyli MYO	110	586	5	25	115	611	85	0
Çumra MYO	224	868	78	9	302	877	227	0
Doğanhisar MYO	272	583	0	218	272	801	174	0
Sarayönü MYO	161	591	0	25	161	616	152	0
Hadim MYO	113	328	80	209	193	537	200	0
İlgin MYO	270	1017	0	29	270	1046	163	0
Huğlu MYO	162	538	40	54	202	592	89	0
Kadınhanı Faik İçil MYO	477	1381	118	360	595	1741	541	0
Adalet MYO	101	400	94	264	195	664	185	0
Karapınar Aydoğanlar MYO	314	839	21	87	335	926	242	0
Kulu MYO	131	533	0	19	131	552	113	0
Silifke-Taşucu MYO	477	1627	292	1051	769	2678	272	1
Sosyal Bilimler MYO	1010	3879	923	3109	1933	6988	1483	1
Sağlık Hizm. MYO	592	1596	151	404	743	2000	365	4
Teknik Bilimler MYO	799	3279	657	2743	1456	6022	604	0
Taşkent MYO	88	189	45	103	133	292	57	0
Yunak MYO	80	80	22	22	102	102	0	0
ÖNLİSANS TOPLAMI	7014	23467	3142	10538	10156	34005	6499	6
GENEL TOPLAM	12836	53016	6263	26246	19099	79262	13636	1146

Tablo7. 2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi dışında bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

ENSTİTÜLER	YENİ		DEVAM EDEN			MEZUN ÖĞR.SAY.		YABANCI UYR.ÖĞR.	
	YÜK.LİS.	DOKTORA	YÜK.LİS.	DOKTORA	GENEL TOPLAM	YÜK.LİS.	DOKTORA	YÜK.LİS.	DOKTORA
Fen Bilimleri Enstitüsü	1055	128	4646	780	5426	195	42	269	84
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	339	59	1342	403	1745	172	25	20	31
Sosyal Bilimler Enstitüsü	1626	102	6391	933	7324	580	64	281	125
Mevlana Araştırmaları Enstitüsü	7	0	62	0	62	4	0	5	0
ENSTİTÜ TOPLAMI	3027	289	12441	2116	14557	951	131	575	240

Tablo8.2016-2017 Eğitim öğretim yılı Öğrenci istatistikleri Kent Merkezi Enstitülerde bulunan (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

3.3. .Selçuk Üniversitesinin Konya'nın Kent Ekonomisine sağlamış olduğu katkı

Munnich ve Nelson (2003:11-19), üniversitelerin şehirlerin ekonomik gelişimine istihdam yaratma, genel bilgi, üretim ve işgücü gelişi, satın alma, teknoloji transferi, vergi yaratımı ve marka değeri yaratma yollarıyla katkıda bulunduğunu belirtmiştir. OECD 1982 tarihli raporunda, 1960'lı yıllardan bu yana yüksek öğretim kurumlarının pek çok Avrupa ülkesinde bölgesel kalkınma aracı olarak görüldüğünden ve gelişmemiş bölgelerde yaygınlaştırıldığından bahsedilmiştir. Makro ölçekte bakıldığında, yüksek öğretim kurumlarının bölgelere olan çok yönlü katkılarını Florax (1987:51-55) dört başlık altında toplamıştır;

- bölgesel gelir, bölge ekonomik yapısı ve işgücü hareketliliğinde iyileşme sağlanması
- konut, sağlık olanakları, iletişim ve taşımacılıkta iyileşme gibi sosyal ve fiziksel altyapı beklentileri,
- kültürel etkinliklerin artması, yaşam kalitesinin iyileşmesi gibi sosyal ve kültürel beklentiler
- eğitime katılma oranında artış, doğum-ölüm oranında değişme, göçün alması gibi eğitimsel ve demografik beklentiler

Aydemir (1994:196-205), üniversitelerin kentin çekiciliğinin artması, sosyo-kültürel atmosfere etkisi, yetişmiş insan gücü çekme, nüfus artışı, araştırma

faaliyetleri, ticari sektörde hareketlenme, üretim artışı, kamu hizmetlerinde büyüme, ekonomik büyüme ve yatırımları çekme gibi döngüsel pek çok canlılığı da beraberinde getirdiğini vurgulamıştır(Görkemli,2009:172).

Çizelge 2. Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri mekana göre dağılımları
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

OKULLAR		ÖĞRENCİ SAYISI	KENDİ İÇİNDEKİ %	TOPLAM İÇİNDEKİ %
KONYA KENT MERKEZİNDEKİ OKULLAR	ALAEDDİN KEYKUBAT KAMPUSU	41.524	79,35	62,57
	MERAM EĞİTİM KAMPUSU	9.593	18,33	14,45
	MERAM TIP FAKÜLTESİ KAMPUSU	1.213	2,32	1,83
	KONYA MERKEZ TOPLAM	52.330	100,00	78,85
KONYA İLÇELERİNDEKİ OKULLAR	İLÇELERDEKİ MYO (AKÖREN, AKŞEHİR, BEYŞEHİR, BOZKIR, CİHANBEYLİ, ÇUMRA, ERMENEK, GÜNEYSINIR, HADİM, HUĞLU, ILGIN, KADINHANI, KARAPINAR, KAZIM KARABEKİR, EREĞLİ, KULU, SARAYÖNÜ, SEYDİŞEHİR, SİLİFKE, TAŞKENT, DOĞANHISAR)	9.291	100,00	14,00
KONYA İLİ DIŞINDAKİ OKULLAR	KARAMAN (FAKÜLTE VE MYO)	3.614	76,21	5,45
	SİLİFKE (MYO)	1.128	23,79	1,70
	TOPLAM	4.742	100,00	7,15
GENEL TOPLAM		66.363	100,00	100,00

Tablo9. Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri mekana göre dağılımları (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Not: Karaman Fakülte ve MYO daha sonradan Selçuk Üniversitesinden ayrılarak yeni bir üniversite olmuştur.

Selçuk Üniversitesi'nin yöre ekonomisine yaptığı direkt katkılar, Statik Katkılar ve Dinamik Katkılar olmak üzere iki başlık altında ele alabilir ve şu şekilde sıralayabiliriz;

3.1. Statik Katkılar

3.1.1. Direkt Statik Katkılar

3.1.2. Direkt İstihdam

3.1.3. Direkt Gelir

3.1.4. Dolaylı Statik Katkılar

3.1.5. Dolaylı Gelir

3.1.6.. Dolaylı İstihdam

3.1.7. Uyarılmış Statik Katkılar

3.2. Dinamik Katkılar (Görkemli,2009:183).

3.4.Dünden Bugüne Konya’da Sosyal ve Kültürel Faaliyetler

Konya'nın geçmişten bugüne kadar bir medeniyete ev sahipliği yaptığını söyleyebiliriz. Bu Anadolu coğrafyasının kültürel sosyal açıdan birçok ögeyi içerisinde barındırır. Her yörenin kendine özgü birtakım gelenekleri vardır. Bu geleneklerin birbirine benzeyen yönlerinin olduğu gibi birbiriyle zıt olan yönlerinde olduğunu söyleyebiliriz.

Konya da birçok tarihi yapının yanı sıra birçok gelenekte geçmişten günümüze kadar korunmuştur. Doğu Roma İmparatorluğu, Selçuklu ve Osmanlı'nın eserlerinin bazıları günümüze kadar ulaşmıştır. Ancak sadece tek bir taraftan değerlendirme yapmak doğru olmaz. Objektif bir yaklaşımla bu eserlerin kullanım yerleri ve geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu restorasyonları da içerisine katmakta fayda vardır.

Tarihi eserleri bakımından Türklük ün sayılı şehirleri arasında yer alan Konya, Selçuklulara iki asırdan fazla başkentlik yapması sebebiyle, Türk mimarisinin gözde eserleri sayılan abidelerle süslenmiştir. Bu yönden Selçuklu devrinde Konya, Bursa, Edirne ve İstanbul'dan önce "En Muhteşem Türk Şehri" mertebesine yükselmiştir. Konya'da Türk-İslâm döneminden önce yapılan eserlerin günümüze ulaşmadığı söylenir. Yapılan kazılar neticesinde Hitit, Roma ve Bizans kalıntıları bulunmakla beraber, Konya'da ayakta kalan âbidelerin hepsi "Türk Çağı"nda yapılmıştır(<http://www.konya.gov.tr/genel-bilgiler-tarihi>, 04.08.2017) .

Bu eserler turizm açısından katkı sağlamakta birçok yerli ve yabancı turistin ilgisini çekmektedir. Bu bağlamda turizm sektörünün gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Eğitim yapılarının sayısının fazla olduğu geçmişteki eğitim kurumları itibarı ile büyük bir coğrafya ya ün saldıgını söyleyebiliriz. Bu durum eğitim yalnızca günümüzde değil geçmişte de ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir.

Bahaeddin Veled, Muhyiddin Arabî, ve Mevlânâ Celaleddin Rûmî, Sadreddin Konevî, Şemsî Tebrizî, Kadı Burhaneddin, Kadı Siraceddin, Urmemi gibi bilgin, mutasavvif ve filozoflar kıymetli eserlerini Konya'da hazırlayarak, dünyaya ışık tutmuşlardır. "Konya'nın Altın Çağı" denilebilecek bu özelliği, 12. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiştir (<http://www.konya.gov.tr/genel-bilgiler-tarihi>, 04.08.2017).

Birçok ilim adamı Konya da eğitim görmüş ve burada eğitim vermişlerdir. Bu merkezi bir eğitim noktası olarak düşünülebilir. Bazı dönemlerde dini eğitimlerin yanı sıra pozitif bilimlerinde okutulduğu bilinmektedir.

29 Ekim 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile eskilere ilave yeni okullar açılarak, yeni gazete ve dergiler yayınlanmaya başlanır. Yurt genelinde olduğu gibi Konya'da da İlk, orta, Lise ve Yüksek Öğretim devlet yönetimine geçer, okul yapma ve okuma seferberliğine başlanılarak öğretmen yetiştiren okullar ile teknik ve sanat okulları, yüksek okullar memleketin ihtiyacına göre yenilenerek çoğaltılmıştır. Kültür Bakanlığının kurulması ile kütüphaneler ve müzeler, Kültür ve Tabiat Varlıklarımızın korunması 2863 ve değişik 3386 Sayılı " Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurumu " çerçevesinde Kültür Bakanlığının denetimine verilmiştir. Tüm illerde

Bakanlığı temsil edecek İl Kültür Müdürlükleri teşkilatlandırılarak Cumhuriyet dönemi kültür ve sanat hareketleri sistematik hale getirilmiştir(<http://www.konya.gov.tr/genel-bilgiler-tarihi>, 04.08.2017).

Kültür ve sanat açısından Konya hatırı sayılır bir yerinin olduğunu söyleyebiliriz. Üniversitenin gelmesiyle Kent yaşamında daha farklı sosyal ve kültürel etkinliklerin olduğunu söyleyebiliriz.

3.5.Konya’da Nüfus ve gelişimsel açıdan yıllara göre İstatistikî veriler

Konya Kent nüfusu her geçen gün artmakla birlikte Türkiye’nin ilk 10 büyük nüfuslu kentleri arasındadır. Bu bakımdan Kentin nüfusunun istatîksel verileri sürekli değişmektedir. Nüfusun artmasında birçok etken vardır. Bu etkenlerin başında ise ekonomik şartların iyi olması ve istihdamın olması gelir. Ancak bunun yanı sıra Eğitim olanaklarının iyi düzeyde olması nüfusun artışı ve bölgeye göçlerin yaşanmasını sağlamaktadır.

Yıllara göre olan nüfus değişimlerine baktığımızda Köy ve şehir arasında olan farklılaşmayı görebilmemiz mümkündür. Bu farklılaşmanın sebeplerini arasında birçok faktör vardır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi en önemli faktör ekonomik olanaklar ve istihdam durumudur.

1927-2016 YILLARI ARASI NÜFUS DURUMU

SAYIM YILI	NÜFUS	NÜFUS	NÜFUS	TOPLAM İÇİNDEKİ ORANI (%)	TOPLAM İÇİNDEKİ ORANI (%)
	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY	ŞEHİR	KÖY
1927	504.125	100.946	403.179	20,02	79,98
1935	569.684	114.051	455.633	20,02	79,98
1940	620.936	129.045	491.891	20,78	79,22
1945	661.877	139.877	522.000	21,13	78,87
1950	741.026	157.421	583.605	21,24	78,76
1955	847.723	214.896	632.827	21,35	74,65
1960	982.422	279.878	702.544	28,49	71,51
1965	1.122.622	354.578	768.044	31,58	68,42
1970	1.280.239	455.707	824.532	35,6	64,4
1975	1.422.461	555.172	867.289	39,03	60,97
1980	1.562.139	672.695	889.444	43,06	56,94
1985	1.769.050	852.457	916.593	48,19	51,81
1990	1.750.303	963.128	787.175	55,03	44,97
2000	2.192.166	1.294.817	897.349	59,07	40,93
2007	1.959.082	1.412.343	546.739	72,1	27,9
2008	1.969.868	1.423.546	546.322	72,27	27,73
2009	1.992.675	1.450.682	541.993	72,8	27,2
2010	2.013.845	1.486.653	527.192	73,82	26,17
2011	2.038.555	1.527.937	510.618	74,95	25,04
2012	2.052.281	1.563.863	488.418	76,2	23,79
2013(1)	2.079.225	2.079.225	-	100	-
2014(1)	2.108.808	2.108.808	-	100	-
2015(1)	2.130.544	1.250.482	-	100	-
2016	2.161.303	-	-	-	-

Tablo10. 1927-2016 Yılları Arası Nüfus Durumu(TÜİK, 2017)

Yukarıdaki tabloda da belirtildiği üzere son yıllardaki değişimlerin oranında farklılıklar vardır. Aynı zamanda kırsal nüfusun oranın gitgide azaldığı neredeyse yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Ekonomik anlamda olan gelişmenin yanı sıra toplumsal olarak da kırdan kente göçlerin giderek artması kırsal nüfusu bitirme durumuna kadar getirmiştir. Bu durumu olumsuz olarak görme doğru değildir ancak üretimin arttığı da unutulmamalıdır. Bu makineleşmeyle beraber gelen bir durumdur.

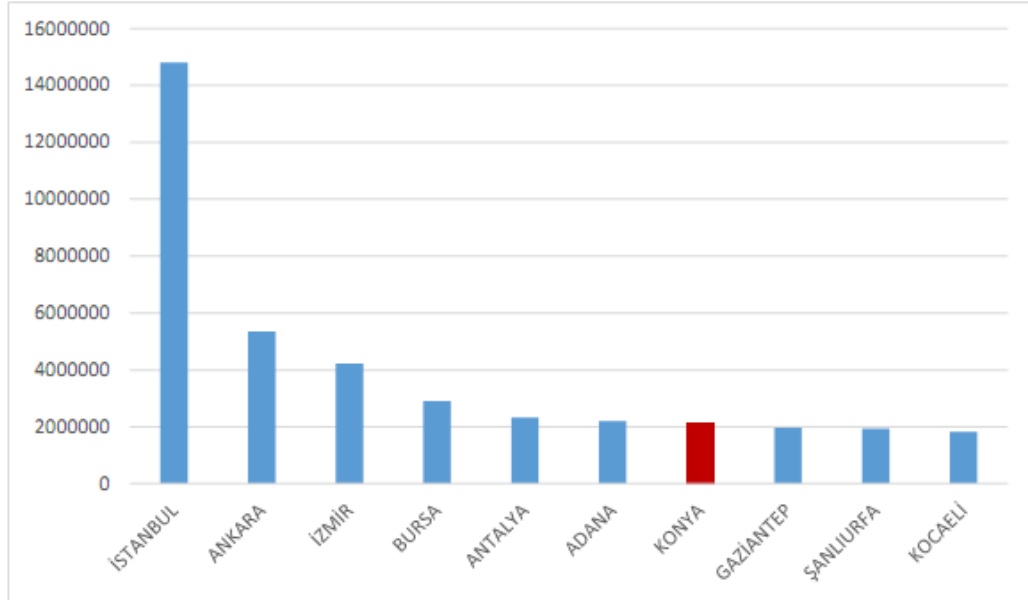
TÜRKİYE’NİN EN KALABALIK 10 İLİ

Sıra No	İl	Nüfus (2016)	İl/Türkiye
1	İstanbul	14.804.116	18,55
2	Ankara	5.346.518	6,70
3	İzmir	4.223.545	5,29
4	Bursa	2.901.396	3,64
5	Antalya	2.328.555	2,92
6	Adana	2.201.670	2,76
7	Konya	2.161.303	2,71
8	Gaziantep	1.974.244	2,47
9	Şanlıurfa	1.940.627	2,43
10	Kocaeli	1.830.772	2,29

Tablo11.Türkiye’nin en kalabalık 10 İli (TÜİK: 2017)

Yukardaki tablodan da anlaşılacağı üzere Konya Türkiye’nin nüfus açısından en kalabalık illeri arasındadır. Öğrenci nüfusun büyük bir orana sahip olduğu ancak genel anlamda nüfusun diğer illere kıyasladığımızda daha küçük oranlara geldiğini söylemek daha doğru olacaktır. Nitekim birçok ilde nüfusun yarısına yakın öğrenci olduğu söyleyebiliriz.

TÜRKİYE’NİN EN KALABALIK 10 İLİ

KAYNAK: TÜİK (2016)

Şekil 1.Türkiye’nin En Kalabalık 10 ili 2 (TÜİK: 2017)

İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması 2011					
1	İstanbul	28	Karabük	55	Aksaray
2	Ankara	29	Zonguldak	56	Niğde
3	İzmir	30	Gaziantep	57	Tokat
4	Kocaeli	31	Trabzon	58	Tunceli
5	Antalya	32	Karaman	59	Erzurum
6	Bursa	33	Samsun	60	Kahramanmaraş
7	Eskişehir	34	Rize	61	Ordu
8	Muğla	35	Düzce	62	Gümüşhane
9	Tekirdağ	36	Nevşehir	63	Kilis
10	Denizli	37	Amasya	64	Bayburt
11	Bolu	38	Kütahya	65	Yozgat
12	Edirne	39	Elazığ	66	Adıyaman
13	Yalova	40	Kırşehir	67	Diyarbakır
14	Çanakkale	41	Kırıkkale	68	Kars
15	Kırklareli	42	Malatya	69	Iğdır
16	Adana	43	Afyon	70	Batman
17	Kayseri	44	Artvin	71	Ardahan
18	Sakarya	45	Erzincan	72	Bingöl
19	Aydın	46	Hatay	73	Şanlıurfa
20	Konya	47	Kastamonu	74	Mardin
21	Isparta	48	Bartın	75	Van
22	Balıkesir	49	Sivas	76	Bitlis
23	Manisa	50	Çorum	77	Siirt
24	Mersin	51	Sinop	78	Şırnak
25	Uşak	52	Giresun	79	Ağrı
26	Burdur	53	Osmaniye	80	Hakkâri
27	Bilecik	54	Çankırı	81	Muş

Tablo12: İllerin Sosyo-Ekonomik gelişmişlik sıralaması

Tablo 13' deki İllerin Sosyo- Ekonomik gelişmişlik düzeyine bakıldığında ise Konya'nın 20. Sırada olduğunu görmekteyiz. Sadece nüfus olarak gelişmenin yeterli olmadığı Sosyo- Ekonomik açıdan gelişmek için daha farklı faktörlerinde ön planda tutulması gerektiğini vurgulamamız gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.ARAŞTIRMA METODOLOJİSİVEKURAMSAL ÇERÇEVE

4.1.Üniversite Kent Etkileşimine İlişkin Sorun Alanları ve Sosyolojik Yaklaşımlar

Üniversite ve Kent kavramının biraz daha detaylı değerlendirmesi yapacak olursak bu ikili arasındaki bağlantıyı gözlemleyebiliriz. Bu durumda Üniversitelerin daha sonradan kurulduğu varsayıldığından ÜniversiteninKente olan etkisiveya Kentin Üniversiteye etkisinin değerlendirilmesi gerekir. Toplumsal olarak ise üniversitenin toplum üzerindeki etkisi ve insanların ona bakış açıları farklılıklar göstermektedir. Kentleşmenin tarihsel sürecinden günümüze kadara olan zaman diliminde birçok şey değişmiştir. Bu değişim sosyal bilimlerin özellikle de Sosyoloji'nin ilgi alanlarına girmektedir. Sosyoloji'nin alt başlıklarından olan kent sosyolojisi son dönemlerde önemi artan bir alan olmuştur.

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde çok yönlü etki yaratmaları kaçınılmazdır. Üniversiteler buldukları kentten de aynı ölçüde etkilenirler. Ülkemizde üniversitelerin kurulduğu bölgenin ekonomik kalkınmasında önemli bir kaldıraç rolü üstlenmesi gerektiği farklı çevrelerce vurgulanmaktadır. Üniversiteden kentin diğer beklentileri, altyapı, sağlık ve ulaştırma gibi alanlarda yapılan yatırımlarla kentsel alanlarda fiziksel ve sosyo-kültürel gelişme ve büyüme, eğitime katılma oranlarının yükselmesi, kent dışına yönelik göçün azalması hatta kentin göç alan bir yerleşim yerine dönüşmesi gibi demografik gelişmeler biçiminde sıralanabilir. Ayrıca, üniversitelerde yapılan bilimsel ve teknolojik çalışmaların da hem ekonomiye hem de kentin sorunlarını çözmeye katkı sunması beklenmektedir (Sağır ve Dikici, 2011: 227). Kentlerin gelişmesiyle beraber kırsal kesimden kente olan göçlerin artması ve sonucunda birçok problem beraberinde gelmiştir. Bunlar toplum bilimlerinin özellikle de Sosyolojinin inceleme alanına girmektedir. Sosyologların bir çoğu bu alanda araştırmalar yapmış farklı teoriler ortaya koymuştur.

Sanayi devrimi ile ortaya çıkan toplumsal sorunlar söz konusu devrimin yoğun olarak yaşandığı kentlerde daha yoğun ve belirgin olmuş, bir bilim olarak sosyolojinin ve sosyologların başlıca inceleme konularından biri haline gelmiştir. Sosyolojinin kurucuları olarak kabul edilen Comte, Durkheim, Tönnies ve Weber gibi sosyologları toplum üzerine düşünmeye ve çalışmaya iten etkenlerin içinde sanayi devriminin sonuçları gelmektedir. Köyden kente göç, geleneksel değerlerin çözülmesi, ağırlığın birincil ilişkilerden ikincil ilişkilere kaydığı toplumsal ilişkiler, toplumun kurumlarının ve değerlerinin gittikçe artan rasyonalizasyonu ve bürokratikleşme üzerinde en çok yoğunlaşılan toplumsal olgular olmuştur. Gerçekten de birçok toplumsal yapılanmanın ve insan ilişkilerinin değiştiği yüzyıl olarak tanımlanan 18. yüzyıl, batı kentleşmesinin de en hızlı dönemini yaşadığı yüzyıl olmuştur. Batıdaki bu kentleşme toplumun sosyal yapısını değiştiren dinamikleri canlandırmış, bu da zincirleme tesirini daha hızlı bir sanayileşme ve kalkınma şeklinde toplamıştır (Sezal, 1992: 16).

Klasik sosyologlar arasında en dikkat çekici düşüncelere sahip olan George Simmel ise, diğer klasik sosyologlarla aynı kuşaktan olmasına rağmen, modern metropole/kente bir sosyoloji nesnesi olarak daha özel bir önem atfetmiştir. Simmel, kentin kuruluşu ve gelişmesi gibi problemlerden ziyade kent hayatının kişilik üzerindeki etkilerini ve kişilikte meydana getirmiş olduğu değişiklikleri incelemeye çalışmıştır. Simmel'e göre kent, modern insanın yaşamında merkezi bir yere sahiptir. Modern hayatın en temel sorunu, devasa toplumsal güçler, tarihsel miras, dış kültür ve teknik karşısında, kişilerin kendi özerklik ve bireyselliklerini koruma çabasından kaynaklanır. Kent gibi, sosyal ilişkilerin çok geniş ve karmaşık bir şekil aldığı sosyal çevre içerisinde yaşayan birey, durmadan değişen, hızla birbiri ardına akıp giden ve çoğu zaman birbiriyle çatışan bir sürü izlenimle karşı karşıyadır. Bunun için, kendisini dış dünyanın değişmelerinden, çatışmalarından ve tehlikelerinden koruyabilecek bir kişilik yapısı geliştirmek zorundadır. Buna ulaşabilmek amacıyla kent insanı, artık köyde yaşayan bir insan gibi kalbiyle, yani duygularıyla değil, tam tersine beyniyle, düşüncesiyle hareket edecektir (Simmel, 1996: 82).

Weber'in şehir sorunlarına sosyal eylem sosyolojisi bakış açısıyla yaklaşımının değerli olma nedenlerinden biri, Simmel ile biraz daha karşılaştırmayla görülebilir. Her iki düşünürü göre de toplum, sonunda sosyal etkileşime ya da insanlar arası anlamlı davranışa indirgenmektedir. Ancak Simmel bunu biçim ve içerik ile analiz ediyor, sosyolojiyi de biçimin incelenmesiyle sınırlıyordu.(Ceylan, 2000:55)

Bu bağlamda, Tönnies (1988), "cemaat" (gemeinschaft) ve "cemiyet" (gesellschaft) kavramsallaştırmasından yola çıkarken, Durkheim da bu kavramsallaştırma yerini mekanik ve organik dayanışma kavramsallaştırmasına bırakır (Durkheim: 1964: 106-131). Marx ise, çalışmalarında toplumsal pek çok olgu gibi kent olgusunun da ancak tarihin belli bir dönemindeki üretim ilişkileri bağlamında tartışmıştır. Başka bir ifadeyle Marx'ın kavramsallaştırması kapitalizm temelinde şekillenmiştir. Bu anlamda kentte modern toplumun herhangi bir olgusu gibi ancak kapitalist üretim biçimi ile ilişkisi içerisinde analiz edilmektedir. Dolayısıyla Marx'ın düşüncesinin; kenti, verili bir toplumdaki üretim ilişkilerinin belirleyici olduğu bütünsel bir yapı içinden soyutlamaya imkan vermediği açıktır (Marx&Engels, 1999: 82-341).

19. yüzyılda sosyologlar, kentleşme olgusunu yaşanan toplumsal değişimler merkeze alarak açıklamaya çalışmıştır. Bu anlamda kentler geleneksel toplumlarda modern toplumlara dönüşümü tarım toplumundan sanayi toplumuna geçi (Saint-Simon), cemaat'ten cemiyete geçiş (Tönnies), basit toplumlardan karmaşık toplumlara geçiş (Spencer), mekanik dayanışmalı toplumlardan organik dayanışmalı toplumlara geçiş (Durkheim), kutsal toplumlardan laik toplumlara geçiş (Howard Becker) olarak tanımlanmışlardır(<http://sosyolojisi.com/kent-kentlesme-kavram-kent-kuramlar/1548.html>, 28.01.2018) Bu durumda toplumun kentleşmeyle beraber gitgide daha karmaşık bir yapıya dönüştüğü söylenebilir.

19 yüzyıl sosyologları kentleşmeyi kendi sosyal teori anlayışlarının içinde vedahageniş toplumsal faktörlerle birlikte değerlendirmiştir. Kent sosyolojisininilktohumlarının atıldığı bu dönemde, gelişkin bir kent sosyolojisinden bahsetmekmümkün değildir. Bu dönemde Marx ve Engels kenti toplumsal değişim

sürecinin bir parçası olarak analiz etmektedir. Marx, Weber ve Simmel'in toplumsal teorilerinde kent ayrıntılı olarak tek başına analiz edilen bir yapı olmak yerine, toplumsal yapının anlaşılmasında bir etken olarak değerlendirilmiştir. Marx ve Engels kent, feodalizmden kapitalizme geçişin ve kapitalist üretimin bir mekânıdır; Weber için ise kent hesaplayıcı rasyonelliğin ve akılcılığın büyümesidir. Simmel için kent yaşamın para ekonomisine dayandığı ve bireyin yabancılaştığı bir yapıdır. 1920'lere gelindiğinde ise kentin tek başına bir olgu olarak ele alınması ve Kent Sosyolojisinin bir disiplin olarak ortaya çıkması Chicago Okulu öncülüğünde gerçekleşen çalışmalar ile birlikte gerçekleşmiştir. Chicago Okulu'nun temsilcileri Robert Park, Ernest Burgess, Roderich McKenzie ve Louis Wirth önemli bir büyüme yaşayan Amerikan kentlerini sosyolojik olarak niteliksel metotlarla incelediler. Chicago okulunun özgün yanı; kentsel gelişmeyi ve büyümeyi sosyolojik olarak ilk kez kente özgü terimlerle ele almalarıdır. Chicago Okulu yoğun göç alan Amerikalı kentlerini, temel olarak bütünleşmenin, uyumun ve sosyal uzlaşmanın nasıl sağlanacağı problemi etrafında incelemişlerdir. Ancak bu yaklaşım, kentin gelişmesi ve büyümesini rekabet, hâkimiyet ve iktidar gibi kavramlarla açıkladı. Dolayısıyla, kentsel gelişmenin getirdiği eşitsizlikleri, uyumsuzlukları ve mekânsal farklılaşmaları doğal ve değiştirilemez bir süreç olarak kabul ettiler (<http://sosyolojisi.com/kent-kentlesme-kavram-kent-kuramlar/1548.html>, 28.01.2018).

Gelişme sorunları yaşayan kentlerde kurulan üniversiteler, nüfusu birden arttırmakta, yoğun bir insan hareketliliği yaratmakta, kentlerin kendi dinamiklerinin uzun yıllarda yaratabileceği değişime ivme kazandırmaktadır. Diğer yandan, üniversitelerin nasıl kent yaşamını dönüştürmesi bekleniyorsa kentlerin de öğrenciye sunduğu olanaklarla öğrencileri zenginleştirmesi beklenebilir (Ergun, 2014: 222).

Kentler, öğrencilerin kente gelişleriyle değişmekte, bu kentlerde öğrencilere has sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında gereksinimlerin yanı sıra kuşkusuz öğrenciler ile kentin yerli insanları arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi olmaktadır. Bu durum kentte öğrencilerin ikametlerinden, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır (Sağır ve Dikici, 2011: 227).

Hakkari Üniversitesi'nde bir alan araştırması yapılmamakla birlikte, yaşanan temel sorunlar rektör tarafından yeni kurulan diğer üniversitelerde olduğu gibi altyapı ve öğretim üyesi bulma sıkıntısı olarak vurgulanmakta, öğretim üyelerinin daha çok batıdaki üniversiteleri tercih ettikleri belirtilmektedir. Rektör, diğer sorunları sosyal yapı, yerleşim yerlerinin fiziki zorlukları, yaşam şartlarının zor olması, ana

merkezlere uzak olması ve geçmiş yıllarda oluşmuş önyargılar olarak belirtirken, artık yeni üniversite kurulmaması gerektiğini de söylemektedir (Aktaş Salman, 2014).

Belirtilen bu sorunlar yaşanırken, bu kentlerde üniversiteden beklentiler de devam etmektedir. Örneğin Bayburt'ta üniversite-kent iletişiminin güçlendirilmesi, gerekli yatırımlar yapıldıktan sonra yeni bölüm ve fakültelerin kurulması (Yılmaz ve Kaynak, 2011: 68-70), Giresun'da, üniversitenin bölgenin sorunlarının çözümüne yönelik araştırmalar yapması, yörenin kültürel ve turizm etkinliğini geliştirecek bölümler açması talepler arasında yer almaktadır (Özdem ve Sarı, 2008).

Üniversiteler, dinamik bir kitleyi içerisinde barındırma özelliği göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi gereken kurumlardır. Ancak, görülen odur ki bu özellikler bazı kentlerde dikkate alınmamakta ve kentlerle üniversiteler arasında gerilimler doğmaktadır. Bu süreç özellikle gelişimini tamamlayamamış, kentleşmenin yeterince sağlanamadığı yerleşim birimlerindeki üniversitelerde daha çok sosyo-kültürel nedenlerle yaşanmaktadır. (Günel, 2013:131-132).

Türkiye'de İstanbul Üniversitesinin kurulduğu 1933 yılından 1982 yılına kadar üniversite sayılarında sürekli bir artış gözlenmiş ve 1982 öncesinde toplam üniversite sayısı 19'a ulaşmıştır. 1982 yılında 8 yeni devlet üniversitesi daha kurulmuş ve üniversite sayısı 27'ye yükselmiştir. (Arap, 2014: 116). Zaman zaman ülkenin siyasi olaylardan etkilenen bu kurumlar kendi kimliklerini oluşturmaya çalışmışlardır. Ancak bu durum Üniversitelerin yapısına ve işleyişine uygun düşmeyen bir durum olduğu için tek taraflı düşünmek doğru olamayacağı bir gerçektir. Son dönemlerde ise üniversiteler farklı görüş ve ideolojilerin bulunduğu bir yer haline gelmiştir. Bununla birlikte Kent kültürü ve Kentin Sosyal yapısı da eklenince eğitim kurumlarının Kent ile olan ilişkisinin arttığını söylemek doğru olacaktır.

5.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli; evren ve örnekleme, araştırmaya katılanların demografik dağılımları, veri toplama aracı ve özellikleri, araştırma verilerinin toplanması ve çözümü ili ilgili açıklamalar yer almıştır.

5.1. Araştırma Modeli

Model, bir sistemin temsilcisidir. Modeller, temsil ettikleri sisteme oranla daha yalın olurlar. Model, “ideal” bir ortamın temsilcisi olup, yalnızca “önemli” görülen değişkenleri içine alacak şekilde, gerçek durumun özetlenmiş halidir. Araştırma modeli, “.....araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Bu koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır. Bunlar tarama modelleri ve deneme modelleridir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2000:76-77).

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nicel verilere dayalı genel tarama modelinde ve ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. *Genel tarama modelleri*, çok sayıda elemandan oluşan bir evrenden, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama modelleridir. *İlişkisel tarama modelleri*, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. (Karasar, 2000:79).

5.2. Evren ve Örneklem

Araştırmalarda iki tür evren vardır. Birisi genel evren, öteki ise çalışma evrenidir. Çalışma evreni, ulaşılabilen evrendir. Bu yönü ile somuttur. Araştırmacının, ya doğrudan gözleyerek ya da ondan seçilmiş bir örnek küme üzerinde yapılan gözlemlerden yararlanarak, hakkında görüş bildirebileceği evrendir. Pratikte araştırmalar, çalışma evreni üzerinde yapılmakta olup sonuçların da, yalnızca bu sınırlı evrene genellenmesi kaçınılmazdır (Karasar, 2000:110).

Araştırma evreni Konya Selçuk Üniversitesi merkez kampüsünde okuyan öğrenciler ve üniversite kürsüsünde eğitim veren akademisyenler olarak belirlenmiştir. Konya Selçuk Üniversitesi öğrenci ve akademisyen sayılarına ilişkin bilgiler Selçuk Üniversitesi resmi internet sayfasının istatistik bölümünden alınmıştır.

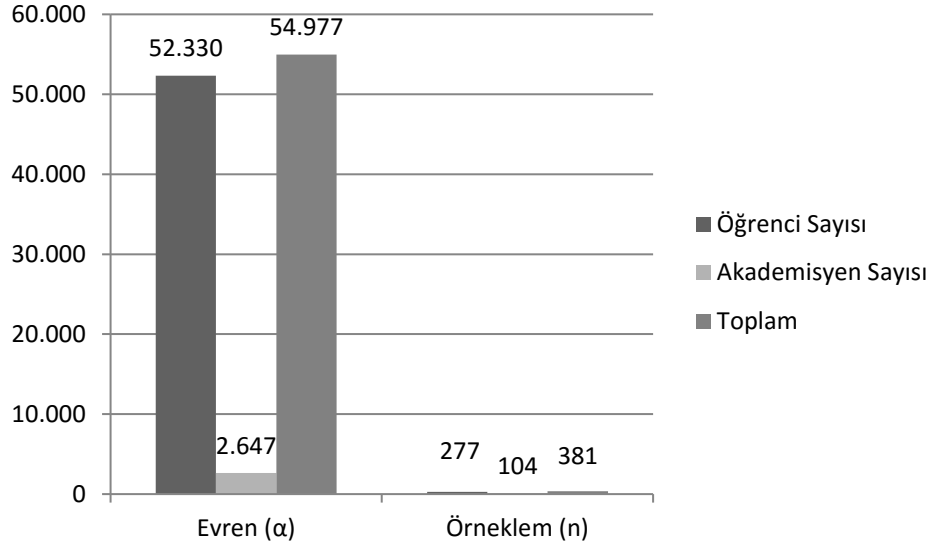
Merkez kampüsünde okuyan öğrenci sayısı ($\alpha=52.330$) ve Selçuk Üniversitesi genelinde öğretim elemanı olarak gören yapan akademisyen sayısı ($\alpha=2.647$) olarak tespit edilmiştir.

Örneklem, belli bir evrenden, belli kuralara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir. Örneklem almanın, yani örneklemin belli ve bilinen kuralları vardır. Ancak o zaman alınan örneklemin evreni temsil edebileceği kabul edilir (Karasar, 2000:110-111). Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi, örnek bir küleden elde edilen verilerden yola çıkarak evren hakkında genellemeler yapmak, olasılığına dayanır. Bu sebepler, örnek kütle büyüdükçe evren hakkında yapılan genellemelerde yanılma olasılığı azalır. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, araştırmacının uygun bir örnek kütle için, hem temsil yeteneği sağlayan bir örneklem büyüklüğünü, hem de maliyet, zaman ve veri analizi şartlarını dikkate alarak bir dengeye ulaşması gerekir (Altunışık ve diğerleri, 2010:134).

Örnekleme tekniklerini iki kategoriye ayırmak mümkündür. Bunlar olasılığa dayalı olan ve olasılığa dayalı olmayan örnekleme teknikleridir. Olasılığa dayalı örnekleme tekniklerinden olan *basit tesadüfi örnekleme*, tanımlanan evrendeki her elemanın, “eşit” ve “bağımsız” seçilme şansına sahip olmasıdır. Yani, her eleman eşit seçilme şansına sahip olmalı ve aynı zamanda birisinin seçilmesi, diğerinin seçilmesine kesinlikle engel olmamalı, etki etmemelidir. *Tabakalı (zümrelere göre) örnekleme*, belli bir değişken dikkate alınarak, bu değişkene ilişkin evrende var olan özelliklerin örnekte de aynı oranda temsil edilmesidir. (Altunışık ve diğerleri, 2010:138). Araştırmada Konya Selçuk Üniversitesi merkez kampüsünde öğrenim gören öğrenciler ($n=181$) ve akademisyenler ($n=104$) Tablo 3.1’de görüldüğü üzere evrenden oransal olarak tabakalı (zümrelere göre) örnekleme alma yöntemiyle ve yansız olarak basit tesadüfi örnekleme alma yöntemiyle seçilmiştir.

Selçuk Üniversitesi (Merkez Kampüsü)	Evren (α)	Örneklem (n)
Öğrenci Sayısı	52.330	277
Akademisyen Sayısı	2.647	104
Toplam	54.977	381

Tablo 13. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyen evren ve örneklem dağılım tablosu

Şekil 2. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyen evren ve örneklem dağılım grafiği

N: Evren birim sayısı, n: Örneklem büyüklüğü

P: Evrendeki X'in gözlenme oranı, Q (1-P): X'in gözlenmeme oranı

Z_{α} : $\alpha = 0.05, 0.01, 0.001$ için 1.96, 2.58 ve 3.28 değerleri

d= Örneklem hatası

σ = Evren standart sapması

$t_{\alpha, sd}$ = sd serbestlik dereceli t dağılımı kritik değerleridir ($sd=n-1$). $t_{\alpha, sd}$ kritik değerlerid= $n-1 \rightarrow 5000$ olduğunda Z_{α} değerlerine eşit alınabilir (Özdamar, 2003, s.116-118).

$$n = \frac{\sigma^2 \cdot Z_{\alpha}^2}{d^2} \quad n = \frac{P \cdot Q \cdot Z_{\alpha}^2}{d^2}$$

Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından hazırlanan örneklem Büyüklükleri ($\alpha = 0.05$) tablosu dikkate alınarak örneklem büyüklüğü ± 0.05 örneklem hatası $p=0,5$ ve $q=0,5$ güven aralığı olarak belirlenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda ($\alpha=54.977$) kişilik bir evreni ($n=381$)kişiden oluşacak bir örneklem grubunun 0,05 anlamlılık ve % 5 hoşgörü düzeyinde temsil edebileceği düşünülmüştür (Balcı, 2004:95).

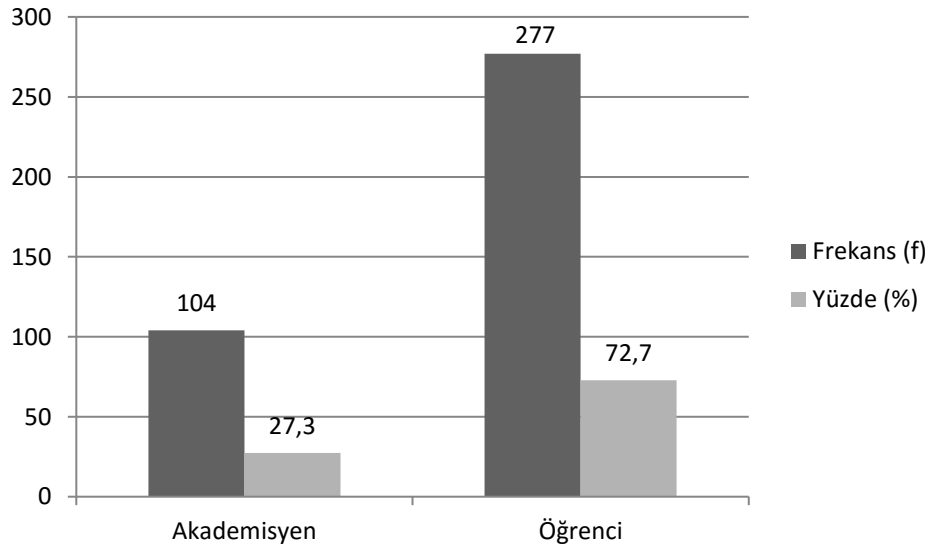
5.3. Örneklem Özellikleri

Anket çalışmaları sonucunda Konya Selçuk Üniversitesi merkez kampüsünde öğrenim gören öğrencilerden 277 ve üniversite kürsüsünde eğitim veren akademisyenlerden 104 geçerli anket formu elde edilmiştir. Bu anketlerin demografik verilerine ilişkin istatistikler Tablo 3.2-3.7’de yer almaktadır.

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Statü		
Akademisyen	104	27,3
Öğrenci	277	72,7
Toplam	381	100 (%)

Tablo 14. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin statü demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin statü değişkenine göre dağılımları Tablo 3.2’de incelendiğinde öğrencilerin oranı % 72,3 ve akademisyenlerin oranı ise % 27,3’dür.

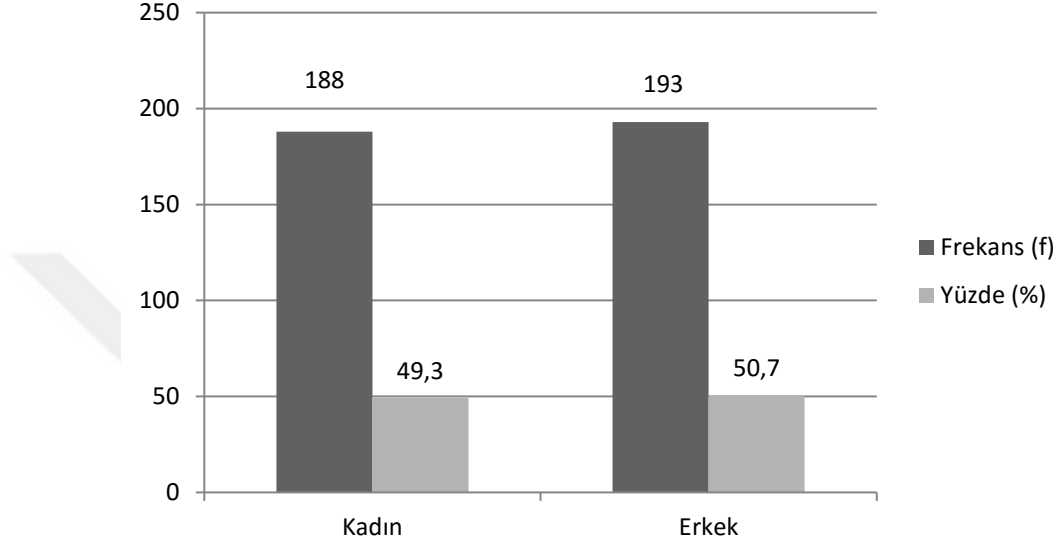

Şekil 3. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin statü değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	188	49,3
Erkek	193	50,7
Toplam	381	100 (%)

Tablo15 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin cinsiyet demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımları Tablo 3.3’de incelendiğinde kadınların oranı % 49,3 ve erkeklerin oranı ise % 50,7’dir.

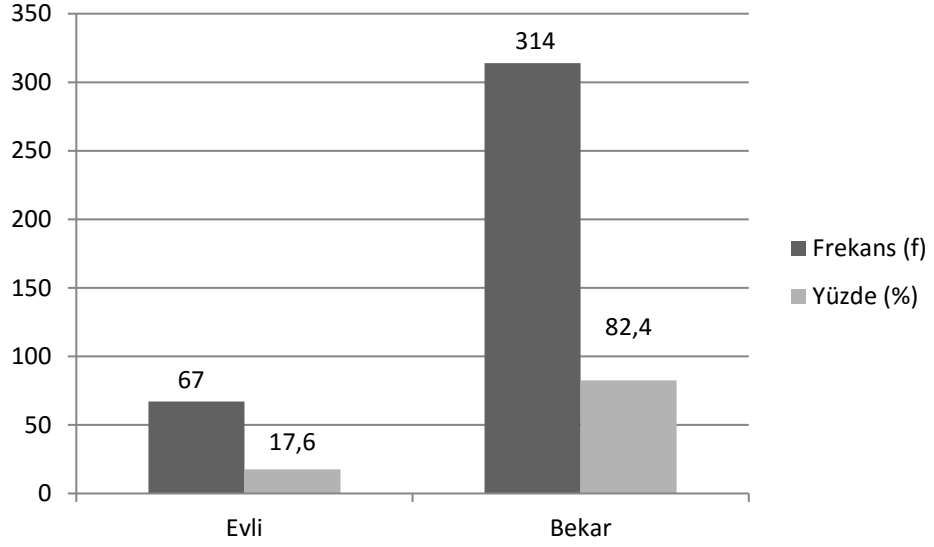

Şekil 4. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

Tablo16. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin medeni durum demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Medeni Durum		
Evli	67	17,6
Bekar	314	82,4
Toplam	381	100 (%)

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin medeni durum değişkenine göre dağılımları Tablo 3.4’de incelendiğinde evli olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 17,6 ve bekar olan akademisyen ve öğrencilerin oranı ise % 82,4’dür.

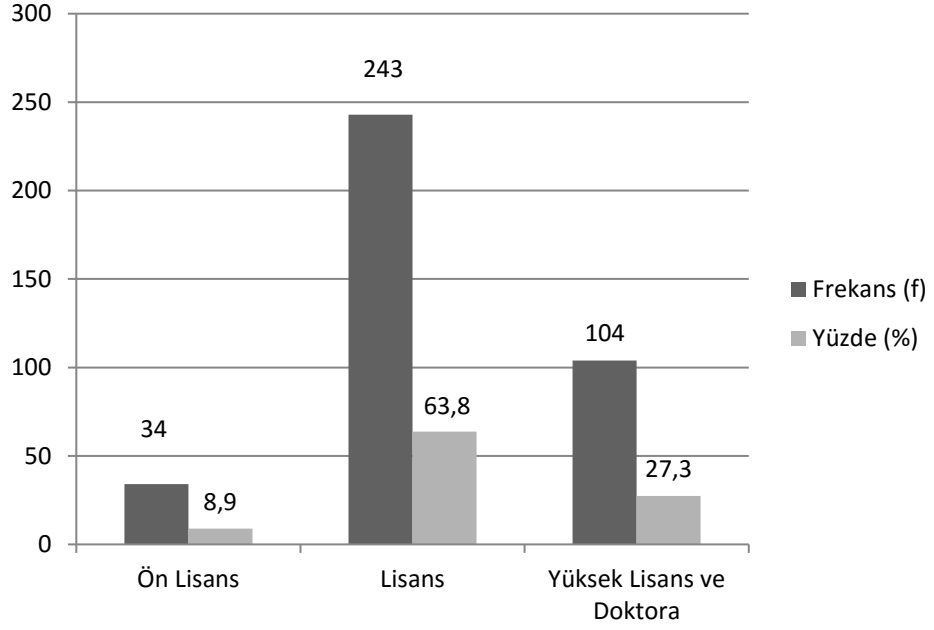

Şekil 5. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin medeni durum değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

Tablo17 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerine eğitim durumu demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Durumu		
Ön Lisans	34	8,9
Lisans	243	63,8
Yüksek Lisans ve Doktora	104	27,3
Toplam	381	100 (%)

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin eğitim durumu değişkenine göre dağılımları Tablo 3.5’de incelendiğinde ön lisans okuyan öğrenci oranı % 8,9 Lisans okuyan öğrenci oranı % 63,8 ve yüksek lisans ve doktora mezunu akademisyen oranı ise % 27,3’dür.

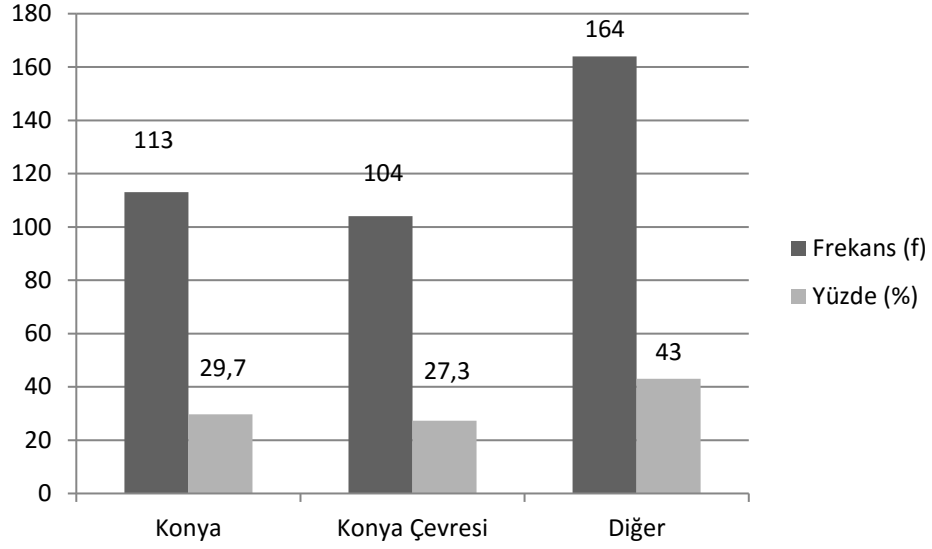

Şekil 6. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin eğitim durumu değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

Tablo18 Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin memleket demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Memleket		
Konya	113	29,7
Konya Çevresi	104	27,3
Diğer	164	43,0
Toplam	381	100 (%)

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin memleket değişkenine göre dağılımları Tablo 3.6'da incelendiğinde memleketi Konya olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 29,7 memleketi Konya ve çevresi olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 27,3 ve memleketi diğer olan akademisyen ve öğrencilerin oranı ise % 43,0'dır.

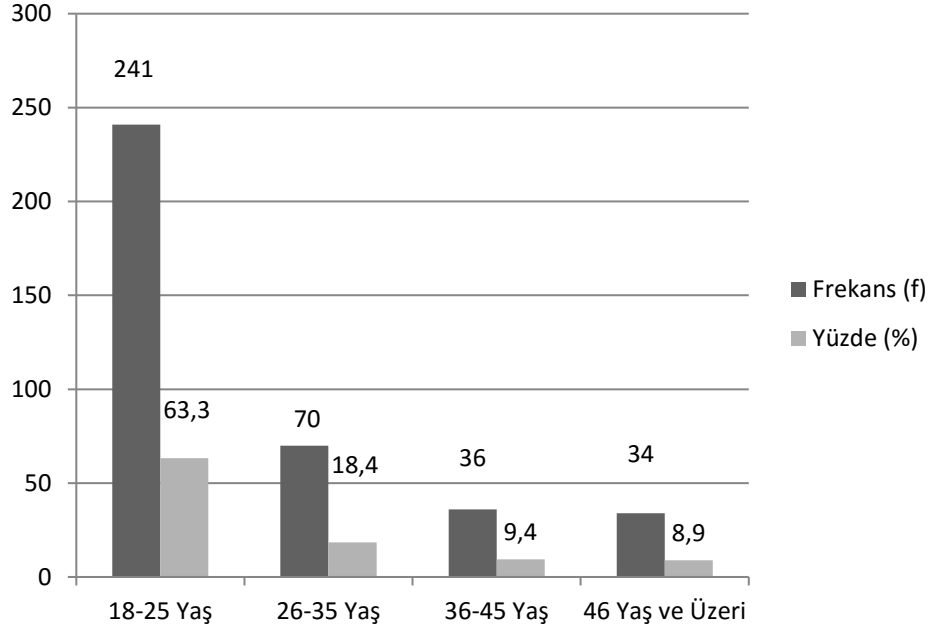

Şekil 7. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin memleket değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

Tablo19. Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin yaş demografik değişkenine göre frekans dağılım tablosu

Değişkenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yaş		
18-25 Yaş	241	63,3
26-35 Yaş	70	18,4
36-45 Yaş	36	9,4
46 Yaş ve Üzeri	34	8,9
Toplam	381	100 (%)

Araştırmaya katılan öğrenci ve akademisyenlerin yaş değişkenine göre dağılımları Tablo 3.7’de incelendiğinde 18-25 yaş aralığında olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 63,3 26-35 yaş aralığında olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 18,4 36-45 yaş aralığında olan akademisyen ve öğrencilerin oranı % 9,4 ve 46 yaş ve üzeri yaş aralığında olan akademisyenlerin ve öğrencilerin oranı ise % 8,9’dur.

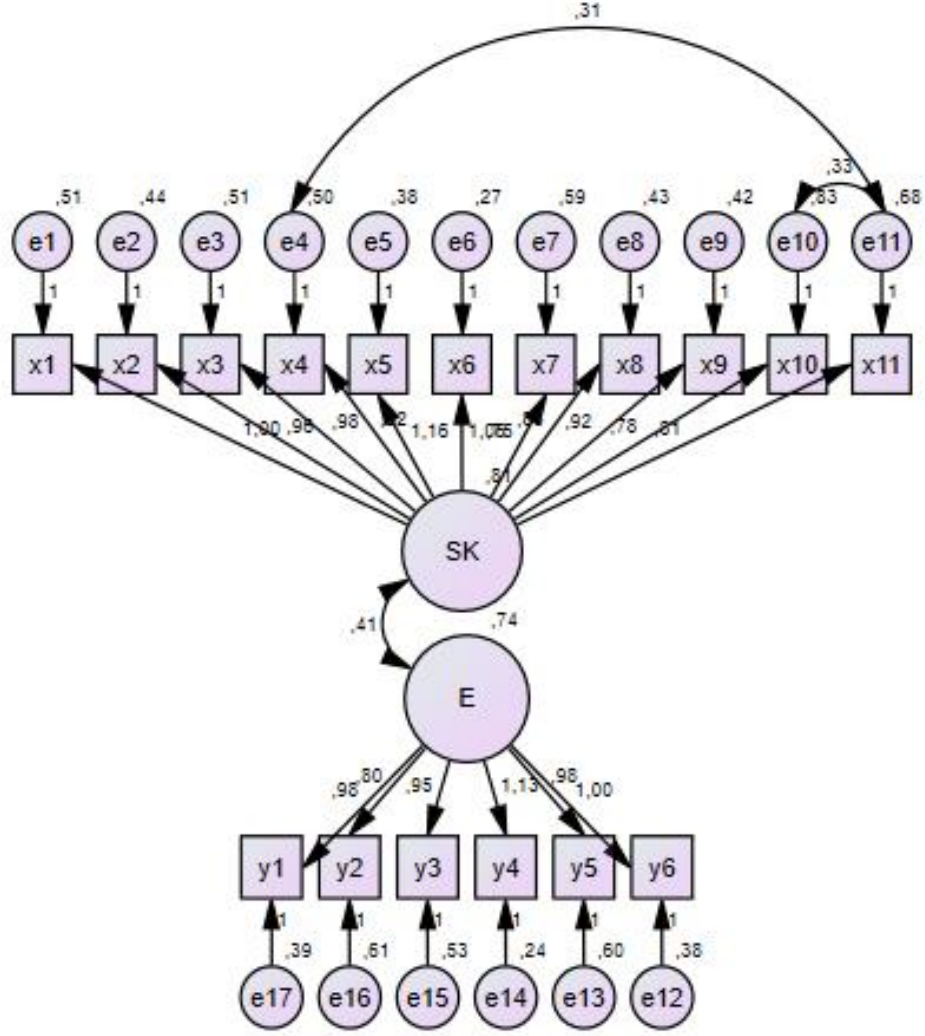
Şekil 8. Selçuk Üniversitesi merkez kampüsü öğrenci ve akademisyenlerin yaş değişkenine göre evren ve örneklem dağılım grafiği

5.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılmak üzere anket formu geliştirilmiştir. Anket formunun geliştirilmesinde kapsam geçerliliğinin sağlanması açısından sosyal-kültürel ve ekonomik boyutlara ilişkin madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

5.4.1. Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Tutum Ölçeği

Madde havuzunda oluşturulan sorular akademisyenlerden ve öğrencilerden oluşan n=100 kişiye uygulanmıştır. Uygulama neticesinde oluşan veriler üzerinde anketin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ankete ilişkin yapısal eşitlik modellemesi Şekil 3.8’de verilmiştir.

Şekil 9. Yapısal eşitlik modellemesi AMOS grafiği

Yapısal eşitlik modellemesinde;SK ile ifade edilen sosyal ve kültürel boyut, E ile ifade edilen ekonomik boyuta ilişkin sorulardır. Ölçeğe ilişkin uyum indeksi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo20. Doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksi sonuçları

Model	X ²	df	p	X ² /df	GFI	SRMR	CFI	RMSEA
Bağımsız Faktörler	156.674	116	,007	1.35	.85	.07	.97	.06

Tablo 3.8de görüldüğü üzere p değeri anlamlı çıkmıştır. X²/df değerinin 0 ile 2 arasında olması iyi uyumdur. Analiz sonucu (X²/df=1.35) değeri iyi uyum değeridir. Kalıntılara dayanan uyum indeksi (GFI) ,95 ile 1,0 arasında iyi uyum değeridir. Analiz sonucunda çıkan (GFI=.85) model için başarılı bir sonuçtur ve gözlenen değişkenler arasında yeterince kovaryansın hesaplandığı anlamına gelmektedir. Yine

kalıntılara dayalı uyum indeksi SRMR değeri 0 ile ,08 iyi uyum değeridir. Analiz sonucunda çıkan (SRMR=.07) model için başarılı bir sonuçtur. Bağımsız modele dayanan uyum indeksi (CFI) için ,97 ile 1,0 iyi uyumdur. Ancak ,95 ile ,97 arası değerler kabul edilebilir uyum değerleridir. 1'e yaklaştıkça uyum iyiliğinin arttığını gösterir. Analiz sonucunda çıkan (CFI=.97) model için başarılı bir sonuçtur. Yaklaşık hataların ortalama kare kökü (RMSEA) 0 ile ,10 arasında iyi uyumdur. Analiz sonucunda çıkan (RMSEA=.06) model için başarılı bir sonuçtur.

Sosyal-Kültürel ve Ekonomik boyutlara ilişkin tutum ölçeğine araştırmacı tarafından yapılan güvenirlik analizleri Tablo 3.9'da verilmiştir.

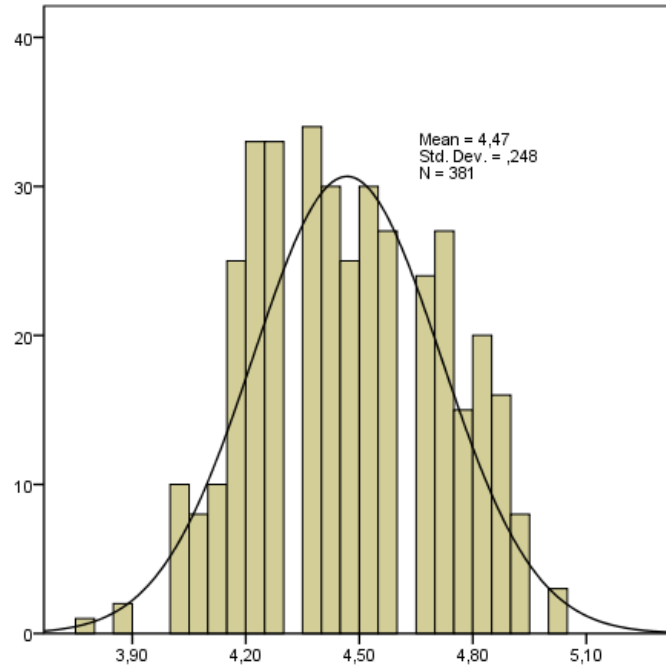
Tablo21. Güvenirlik analizi sonuçları

Ölçek Geneli ve Boyutlar	Madde Sayısı	Crombach (α)
Sosyal Kültürel Boyut	11	,940
Ekonomik Boyut	6	,900
Ölçek Geneli	17	,936

Güvenirlik analiz sonuçları Tablo 3.9'da incelendiğinde genel olarak tüm boyutların ve ölçek geneliningüvenirlik katsayısının $\alpha=0,70$ ve üzeri olduğu görülmektedir.

5.5. Verilerin Çözümü

Ölçek aracılığıyla toplanan veriler, SPSS 22.0, paket programına kaydedilip analiz edilmiştir. Ancak çok değişkenli istatistik tekniklerinin hepsi bazı varsayımlara dayanmaktadır. Bu varsayımlara dikkat edilmesi daha iyi tahmin ve çok boyutlu uzayı daha gerçekçi değerlendirmeyi sağlamaktadır. *Normallik* için Ki-kare uygunluk, Kolmogorov Simirnov (K-S) ve Shapiro-Wilks (W) testleri normallik varsayım için kullanılan analitik testlerden bazılarıdır. Araştırmada basıklık ve çarpıklık kritik değeri $\pm 1,96$ olarak belirlenmiştir. Bu değerlerin dışında kaldığında veriler dönüştürülerek parametrik analizlerin yapılması sağlanacaktır. Sağlanmaması durumunda ise parametrik olmayan analizlere başvurulacaktır.

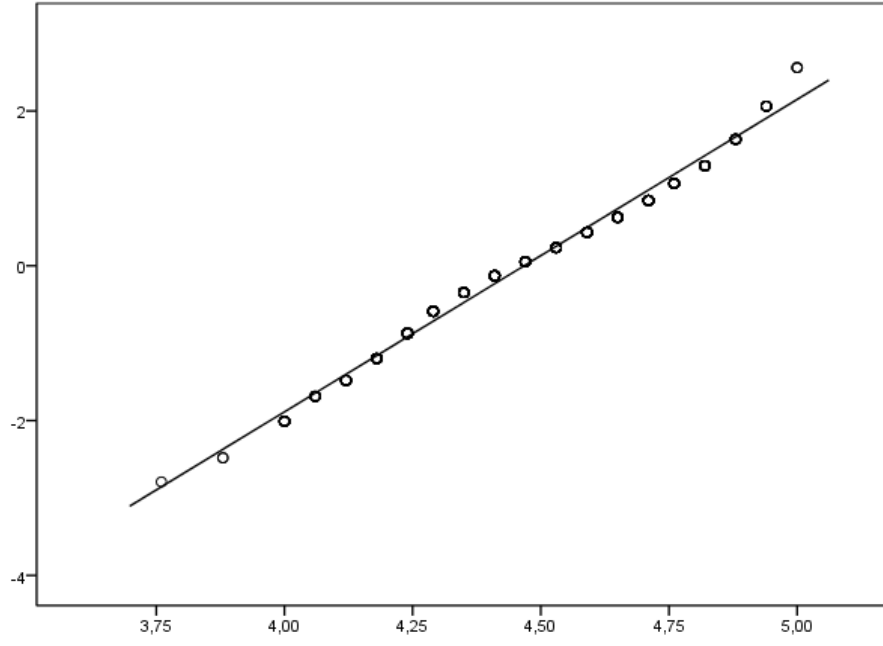
Şekil 10 Ölçek frekans dağılım grafiği

Frekans dağılım grafiği Şekil 3.9'da incelendiğinde dağılımın normal olduğu görülmektedir.

Tablo22. Ölçek Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk analiz tablosu

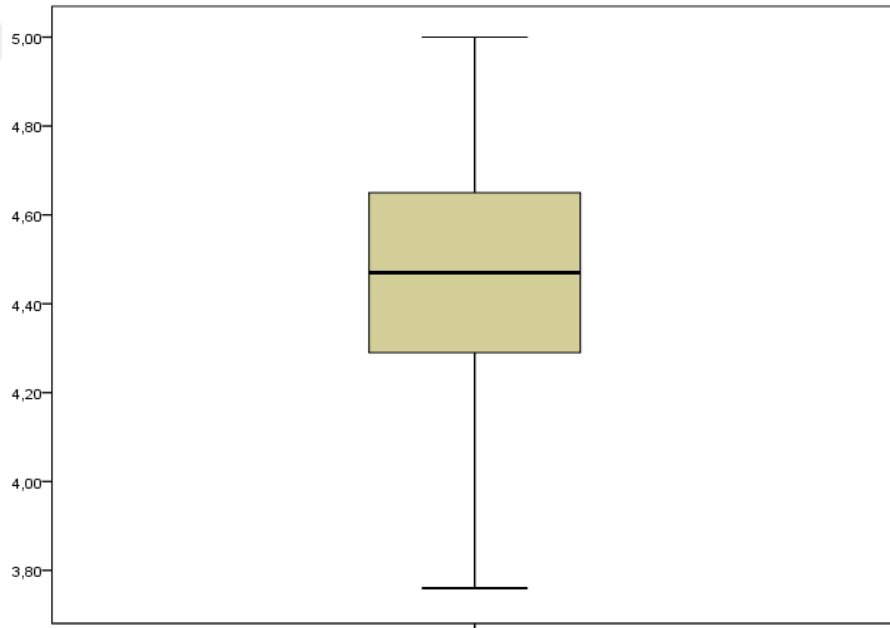
	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	df	Anlamlılık	İstatistik	df	Anlamlılık
Ölçek Geneli	,092	381	,000	,981	381	,000

Ölçek geneli Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk analiz tablosu Tablo 3.10'da incelendiğinde [KS=.092, df 381, $p < .05$] ve [SW=.981, df 381 $p < .05$] istatistiksel olarak anlamlı olduğu için KS ve SW testlerine göre veriler normal dağılım sergilememektedir. Ancak Q-Q pilot ve basıklık-çarpıklık değerlerine göre karar verilecektir.

Şekil 11 Ölçek Q-Q pilot grafiği

Ölçek q-q plot grafiği Şekil 3.10'da incelendiğinde dağılımın doğrusal olduğu görülmektedir.

Şekil 12. Ölçek uç değerler grafiği

Ölçek uç değerler grafiği Şekil 3.11'de incelendiğinde uç verilerin ölçekte yer almadığı görülmektedir.

Tablo23. Ölçek betimsel istatistik analiz tablosu

	İstatistik	Standart Hata
Ortalama	4,46	,012
Medyan	4,47	
Varyans	,061	
Standart Sapma	,24	
Minimum	3,76	
Maximum	5,00	
Çarpıklık	,049	,125
Basıklık	-,698	,249

Ölçek betimsel istatistik analiz sonuçları Tablo 3.11’de incelendiğinde çarpıklık değerinin .049 ve basıklık değerinin -.698 olduğu görülmektedir. Fisher katsayısının (istatistik/standart hata) +-1 değerler arasında yer aldığından dağılımın normal dağıldığı ve Tip I ve Tip II hataya düşülmemesi için analizlerin parametrik analizlerle yapılmasına karar verilmiştir.

Betimsel istatistik bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar. Bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda evrenin tamamından gözlem yaparak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini belirlemeyi amaçlayan süreçtir (Büyüköztürk, 2005:5).

Regresyon analizi bir bağımlı değişken ile bir bağımsız (basit regresyon) veya birden fazla bağımsız (çoklu regresyon) değişken arasındaki ilişkilerin bir matematiksel eşitlik ile açıklanması sürecidir (Kalaycı, 2010:199).**Regresyon’un başlıca varsayımları;** *normal dağılım, doğrusallık, hata terimlerinin ortalaması sıfırdır, sabit varyans, Otokorelasyon olmaması ve bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı olmaması* (Kalaycı, 2010:259).

Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır ($r=-,30$ ile $+,30$ düşük ilişki, $r=-,31$ ile $+,69$ orta ilişki, $r=-,70$ ile $+,1,0$ yüksek ilişki) (Büyüköztürk, 2005:32).

İki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için “t testi” kullanılır (Büyüköztürk, 2005:39).

İkiden fazla grup karşılaştırıldığında ilişkisiz örneklemelerde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmektedir. Anlamlı farkın bulunduğu durumlarda farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için çoklu karşılaştırma testlerinde (post hoc test) testi kullanılır. (Büyüköztürk, 2005:48).

Anketlerde beşli Likert türü maddeler üç ölçeğe göre ; 1,00-1,79 Kesinlikle Katılmıyorum, 1,80-2,59 Katılmıyorum, 2,60-3,39 Kısmen Katılıyorum, 3,40-4,19 Katılıyorum, 4,20-5,00 Kesinlikle Katılıyorum kabul edilmiştir.

Araştırmanın anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, araştırma sorularına uygun olarak tablolara dönüştürülerek yorumlanmıştır.

6.BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde anket aracılığı ile elde edilen verilerin analizi sonucundan ortaya çıkan bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

6.1. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağlamış olduğu sosyal kültürel katkıya ilişkin sosyolojik bir bakış açısıyla ele alınan bu araştırmanın bulguları önem arz etmektedir. Nitekim bir çok anket sonucunun bir araya getirilmesiyle elde edilen verilerin sosyolojik açıdan değerlendirilmesi bizlere daha bilimsel bir yaklaşım sağlayacaktır. Bu açıdan yapılan anketin istatistiksel bulgularının yorumlanıp değerlendirilmesi sonuç kısmında fayda sağlayacaktır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin dağılım düzeyleri Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo24. Sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçümlerin aritmetik ortalama ve standart sapma analiz sonuçları

Ölçek Maddeleri (Ölçüm)	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya'daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum.	4,45	0,50
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum.	4,43	0,58
Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum.	4,50	0,59
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum.	4,51	0,61
Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum.	4,34	0,61
Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum.	4,33	0,79
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır.	4,38	0,58
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı	4,31	0,46

olduğunu düşünüyorum.		
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum.	4,41	0,49
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum.	4,82	0,38
Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum.	4,38	0,99

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4,1’de incelendiğinde “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya'daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum 4,45±0,50 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum 4,43±0,58 Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum 4,50±0,59 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum 4,51±0,61 Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum 4,34±0,61 Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum 4,33±0,79 Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır 4,38±0,58 Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum 4,31±0,46 Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum 4,41±0,49 Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum 4,82±4,38 Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum 4,38±0,99” ölçüm sonuçlarının tamamının kritik referans aralığı olan 4,20-5,00 Kesinlikle Katılıyorum aralığında olduğu görülmektedir. Standart sapma değerlerine bakıldığında ise grup farklılıklarının “Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum ve Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum” maddelerinde biraz artış gösterdiği, diğer tüm maddelerde ise az olduğu söylenilebilir.

Sosyal ve kültürel olarak üniversitelerin kent üzerindeki etkilerinin anlaşılması açısından ölçekte yer alan soru maddelerinde birçok farklı yönden değerlendirmeler yapılmıştır. Nitekim sosyolojik bir yaklaşımla Weber'in Avrupa şehir teorilerinde yer alan sosyal ilişkilerin bireyler üzerindeki etkisinin nasıl bir bağ oluşturduğu konusunda bilgi sahibi olmamıza fayda sağlayacaktır. Bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerinde yer alan birçok unsur ve bunlarla birlikte içinde yer aldığı toplumun kültürü yapısı son derece önem arz etmektedir. Burada kültürel aktarımlar ve yeni kültürlerin oluşumu konusunda farklı faktörler yer almaktadır. Farklı kültürlerden gelen insanların bir araya gelip yeni bir oluşum içerisinde yer alması ve onu sahiplenmesi hususu bize sosyal ilişkilerin nasıl bir yapıda olduğu konusunda bilgi verecektir.

Kent ve üniversite kavramının birbiriyle olan ilişkisinde sosyal kültürel ilişkilerin önemini vurgulamakta fayda vardır. Bu bağlamda sosyal kültürel bölümünde yer alan anket sorularında Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine, üniversitenin kent yaşamına ve kültürüne sağladığı katkının değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Tablo25. Sosyal-Kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde analiz sonuçları

		Frekans	Yüzde
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya'daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum	Katılıyorum	211	55,4%
	Kesinlikle Katılıyorum	170	44,6%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	6	1,6%
	Katılıyorum	200	52,5%
Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	175	45,9%
	Katılmıyorum	6	1,6%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum	Katılıyorum	174	45,7%
	Kesinlikle Katılıyorum	201	52,8%
Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum	Katılmıyorum	8	2,1%
	Katılıyorum	161	42,3%
Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	212	55,6%
	Kısmen Katılıyorum	1	0,3%
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok	Kısmen Katılıyorum	25	6,6%
	Katılıyorum	197	51,7%
Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	158	41,5%
	Kısmen Katılıyorum	76	19,9%
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok	Katılıyorum	105	27,6%
	Kesinlikle Katılıyorum	200	52,5%
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok	Katılmıyorum	6	1,6%
	Katılıyorum	218	57,2%

fazla katkısı vardır	Kesinlikle Katılıyorum	157	41,2%
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Katılıyorum	262	68,8%
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	119	31,2%
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Katılıyorum	225	59,1%
Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	156	40,9%
	Katılıyorum	67	17,6%
	Kesinlikle Katılıyorum	314	82,4%
	Katılmıyorum	47	12,3%
	Katılıyorum	97	25,5%
	Kesinlikle Katılıyorum	237	62,2%

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları Tablo 4.2’de incelendiğinde “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya’daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 100’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin %98,4’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 98,5’inin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 97,9’unun katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 93,2’sinin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 80,1’inin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 98,4’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde

oldukları “Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 100’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 100’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 87,7’sinin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları görülmektedir.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddelerine ilişkin genel betimsel istatistikler Tablo 4.1 ve 4.2 incelendiğinde, öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel anlamda yüksek düzeyde katkı sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

6.2. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Ekonomik Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin dağılım düzeyleri Tablo 4.3’de yer almaktadır.

Tablo26.Ekonomik katkıya ilişkin ölçümlerin aritmetik ortalama ve standart sapma analiz sonuçları

Ölçek Maddeleri (Ölçüm)	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Selçuk Üniversitesinin Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum	4,48	0,50
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum	4,51	0,53
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum	4,98	0,15
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum	4,46	0,70
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum	4,29	0,70
Selçuk Üniversitesinin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum	4,38	0,67

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.3’de incelendiğinde “Selçuk Üniversitesinin Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum 4,48±0,50 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum 4,51±0,53 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum 4,98±0,15 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum 4,46±0,70 Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum 4,29±0,70 Selçuk Üniversitenin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum 4,38±0,67” ölçüm sonuçlarının tamamının kritik referans aralığı olan 4,20-5,00 Kesinlikle Katılıyorum aralığında olduğu görülmektedir. Standart sapma değerlerine bakıldığında ise grup farklılıklarının az olduğu söylenilebilir.

Tablo27Ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde analiz sonuçları

			Frekans	Yüzde
Selçuk Üniversitesinin Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum	Katılıyorum		199	52,2%
	Kesinlikle Katılıyorum		182	47,8%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum	Katılmıyorum		2	0,5%
	Katılıyorum		181	47,5%
	Kesinlikle Katılıyorum		198	52,0%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum	Katılıyorum		9	2,4%
	Kesinlikle Katılıyorum		372	97,6%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum	Katılmıyorum		15	3,9%
	Katılıyorum		160	42,0%
	Kesinlikle Katılıyorum		206	54,1%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum	Katılmıyorum		10	2,6%
	Kısmen Katılıyorum		23	6,0%
	Katılıyorum		194	50,9%
	Kesinlikle Katılıyorum		154	40,4%
Selçuk Üniversitenin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum		6	1,6%
	Kısmen Katılıyorum		22	5,8%
	Katılıyorum		176	46,2%
	Kesinlikle Katılıyorum		177	46,5%

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları Tablo 4.4’de incelendiğinde “Selçuk Üniversitesinin Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını

düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 100’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 99,5’inin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 100’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 96,1’inin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 91,3’ünün katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum” maddesinde öğrencilerin ve akademisyenlerin % 92,7’sinin katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları görülmektedir. Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddelerine ilişkin genel betimsel istatistikler Tablo 4.1 ve 4.2 incelendiğinde, öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel anlamda yüksek düzeyde katkı sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddelerine ilişkin genel betimsel istatistikler Tablo 4.3 ve 4.4 incelendiğinde, öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine ekonomik anlamda yüksek düzeyde katkı sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

6.3. Selçuk Üniversitesinin Konya Şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Katkıya İlişkin Öğrencilerin ve Akademisyenlerin Statülerine Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin öğrencilerin ve akademisyenlerin statülerine göre dağılım düzeyleri Tablo 4.5 ve 4.6’da yer almaktadır.

Tablo28. Sosyal-kültürel katkıya ilişkin statü değişkeni ölçümlerinin frekans ve yüzde analiz sonuçları

Sosyal-Kültürel Katkı		Statü			
		Akademisyen		Öğrenci	
		Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya'daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum	Katılıyorum	45	43,3%	166	59,9%
	Kesinlikle Katılıyorum	59	56,7%	111	40,1%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	2	1,9%	4	1,4%
	Katılıyorum	44	42,3%	156	56,3%
	Kesinlikle Katılıyorum	58	55,8%	117	42,2%
Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	1	1,0%	5	1,8%
	Katılıyorum	43	41,3%	131	47,3%
	Kesinlikle Katılıyorum	60	57,7%	141	50,9%
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum	Katılmıyorum	2	1,9%	6	2,2%
	Katılıyorum	36	34,6%	125	45,1%
	Kesinlikle Katılıyorum	66	63,5%	146	52,7%
Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum	Katılmıyorum	1	1,0%	0	0,0%
	Kısmen Katılıyorum	8	7,7%	17	6,1%
	Katılıyorum	45	43,3%	152	54,9%
	Kesinlikle Katılıyorum	50	48,1%	108	39,0%
Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum	Kısmen Katılıyorum	42	40,4%	34	12,3%
	Katılıyorum	43	41,3%	62	22,4%
	Kesinlikle Katılıyorum	19	18,3%	181	65,3%
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır	Katılmıyorum	0	0,0%	6	2,2%
	Katılıyorum	55	52,9%	163	58,8%
	Kesinlikle Katılıyorum	49	47,1%	108	39,0%
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Katılıyorum	77	74,0%	185	66,8%
	Kesinlikle Katılıyorum	27	26,0%	92	33,2%
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Katılıyorum	58	55,8%	167	60,3%
	Kesinlikle Katılıyorum	46	44,2%	110	39,7%
Selçuk Üniversitesinin	Katılıyorum	22	21,2%	45	16,2%

öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum	Kesinlikle Katılıyorum	82	78,8%	232	83,8%
Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	15	14,4%	32	11,6%
	Katılıyorum	28	26,9%	69	24,9%
	Kesinlikle Katılıyorum	61	58,7%	176	63,5%

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları Tablo 4.5’de incelendiğinde “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya’daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum” maddesinde akademisyenlerin % 43,3’ünün katılıyorum % 56,7’sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 59,9’unun katılıyorum % 40,1’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum” maddesinde akademisyenlerin % 42,3’ünün katılıyorum % 55,8’inin kesinlikle katılmıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 56,3’ünün katılıyorum % 42,2’sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum maddesinde % 41,3’ünün katılıyorum % 57,7’sini kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları öğrencilerin ise % 47,3’ünün katılıyorum % 50,9’unun kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 34,6’sının katılıyorum % 63,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları öğrencilerin ise % 45,1’inin katılıyorum % 52,7’sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 43,3’ünün katılıyorum % 48,1’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 54,9’unun katılıyorum % 39,0’ının kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 41,3’ünün katılıyorum % 18,3’ünün kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 22,4’ünün katılıyorum % 65,3’ünün kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır maddesinde akademisyenlerin % 52,9’unun

katılıyorum % 47,1'inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 58,8'inin katılıyorum % 39,0'ının kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları "Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 74,0'ının katılıyorum % 26,0'ının kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 66,8'inin katılıyorum % 33,2'inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları "Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 55,8'inin katılıyorum % 44,2'sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 60,3'ünün katılıyorum % 39,7'sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları "Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 21,2'sinin katılıyorum % 78,8'sinin görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 16,2'sinin katılıyorum % 83,8'inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları "Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 26,9'unun katılıyorum % 58,7'sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 24,9'unun katılıyorum ve % 63,5'inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları görülmektedir.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları ölçüm sonuçları statü değişkenine göre incelendiğinde genel olarak; akademisyenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel açıdan yüksek düzeyde bir katkı sağladığı görüşünde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo29. Ekonomik katkıya ilişkin statü değişkeni ölçümlerinin frekans ve yüzde analiz sonuçları

Ekonomik Katkı			Statü			
			Akademisyen		Öğrenci	
			Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Selçuk Üniversitesi Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum	Üniversitesinin bölgesinde	Katılıyorum	44	42,3%	155	56,0%
		Kesinlikle Katılıyorum	60	57,7%	122	44,0%
Selçuk Üniversitesi Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum	Üniversitesi Konya	Katılmıyorum	2	1,9%	0	0,0%
		Katılıyorum	44	42,3%	137	49,5%
		Kesinlikle Katılıyorum	58	55,8%	140	50,5%
Selçuk Üniversitesi Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum	Üniversitesi Konya	Katılıyorum	2	1,9%	7	2,5%
		Kesinlikle Katılıyorum	102	98,1%	270	97,5%
Selçuk Üniversitesi Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum	Üniversitesi Konya	Katılmıyorum	2	1,9%	13	4,7%
		Katılıyorum	36	34,6%	124	44,8%
		Kesinlikle Katılıyorum	66	63,5%	140	50,5%
Selçuk Üniversitesi Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum	Üniversitesi Konya	Katılmıyorum	1	1,0%	9	3,2%
		Kısmen Katılıyorum	7	6,7%	16	5,8%
		Katılıyorum	46	44,2%	148	53,4%
		Kesinlikle Katılıyorum	50	48,1%	104	37,5%
		Katılmıyorum	1	1,0%	5	1,8%
Selçuk Üniversitesi Konya ekonomik açıdan kentine katkısının olduğunu düşünüyorum	Üniversitenin Konya	Kısmen Katılıyorum	5	4,8%	17	6,1%
		Katılıyorum	45	43,3%	131	47,3%
		Kesinlikle Katılıyorum	53	51,0%	124	44,8%

Selçuk Üniversitesi Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları Tablo 4.6’da incelendiğinde “Selçuk Üniversitesi Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 42,3’ünün katılıyorum % 57,7’sinin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 56,0’ının katılıyorum % 44,0’ının kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 42,3’ünün katılıyorum % 55,8’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 49,5’inin katılıyorum % 50,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde

oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 98,1’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 97,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 34,6’sının katılıyorum % 63,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin % 44,8’inin katılıyorum % 50,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 44,2’sini katılıyorum % 48,1’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin % 53,4’ünün katılıyorum % 37,5’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları “Selçuk Üniversitenin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum maddesinde akademisyenlerin % 43,3’ünün katılıyorum % 51,0’ının kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları, öğrencilerin ise % 47,3’ünün katılıyorum % 44,8’inin kesinlikle katılıyorum görüşünde oldukları görülmektedir.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları ölçüm sonuçları incelendiğinde genel olarak; akademisyenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine ekonomik açıdan yüksek düzeyde bir katkı sağladığı görüşünde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

6.4. Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine Sağladığı Sosyal-Kültürel Katkı İle Ekonomik Katkı Arasında İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında anlamlı ilişkiye ait “basit korelasyon” analizi yapılmıştır.

Tablo30. Sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında basit korelasyon analiz sonuçları

		Sosyal-Kültürel Katkı	Ekonomik Katkı
Sosyal-Kültürel Katkı	Korelasyon	1	
	Anlamlılık		
Ekonomik Katkı	N	381	
	Korelasyon	,717**	1
	Anlamlılık	,000	
	N	381	381

** $p < 0,01$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında anlamlı ilişkiye ait yapılan basit korelasyon analizi sonuçları Tablo 4.7’de incelendiğinde; sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında pozitif, yüksek ve anlamlı ($r=+.72$, $p<0.01$) ilişkinin olduğu görülmektedir. Korelasyon analizi genel olarak değerlendirildiğinde; Selçuk üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı arttığında, ekonomik katkının da artacağı ve arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

6.5. Statü Değişkeni Kontrol Edildiğinde, Sosyal-Kültürel Katkı ile Ekonomik Katkı Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular ve Yorumlar

Akademisyenlerin ve öğrencilerin statü değişkenleri kontrol edildiğinde, Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiye ait “kısmi korelasyon” analizi yapılmıştır.

Tablo31. Statü kontrol edildiğinde, sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiye ait kısmi korelasyon analiz sonuçları

Kontrol Değişkeni			Sosyal-Kültürel Katkı	Ekonomik Katkı
Statü	Sosyal-Kültürel Katkı	Korelasyon	1,000	
		Anlamlılık	,000	
		df	0	
	Ekonomik Katkı	Korelasyon	,730	1,000
		Anlamlılık	,000	.
		df	378	0

**** $p<0,01$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı**

Akademisyenlerin ve öğrencilerin statü değişkenleri kontrol edildiğinde, Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiye ait yapılan kısmi korelasyon analizi sonuçları Tablo 4.8’de incelendiğinde; sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında pozitif, yüksek düzeyde ($r=+.73$, $p<0.01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Korelasyon analizi genel olarak değerlendirildiğinde; statünün kontrol edilmesi sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiyi pozitif ve yüksek düzeyde etkilemektedir bulgusuna ulaşılmıştır.

6.6. Sosyal-Kültürel Katkının, Ekonomik Katkı Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerindeki etkisine ilişkin “basit regresyon analizi” yapılmıştır.

Tablo32. Sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerindeki etkisine ilişkin basit regresyon analiz sonuçları

Değişken	β	Standart Hata	Beta	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit*	-,020	,227	-	-,089	,929	-	-
Sosyal Kültürel Katkı	1,021	,051	,717	20,025	,000	,717	,717

* *Ekonomik Katkı- (Bağımlı Değişken) Sabit*

* $R= ,717$ $R^2= ,514$ $F (1-379)= 400.996, p=,000$

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerindeki etkisine ilişkin basit regresyon analiz sonuçları Tablo 4,9’da verilmiştir. R değeri bağımlı değişkenle bağımsız değişken arasındaki korelasyonu temsil eder. Bu değeri yüksek olması bağımsız değişkenle bağımlı değişken arasında sıkı bir ilişkinin olduğunun veya bağımsız değişkenin bağımlı değişkendeki değişimin önemli bir kısmını açıkladığını gösterir. Tablo 4,9’da ($R=,717$) olup, bağımlı değişkenle bağımsız değişken arasında pozitif ve yüksek sayılabilecek bir ilişkinin olduğunun işaretidir. R Square değeri bağımlı değişkendeki varyansın (değişimin) % 51’inin bağımsız değişken tarafından açıklandığını ifade etmektedir. Tablo 4,9’da görüldüğü üzere ($R^2=,514$) dir. Bunun anlamı bağımlı değişkendeki varyansın % 51’inin açıklayabildiğini göstermektedir. Yordayıcı değişkenlerle bağımlı (yordanan) değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde; sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında ($r=+,84$) pozitif, anlamlı ve yüksek düzeyde bir ilişki vardır ve t testi, F testi sonuçları anlamlıdır.

Regresyon Modelinin Matematiksel Formülü

$$\text{Ekonomik Katkı} = -0.020 + 1.021 * \text{Sosyal-Kültürel Katkı}$$

Regresyon modelinin matematiksel formülü sosyal bilimsel açısından istatistiksel olarak yorumlandığında; Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal kültürel katkısının olmadığı (0 olduğu) varsayıldığında, ekonomik katkı da negatif olarak etkilenmektedir. Sosyal kültürel katkının 1 birim olduğu formülde yerine

yazıldığında, ekonomik katkının da 1 birim olduğu görülecektir. Yapılan analiz sonucunda sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

6.7. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Statü Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin statü değişkenine göre anlamlılığın ilişkin “bağımsız örneklem t testi” analizi yapılmıştır.

Tablo33. Statü değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları

Boyut	Statü	N	\bar{x}	ss	df	t	p
Sosyal-Kültürel Katkı	Akademisyen	104	4,42	0,22	379	.892	.373
	Öğrenci	277	4,45	0,24	194,224		
Ekonomik Katkı	Akademisyen	104	4,58	0,34	379	2.506	.013*
	Öğrenci	277	4,49	0,33	179,065		

* $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin statü değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı ($t=.892$) boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, Ekonomik Katkı ($t=2.506$) boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda akademisyenlerin ortalamasının $4,42 \pm 0,22$ ve öğrencilerin ortalamasının $4,45 \pm 0,24$ olduğu ve ortalamaların birbirine yakın olmakla birlikte öğrencilerin lehine bir artış gösterdiği görülmektedir. Öte yandan Ekonomik Katkı boyutunda ise akademisyenlerin ortalamasının $4,58 \pm 0,34$ ve öğrencilerin ortalamasının $4,49 \pm 0,33$ olduğu ve akademisyenlerin lehine bir artış gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

6.8. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin cinsiyet değişkenine göre anlamlılığın ilişkin “bağımsız örneklem t testi” analizi yapılmıştır.

Tablo34. Cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	df	t	p
Sosyal-Kültürel Katkı	Kadın	188	4,47	0,22	379	2.522	.012*
	Erkek	193	4,41	0,25	375,741		
Ekonomik Katkı	Kadın	188	4,54	0,34	379	1.374	.170
	Erkek	193	4,49	0,33	378,317		

* $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı ($t=2.522$) boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olduğu, Ekonomik Katkı ($t=1.374$) boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda akademisyenlerin ve öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre kadın olanların ortalamasının $4,47 \pm 0,22$ ve akademisyenlerin ve öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre erkek olanların ortalamasının $4,41 \pm 0,25$ olduğu ve ortalamaların birbirine yakın olmakla birlikte cinsiyeti kadın olanların lehine bir artış gösterdiği görülmektedir. Öte yandan Ekonomik Katkı boyutunda ise akademisyenlerin ve öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre kadın olanların ortalamasının $4,54 \pm 0,34$ ve akademisyenlerin ve öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre erkek olanların ortalamasının $4,49 \pm 0,33$ olduğu ve cinsiyeti kadın olanların lehine bir artış gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

6.9. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin medeni durum değişkenine göre anlamlılığına ilişkin “bağımsız örneklem t testi” analizi yapılmıştır.

Tablo35. Medeni durum değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi analiz sonuçları

Boyut	Medeni Durum	N	\bar{x}	ss	df	t	p
Sosyal-Kültürel Katkı	Evli	67	4,45	0,24	379	.209	.083
	Bekar	314	4,44	0,23	93,252		
Ekonomik Katkı	Evli	67	4,60	0,36	379	2.211	.028*
	Bekar	314	4,50	0,33	90,516		

* $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin medeni durum değişkenine göre ortalamaları

arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı ($t=2.209$) boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, Ekonomik Katkı ($t=2.211$) boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda akademisyenlerin ve öğrencilerin medeni durum değişkenine göre evli olanların ortalamasının $4,45\pm0,24$ ve akademisyenlerin ve öğrencilerin medeni durum değişkenine göre bekar olanların ortalamasının $4,44\pm0,23$ olduğu ve ortalamaların birbirine yakın olmakla birlikte medeni durumu evli olanların lehine bir artış gösterdiği görülmektedir. Öte yandan Ekonomik Katkı boyutunda ise akademisyenlerin ve öğrencilerin medeni durum değişkenine göre evli olanların ortalamasının 4.60 ± 0.36 ve akademisyenlerin ve öğrencilerin medeni durum değişkenine göre bekar olanların ortalamasının 4.50 ± 0.33 olduğu ve medeni durumu evli olanların lehine bir artış gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

6.10. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin eğitim durumu değişkenine göre anlamlılığına ilişkin tek yönlü MANOVA varsayımları sağlanamadığından “tek yönlü ANOVA” analizi yapılmıştır.

Tablo36. Eğitim durumu değişkenine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları

Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Sosyal-Kültürel Katkı	Ön Lisans (A)	34	4,24	0,21	0,04
	Lisans (B)	243	4,48	0,23	0,01
	Yüksek Lisans ve Doktora (C)	104	4,42	0,22	0,02
	Toplam	381	4,44	0,23	0,01
Ekonomik Katkı	Ön Lisans (A)	34	4,40	0,25	0,04
	Lisans (B)	243	4,50	0,34	0,02
	Yüksek Lisans ve Doktora (C)	104	4,58	0,34	0,03
	Toplam	381	4,52	0,33	0,02

Sosyal-Kültürel katkı boyutunda Ön Lisans okuyan öğrencilerin ortalamalarının $4,24 \pm 0,21$ Lisans okuyan öğrencilerin ortalamalarının $4,48 \pm 0,23$ ve yüksek lisans ve doktora mezunu akademisyenlerin ortalamalarının $4,42 \pm 0,22$ olduğu görülmektedir. Öte yandan Ekonomik katkı boyutunda Ön Lisans okuyan öğrencilerin ortalamalarının $4,40 \pm 0,25$ Lisans okuyan öğrencilerin ortalamalarının $4,50 \pm 0,34$ ve yüksek lisans ve doktora mezunu akademisyenlerin ortalamalarının $4,58 \pm 0,34$ olduğu görülmektedir. Varyans homojenliğine ilişkin Levene Testi sonuçları Tablo 4.14’te yer almaktadır. Ortalamalar arasındaki farklılıkların hangi gruplar arasında kaynaklandığını test etmek için tek yönlü varyans analiz sonuçları ise Tablo 4.15’de verilmiştir.

Tablo37. Ölçek boyutları varyans homojenliği testi analiz sonuçları

	Levene İstatistik	df1	df2	Anlamlılık
Sosyal-Kültürel Katkı	,384	2	378	,681
Ekonomik Katkı	2,006	2	378	,136

Varyans homojenliği için yapılan Levene testi sonuçları incelendiğinde Sosyal-Kültürel katkı boyutunda (test istatistiği .384, $p>0,05$) ve Ekonomik katkı boyutunda (test istatistiği 2.006, $p>0,05$) p değerlerinin 0,05'ten büyük olduğu ve varyans homojenliğinin sağlandığı görülmektedir.

Tablo38. Eğitim durumu değişkenine ilişkin tek yönlü varyans analiz sonuçları

Boyutlar		Kareler Serbestlik Toplamı Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Sosyal- Kültürel Katkı	Grup İçi	1,680	2	,840	16,641	,000*
	Gruplar Arası	19,081	378	,050		A-B
	Toplam	20,761	380			
Ekonomik Katkı	Grup İçi	1,014	2	,507	4,665	,010*
	Gruplar Arası	41,105	378	,109		A-C
	Toplam	42,120	380			

** $p<0,05$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı*

Sosyal-Kültürel katkı ve Ekonomik katkı ölçüm ortalamaları üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin eğitim durumu değişkenine göre ortalamalar arasındaki farkların Sosyal-Kültürel Katkı ($F=16.641$) ve Ekonomik Katkı ($F=4.665$) boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Anlamlılığın hangi gruplar arasından kaynaklandığının tespiti için yapılan çoklu karşılaştırma Tukey testi sonuçlarına göre Sosyal Kültürel Katkı boyutunda; Ön Lisans okuyan öğrencileri ile Lisans okuyan öğrenciler arasında yaşandığı ve Lisans okuyan öğrenciler lehine bir artış gösterdiği, Ekonomik Katkı boyutunda ise; Ön Lisans okuyan öğrencileri ile Yüksek Lisans ve Doktora (Akademisyenler) arasında yaşandığı ve yüksek lisans ve doktora (Akademisyenler) lehine bir artış gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

6.11. Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı Ölçüm Ortalamalarının Akademisyenlerin ve Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Farklılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel ve ekonomik katkıya ilişkin yaş değişkenine göre anlamlılığın ilişkin tek yönlü MANOVA varsayımları sağlanamadığından “tek yönlü ANOVA” analizi yapılmıştır.

Tablo39. Yaş değişkenine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Sosyal-Kültürel Katkı	18-25 Yaş	241	4,44	0,24	0,02
	26-35 Yaş	70	4,47	0,23	0,03
	36-45 Yaş	36	4,44	0,19	0,03
	46 Yaş ve Üzeri	34	4,38	0,24	0,04
	Toplam		381	4,44	0,23
Ekonomik Katkı	18-25 Yaş	241	4,51	0,30	0,02
	26-35 Yaş	70	4,55	0,41	0,05
	36-45 Yaş	36	4,58	0,28	0,05
	46 Yaş ve Üzeri	34	4,44	0,39	0,07
	Toplam		381	4,52	0,33

Sosyal-Kültürel katkı boyutunda 18-25 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,44 \pm 0,24$ 26-35 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,47 \pm 0,23$ 36-45 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,44 \pm 0,19$ 46 yaş ve üzeri olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,38 \pm 0,24$ olduğu görülmektedir. Öte yandan Ekonomik katkı boyutunda 18-25 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,51 \pm 0,30$ 26-35 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,55 \pm 0,41$ 36-45 yaş arası olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,58 \pm 0,28$ 46 yaş ve üzeri olan öğrencilerin ve akademisyenlerin ortalamalarının $4,44 \pm 0,39$ olduğu görülmektedir. Varyans homojenliğine ilişkin Levene Testi sonuçları Tablo 4.16’da yer almaktadır. Ortalamalar arasındaki farklılıkların hangi gruplar arasında kaynaklandığını test etmek için tek yönlü varyans analiz sonuçları ise Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo40. Ölçek boyutları varyans homojenliği testi analiz sonuçları

	Levene İstatistik	df1	df2	Anlamlılık
Sosyal-Kültürel Katkı	,740	3	377	,529
Ekonomik Katkı	5,580	3	377	,100

Varyans homojenliği için yapılan Levene testi sonuçları incelendiğinde Sosyal-Kültürel katkı boyutunda (test istatistiği .740, $p > 0,05$) ve Ekonomik katkı boyutunda (test istatistiği 5.580, $p > 0,05$) p değerlerinin 0,05’ten büyük olduğu ve varyans homojenliğinin sağlandığı görülmektedir.

Tablo41, Yaş değişkenine ilişkin tek yönlü varyans analiz sonuçları

Boyutlar		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Sosyal- Kültürel Katkı	Grup İçi	,203	3	,068	1,242	,294
	Gruplar Arası	20,558	377	,055		
	Toplam	20,761	380			
Ekonomik Katkı	Grup İçi	,432	3	,144	1,304	,273
	Gruplar Arası	41,687	377	,111		
	Toplam	42,120	380			

* $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Sosyal-Kültürel katkı ve Ekonomik katkı ölçüm ortalamaları üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin yaş değişkenine göre ortalamalar arasındaki farkların Sosyal-Kültürel Katkı (F=1.242) ve Ekonomik Katkı (F=1.304) boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. Sosyal-Kültürel katkı boyutunda 26-35 yaş aralığında olan öğrenciler ve akademisyenler ile, Ekonomik katkı boyutunda 36-45 yaş aralığında olan öğrenciler ve akademisyenler lehine bir artış olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Bu istatistiki verilerin sonucunda birçok kişiye uygulanan anketler farklı sonuçlarla karşımıza çıktığını söyleyebiliriz. Nitekim toplumsal bir yapıda farklı yaş grupları gibi değişkenlerin anket üzerindeki etkisinin nasıl olduğunu gözlemlemeye çalıştık. Bununla beraber Sosyolojik analizleri işin içine katarak daha bilimsel bir analiz yapmaya çalıştığımızı belirtmek gerekir.

Selçuk Üniversitesindeki öğrencilerin kente bakış açılarının Üniversitenin gelişimiyle alakalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlarla birlikte Kentin kalkınması Üniversitenin rolü, Üniversiteyle birlikte olan süreci nasıl gelişim sergilediği, tarihsel zaman içerisindeki değişimi ve kültürel toplumsal etkileşimleri gibi konular üzerine sosyolojik açıdan değerlendirmeler yaptık.

Üniversitelerdeki Sosyal Kültürel etkinliklerin kentin yaşamına etkisi, Kent ve Üniversite arasındaki Kültürel alışveriş konularında farklı yorumlara yer verilmiştir. Kente birçok katkısı olan Üniversite sadece eğitim yapıları oluşturmayla değil Bilimsel ve teknolojik yapılarında oluşturulmasında bir görev üstlenmiştir. Örneğin bir Teknokent kurulmuş olup burada teknolojik gelişmeler yakından takip edilmektedir. Bu Teknokentteki gelişmeleri yakından takip edebilecek birçok dergi internet sayfaları da kullanılmaktadır. Bu bağlamda kültürel bir kazanç olarak Kente bir katkısının olduğunu gözlemlediğimizi söyleyebiliriz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, anket aracılığı ile elde edilen verilerin analizi sonucundan ortaya çıkan sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

SONUÇ

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddelerine ilişkin genel betimsel istatistikler incelendiğinde, öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel anlamda yüksek düzeyde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı ekonomik katkıya ilişkin ölçek maddelerine ilişkin genel betimsel istatistikler incelendiğinde, öğrencilerin ve akademisyenlerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine ekonomik anlamda yüksek düzeyde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkıya ilişkin ölçek maddeleri frekans ve yüzde yığılmaları ölçüm sonuçları incelendiğinde genel olarak; akademisyenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sosyal-kültürel açıdan yüksek düzeyde bir katkı sağladığı görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında anlamlı ilişkiye ait yapılan basit korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde; sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında pozitif, yüksek ve anlamlı ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akademisyenlerin ve öğrencilerin statü değişkenleri kontrol edildiğinde, Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasındaki ilişkiye ait yapılan kısmi korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde; sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında pozitif, yüksek düzeyde bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı sosyal-kültürel katkının, ekonomik katkı üzerindeki etkisine ilişkin basit regresyon analiz sonuçları incelendiğinde; ekonomik katkının yarı oranında varyansının sosyal-kültürel katkı ile açıklandığı, sosyal-kültürel katkı ile ekonomik katkı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin statü değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, Ekonomik Katkı boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olduğu, Ekonomik Katkı boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal-Kültürel katkı ve ekonomik katkı ölçüm ortalamaları, üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin medeni durum değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın Sosyal-Kültürel Katkı boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, Ekonomik Katkı boyutunda ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal-Kültürel katkı ve Ekonomik katkı ölçüm ortalamaları üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin eğitim durumu değişkenine göre ortalamalar arasındaki farkların Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlılığın hangi gruplar arasından kaynaklandığının tespiti için yapılan çoklu karşılaştırma Tukey testi sonuçlarına göre Sosyal Kültürel Katkı boyutunda; Ön Lisans okuyan öğrencileri ile Lisans okuyan öğrenciler arasında yaşandığı ve Lisans okuyan öğrenciler lehine bir artış gösterdiği, Ekonomik Katkı boyutunda ise; Ön Lisans okuyan öğrencileri ile Yüksek Lisans ve Doktora (Akademisyenler) arasında yaşandığı ve yüksek lisans ve doktora (Akademisyenler) lehine bir artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal-Kültürel katkı ve Ekonomik katkı ölçüm ortalamaları üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin yaş değişkenine göre ortalamalar arasındaki farkların Sosyal-Kültürel Katkı ve Ekonomik Katkı boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kültürel ve sosyal bağlarının incelenerek yapıldığı bu araştırma Üniversitelerin Kentlere olan katkılarının daha yakından incelemesi açısından önem arz ettiğini vurgulayabiliriz. Tarihsel süreçlerin getirmiş olduğu birçok faktörü de göz önünde

bulundurarak daha derinlemesine incelemeleri ele almaya çıktık. Bu konuda daha farklı görüşlerin ortaya atıldığını söyleyebiliriz.

Konya Selçuk üniversitesinin geçmişten günümüze uzanan gelişimiyle ilgili bir çok faktörün etkisine değindik. Bunları değerlendirirken daha detaylı bir araştırma yapmayı uygun olacağı kabul ettiğimizden tarihsel boyutunda göz ardı edilmemesi gerektiğini söyleyebiliriz. Bununla beraber ekonomik sosyal ve kültürel etkenlerin nasıl bir değişim yaşadığına değinmeye çalıştık. Bu istatistiki verilerle birlikte birçok akademisyen ve öğrenci görüşlerini de araştırmamıza dahil ederek daha objektif bir yaklaşım sergilemeye çalıştığımızı belirtmek gerekir. Bu çalışmaların Sosyal Bilimler açısından Sosyolojik bir yaklaşımla ele alınıp daha nitelikli sonuçlara ulaşmaya çalışılmıştır.

TARTIŞMA

Araştırmamızın sonuçlarından ve verilerden yola çıkarak bir değerlendirme yapacak olursak Üniversitelerin kentlere olan sosyal kültürel ve ekonomik katkısının pozitif yönde olduğunu görmekteyiz. Buradaki bulguların değerlendirilmesi sosyolojik olarak ele alınmaya çalışılmıştır.

Araştırma yaptığımız konuyla alakalı ve benzer birçok kaynak incelenmiştir. Literatür Taramasında Yurt içinde yapılan şu çalışmalar elde edilmiştir:

Üniversite Öğrencilerinin Şehirle Kurduğu Ekonomik ve Sosyal İlişkilerden Memnuniyet Analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği Fatih ARSLAN'ın Makalesinde daha çok Sosyo-ekonomik konular üzerinde durulmuş ve Kültürel öğelere daha az yer verilmiştir. Araştırmamızdaki sosyal kültürel değerlendirmelerin daha farklı bir bakış açısıyla ele alındığını söyleyebiliriz.

1933'den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler Durmuş Günay, Aslı Günay'ın makalesinde geçen Üniversitelerin niceliksel olarak gelişimi sayısal verilerden yararlanılarak incelenmiştir. Yükseköğretimdeki sayısal veriler her yıl güncellenmekte ve sayıların artmasıyla örneklem alanları genişlemektedir. Bu araştırmada örneklem seçiminde oransal bir şekilde istatistiksel verilere yer verilmiştir.

Şadan Çalışkan, Oytun Meçik'in Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları adlı makalesinde Üniversitelerin yerel ekonomiye olarak katkılarının belli bir şema ile anlatılmaya çalışılmıştır. Yerel olarak ekonomi üzerinde etkilerinin gelecekte daha

büyük bir kalkınma sağlayacağı düşünülecek olursa sadece küçük bir bölgeyi incelemek yerine daha büyük bölgelerin kalkınması üzerinde değerlendirmeler yapmakta fayda sağlayacaktır.

Kent İmajı Oluşumuna Etki Eden Unsurların Kentin Markalaşması Sürecindeki Rolü: Konya Örneği Hacı Halil BAŞER'in Yüksek Lisans Tezinde Kent İmajına etki eden unsurlar incelenmiş olup kavramsal yaklaşımla anlatılmaya çalışılmıştır. Kent İmajının değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Konuyla alakalı olarak araştırmamızda üzerinde durduğumuz nokta ise Üniversitenin markalaşmadaki etkisidir. Üniversitenin Kente olan imajı nasıl bir katkı sağladığı konusudur.

Üniversitelerin Kuruldukları Kent'e Katkıları, Nihat GÜLTEKİN, Abdullah ÇELİK, Zekeriya NAS'ın yazmış olduğu makalede Üniversite Kavramı ve toplumun bakış açısı aynı zamanda Toplumsal Yapı, İstihdam, Nüfus, Kentleşme, Sanayileşme, Sosyal ve Kültürel Yapı gibi kavramların içerikleri açıklanmıştır. Bu kavramlardan yola çıkarak Kent ve Üniversite yapılaşmasının nasıl şekillendiği üzerinde değerlendirmeler yapılabilir. Araştırmamızda istatistiksel verilerin yorumlanması bilimsel nitelik kazandırma açısından son derece önem arz etmektedir. Bu bağlamda Üniversitelerin sosyal ekonomik ve kültürel etkilerinin kente olan katkılarını sosyolojik yaklaşımlarla değerlendirmek bilimsel çalışmalar açısından önemlidir.

Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler, Sultan Kavili Arap'ın yapmış olduğu çalışmada Kent ve Üniversite etkileşiminin sonuçları ve temelde oluşan bazı problemler üzerinde durulmuştur. Kent ve Üniversite arasında yaşanan kültürel sosyo-ekonomik aktarımların önemi üzerinde değerlendirme yapmak için farklı metodolojik yaklaşımlar kullanılabilir. Araştırmamızdaki sosyolojik değerlendirmelerle kuramsal yaklaşımların önem arz ettiğini belirtmek gerekir.

Anadolu'da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları, Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK, Doç. Dr. İshak TORUN, Arş. Gör. Yıldız ÖZKÖK'ün çalışmış oldukları makalede Anadolu'da kurulan Üniversitelerin tarihsel gelişim süreci ve Üniversitelerin katkıları üzerinde durulmuştur. İllerin sosyo-ekonomik yapılarına olan katkıların belli bir çerçevede değerlendirilmesi önemlidir. Burada dikkat edilmesi gereken noktalardan birisi de sosyolojik yaklaşımları ele alıp bunların yorumlanıp bilimsel verilere ulaşmaktır.

Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri, Hayriye Nur GÖRKEMLİ'nin Çalışmış olduğu Makale Selçuk Üniversitesinin gelişimsel olarak değerlendirilmesi, Kent ile olan bağları, Üniversitenin Kente katkıları ele alınmıştır. Sosyo- Ekonomik açıdan ve sürecin daha iyi anlaşılması açısından Selçuk Üniversitesinin Nitel ve Nicel değerlendirilmesi üzerine önemli bir araştırma olarak karşımıza çıkmaktadır. Son olarak araştırmamıza yakın bir çalışma olan Selçuk Üniversitesi'nin Konya kent ekonomisine katkısının değerlendirildiği bu çalışmada farklı birçok yaklaşım ele alınmıştır. Kent ve Üniversite kavramının ekonomik boyutlarıyla değerlendirilmesi sayısal istatistiki verilerden faydalanılması bilimsel bir araştırma için önemlidir. Kültürel Sosyal ve ekonomik boyutunun değerlendirildiği bir araştırma ise daha geniş bir alanı kapsamaktadır. Bununla beraber sosyolojik değerlendirmelerin de farklı bir boyut kazandırabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırmanın betimsel ve çıkarımsal istatistik sonuçlarına ilişkin öneriler yer almaktadır.

• Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Selçuk Üniversitesi ile Konya il idarisi ve yerel yönetimler sosyal-kültürel faaliyetlerde koordinasyon geliştirmelidirler.
- Konya il idaresi ve yerel yönetimler gençlik merkezleri, spor salonları, teknoloji merkezleri vs. gibi alanların açılmasından yer, arsa, bina vs. ekonomik katkı sağlamalıdır.
- Konya sanayi odası ve ticaret odası tarafından üniversite öğrencilerinin staj, çalışma vs. istihdamı için katkı sağlamalıdır.

• Araştırmaya Yönelik Öneriler

- Selçuk Üniversitesinin Konya şehrine sağladığı katkıya ilişkin sosyal-kültürel ve ekonomik boyutta örneklem olarak halkı hedef alan bir araştırmayla yinelenabilir.
- Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin marka şehri olmasında katkısına ilişkin nicel veya nitel bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

I.Basılı Kaynaklar

- Aslanapa, O. (1991)..Anadolu'da İlk Türk Mimarisi, Başlangıcı Ve Gelişmesi, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- Adıvar, A. A (1943). Osmanlı Türklerinde İlim, Remzi Kitabevi, İstanbul 1943.
- Eflaki A, (1964), Ariflerin Menkıbeleri, C.1., İstanbul.
- Aktaş, S. U. (2014)“Üniversite Çok, Öğretim Elemanı Yok”, 9 Ekim, erişim: 10.02.2015,<http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/universite-cok-ogretim-elemanı-yok>.
- AkyüzY. (1993).Türk Eğitim Tarihi, Kültür Koleji Y.,İstanbul. 1993.
- Altunışık, R ve Diğerleri (2010). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (6.Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık
- Arabacı C.(1991) , Milli Mücadele Dönemi Konya öğretmenleri, Konya 1991.
- Arap, S. K. (2014). Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler, Tematik Yazılar, Toplum ve Demokrasi, Yıl 8, Sayı 17-18, Ocak-Aralık, s. 105-119.
- Ârif Bey,? (1922). “Devlet-i Osmaniye'nin Teessüs ve Takarruru Devrinde İlim ve Ulemâ”, Daru'l-Fünun Edebiyat Fakültesi Mecmuası, S. I, İstanbul
- Atay, H.(1981). Fatih-Süleymâniye Medreseleri Ders Programları ve İcazetnâmeler, Vakıflar Dergisi, C. XIII, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Atçeken, Z. (1998) Konya'daki Selçuklu Yapılarının Osmanlılar Devrinde Bakımı ve Kullanılması, TTK Yayınları, Ankara.
- Ataöv, A. & Osmay, S. (2007). Türkiye'de Kentsel Dönüşüme Yöntemsel Bir Yaklaşım. Middle East Technical University Journal of the Faculty of Architecture, 24(2), 57-82, Ankara.
- Aydemir, S. (1994). Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin Kent ve Bölge Ekonomisine Doğrudan ve Dolaylı Ekonomik Etkileri, Bölgesel Kalkınma Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, KTÜ, Trabzon, .s.195-210.

- Balcı, A (2004). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler, Ankara: Pegema Yayıncılık
- Barthold, W. V. (1975). Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler, Kültür Bakanlığı Yay. Ankara.
- Bakırcı N. (2007).Konya Mevlâna Dergahı, İstem.org.,Konya
- Baltacı, C. (1976) XV-XVH. Yüzyıllarda Osmanlı Medreseleri,İstanbul.
- Bilge, M.(1984). İlk Osmanlı Medreseleri, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1984.
- Bilginoğlu, M. A., Atik, H., Türker, O., Pamuk, Y., Düzgün, R. (2002). Erciyes Üniversitesi'nin Konya İlinin Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapısına Etkileri, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri. s.135
- Bookehin, M. (1999). Kentsiz Kentleşme (1. Baskı). (Çeviren: Burak Özyalçın). Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Baykara,T. (1985). Türkiye Selçukluları Devrinde Konya,Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Bozkurt, Nebi; “Medrese”, İslam Ansiklopedisi, C. 28, TDV Yayın ve Matbaacılık, Ankara 2003.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegema Yayıncılık (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı)
- Cahen, C.(1968). Pre-Ottoman Turkey NewYork.
- Ceylan, M. (2000).Max Weber Şehir Modern Kentlerin Oluşumu,:The City Great Britain 1960 çev. Musa Ceylan ,Bakış Yayınları, İstanbul.
- Charle, C. & Verger, J. (2005). Üniversitelerin Tarihi. Ankara: Dost.
- Çay, A. (1984). Anadolu Selçukluları'nda Medreseler, Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakütesi Dergisi, Cilt 2, Sayı 1.
- Çetin, M. 2007, “Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler”, Ege Akademik Bakış, 7 (1), s. 217-238.
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma:Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası, Anadolu Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü,2014,23

- Durkheim, E., (1964), *The Division of Labour*, Trans, by George Simpson, Free Press, New York-London.
- Erdoğan, İ. (2004) *Yeni Bin Yıla Doğru Türk Eğitim Sistemi*, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Ergun, C. (2014) “Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, s. 216-237
- Ergün M. (1982). *Atatürk Devri Türk Eğitimi*, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Y., Ankara, 1982,
- Ertürk, H. (1997). *Kent Ekonomisi (2. Baskı)*. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Florax R.J. (1987). *The Regional Economic Role of Universities: The Dark Side of Universities*, Twente Univ., CHEPS, Netherlands, s.51-55.
- Frey, W. H. & Zimmer, Z. (2001). *Defining the City*, (Edited by: Ronan Paddison). *Handbook of Urban Studies (First Edition)*. London: Sage Publications, 14-35.
- Gasset, J. O.(1998) *Üniversitenin Misyonu*, çev. N. G. Işık, YKY Yayınları, İstanbul.
- Gül, A. (1999). *Osmanlı Medreselerinde Eğitim-Öğretim ve Bunlar Arasında Daru'l-Hadislerin Yeri*, TTK Yayınları, Ankara 1999.
- Günel, İ. (2013). *50 Soruda Üniversite, Bilim ve Gelecek Kitaplığı*, İstanbul.
- Gürüz K. (1994). *Türkiye'de ve Dünyada Yükseköğretim Bilim ve Teknoloji*, TÜSİAD Yayınları, İstanbul.
- Gürüz, K.. (2001) *Türkiye'de ve Dünyada Yükseköğretim*, ÖSYM Yayın No: 2001- 4, Ankara.
- Güven İ. (1998). *Türkiye Selçuklularında Medreseler*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:31, Sayı:1, 125-146, Ankara.
- Görkemli, H.N (2009). *Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri*, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* • 22 / 2009
- Halaçoğlu, Yusuf; “Osmanlılarda İlim, Din ve Sosyal Müesseseler”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, C. 12, TTK Yayınları, Konya 1994.

Hunt, R.. (1966). “Universities and Learning”. The Flowering of the Middle Ages. Ed. Joan Evans. Londra. Thames and Hudson Yay.148-166.

Işık, Ş. (2008). “Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri”, DEU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10 (3), s. 159-181

İhsanoğlu, E.(1999).“Osmanlı Bilimine Toplu Bakış”, Osmanlı (Bilim), C. 8, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

İnan M. R .(1983).“ 1920lerde Türk Millî Eğitimi” Cumhuriyet Döneminde Eğitim, M.E.B., İstanbul. 1983.

İşpirli, M.(2003). “Medrese”, İslam Ansiklopedisi, C. 28, TDV Yayınları, Ankara.

Kâhya, E.(1999). “Osmanlılardaki Bilimsel Çalışmalara Genel Bir Bakış”, Osmanlı (Bilim), C. 8, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999.

Kafesoğlu, İ.(1972) Selçuklu Tarihi, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

Kalaycı, Ş. (2010). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım

Karasar, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemi (10.Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Karpuz, H. (1999), Düünden Bugüne Konya’nın Kültür Birikimi ve Selçuk Üniversitesi,Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya, 1999.

Kayaoğlu, İ.(1985).“Osmanlı Eğitim Vakıfları”, Milli Kültür, S. 49 (Temmuz), Ankara.

Kerr, C. (2001). The Uses of the University. Harvard University Press.

Kepenek Y. & Yentürk N. (1994) Türkiye Ekonomisi, Remzi Kitabevi, İstanbul

Köymen, M.A.(1983). Alp Arslan ve Zamanı, DTCF Yayınları, Ankara.

Kuran, A.(1969). Anadolu Medreseleri, Cilt I, Ankara.

Kurtkan A.(1977) , Eğitim Yolu İle Kalkınmanın Esasları, İst. Üniv. İktisad Fak. Y., İst. 1977

Küçükdağ Y. & Arabacı C. (1999), Osmanlı Dönemi Konya Medreseleri, Düünden Bögüne Konya'nın Kültür Birikimi ve Selçuk Üniversitesi,Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya, 1999.

Krücken, G., Kosmützky, A. & Torca, M. (2007).”Towards a Multiversity? Universities between Global Trends and National Traditions” erişim: 20.04.2009, http://www.transcript-verlag.de/ts468/ts468_1.pdf.

Makdisi, G.(1981).Rise of The Colleges, Edinbrugh University Press, Edinbrugh.

Makdisi, G. (1989). Scholasticism and Humanism in Classical Islam and the Christian West. Journal of the American Oriental Society, 109 (2), 175-182.

Martin, B. R. & Etzkowitz, H.(2000). “The Origin And Evolution Of The University Species”, Vest, Vol. 13, No. 3-4: 9-34, erişim: 08.12.2008, <http://www.vest-journal.net /Mart-Etz.pdf>.

Marx, K. & Engels, F., (1999), Alman Edeolojisi, Çev. S. Belli, 4. baskı, SolYayımları, Ankara.

Munnich, L., Nelson, K. (2003). The University in the City: An Agenda for Community and Economic Development, Humphrey School of Public Affairs, Minnesota, 11-19

Muşta, M.C.(1999) , Osmanlı Dönemi Konya Medreseleri, Düünden Bögüne Konya'nın Kültür Birikimi ve Selçuk Üniversitesi,Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya, 1999.

Nadir Ö. (1962), "İslâm ve Eğitim Enstitüleri", Yeni Meram. 1 Mayıs 1962, No: 4158, Konya

O.N. Dülgerler 1995, Karamanugulları Dönemi Mimarisi, syf25, İstanbul

Önder M. (1949). Konya Matbuata Tarihi, Konya Halkevi Yayınları, Konya

Önder M (1952). Konya Maarif Tarihi,Konya

Özdamar, K. (2003). Modern bilimsel araştırma yöntemleri. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Özdem, G. & Sarı, E. (2008). “Yükseköğretimde Yeni Bakış Açılılarıyla Birlikte Yeni Kurulan Üniversitelerden Beklenen İşlevler (Giresun Üniversitesi Örneği)”,

Üniversite-Toplum Dergisi, 8 (1), erişim: 10.12.2014, <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=351>.

Özüdogru Ş. (1991) , Kuruluşundan Bugüne Türkiye'de İmam Hatip Liseleri Ve Konya İmam Hatip Lisesi, Konya .

Phelps, R. P. (1998). “The Effect of University Host Community Size on State Growth”, *Economics of Education Review*, 17 (2), s. 149-158.

Sağır, A. & Dikici, E. (2011). “Yeni Göçmenlik Mekânları Olarak Yeni Kurulan Üniversiteler: Ordu Üniversitesi Örneğinde Öğrencilerin Bütünleşme Sorunları”, *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırması Dergisi*, 2 (3), s. 217-251.

Sayılı A.(1964). Ortaçağ İslâm Dünyasında İlmî Çalışma Temposundaki Ağırlaşmanın Bazı Temel Sebepleri: Avrupa İle Mukayese, Araştırma 1,Felsefe Araştırmaları Entitüsü, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Ankara.

Sayılı,A. (1948) .Higher Education In Medeval İslam, Ankara Üniversitesi Yıllığı, Ankara.

Sezal, İ., (1992), Şehirleşme, Ağaç Yayınları, İstanbul.

Schleicher, A. (2006). The economics of knowledge: why education is key for europe’s success, (policy brief no. 1). Brussels: lisbon council.

Sargın, S. (2007). Türkiye’de Üniversitelerin Gelişim Süreci Ve Bölgesel Dağılımı, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl/Volume: 3, Sayı/Issue: 5,Isparta.

Simmel, G., (1996), “Metropol ve Zihinsel Yaşam”, Cev. B. Ö. Düzgören, Cogito, No:8,Yaz 1996, İstanbul, s. 81-89.

Tanilli, S. (2001). Yüzyılların Gerçeği ve Mirası. cilt II. Adam Yay., İstanbul

Tanpınar A. H. (1969). Beş Şehir, M.E.B. İstanbul.

Tekeli İ, (1983)"Osmanlı İmparatorluğumdan Günümüze Eğitim Kurumlarının Gelişimi" Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, iletişim Yayınları, 3. Cilt, İstanbul

Tekeli, İ. (1995) “Eğitim”, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, Cilt:3, İletişim Yayınları, İstanbul.

- Tekeli S. (1975). Modern Bilimin Doğuşunda Bizans'ın Etkisi, Kalite Matbaası,
- Timur, T. (2000) Toplumsal Değişme ve Üniversiteler, İmge Kitabevi, Ankara.
- Ulusoy,A. (2007). Kuruluşundan 17. Yüzyıla kadar Osmanlı Medreselerinde Eğitim-Öğretim Faaliyetleri, Konya.
- Ülken H.Z. (1967), “Konyada Anadolu Selçukîleri Devrinde İlim ve Felsefe”, Konya, 8 (1937), S. 490- 497
- Vest, C. M. (2007). The American research university from World War II to world wide web: governments, the private sector, and the emerging meta-university. Berkeley: Center for Studies in Higher Education, University of California Press
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yeni Konya, (1975), Selçuk Üniversitesi;
- 27 Şubat 1975 No:10081.
 - 31 Mart 1975 No:10083.
- Yeni Meram, (1982). ‘Üniversite ve Konya Selçuk Üniversitesi’ 3 Agustos 1982 No:11236.
- Yılmaz, M. K. & Kaynak, S. (2011) “Sosyo-Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite’den Beklentileri ile İlgili Bir Uygulama”, DEU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13 (4), s. 55-73.
- Yüksek,D.A.(1962). Konya Eğitim Enstitüsü Açılırken, Yeni Konya, 12 Kasım 1962, No:4736, Konya
- Wissem, J. G. (2009). Üçüncü kuşak üniversitelere doğru: Geçiş döneminde üniversiteleri yönetmek. İstanbul: Özyeğin Üniversitesi Yayınları.
- Ziya M. (1328) : Konya Seyahatı Hatıratından. Dersaadet . S. 34; Konya Vilâyeti Sâlnâmesi 1332, Konya

II. Web Siteleri

Ali Gav Medresesi, <http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=31>
Erişim tarihi: 23.05.2017

Sırçalı Medrese, <http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=195> Erişim tarihi: 23.05.2017

İnce Minare Medresesi, <http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=336>
Erişim tarihi: 23.05.2017

Konya,(2017). Konya Tarihi, <http://www.konya.gov.tr/genel-bilgiler-tarihi>, Erişim tarihi: 04.08.2017

Selçuk, (2017).Selçuk Üniversitesi Tarihçesi, Web:
<http://www.selcuk.edu.tr/html/tarihcesi.html> 03.08.2017 tarihinde alınmıştır.

<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/karatay-muzesi>,Erişim tarihi:01.12.2017

<http://www.anadoluselcuklumimarisi.com/asyep/veri-tabani?fid=336>,Erişim tarihi:23.05.2017

<http://www.xn--sahipatamzesi4ob.gov.tr/?pnum=37&pt=Sahip%20Ata%20K%C3%BClliyesi>,Erişim tarihi:01.12.2017

<http://www.mebkam.com/makale.asp?MakaleID=2>, Erişim tarihi:01.12.2017

<http://sosyolojisi.com/kent-kentlesme-kavram-kent-kuramlar/1548.html> , Erişim tarihi:28.01.2018

EKLER

1.Anket Formu

Konya Kenti ve Selçuk Üniversitesi Sosyal-Kültürel, Ekonomik, Tutum Ölçeği

Bu çalışma, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Tezi için yapılmakta olup; kişisel bilgilerinize (adınız soyadınız gibi) lütfen yer vermeyiniz. Verdiğiniz bilgiler yalnız, ilgili çalışma için kullanılacaktır. Çalışma sonuçlarını Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nden talep edebilirsiniz. Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Lütfi DİKMEN
Sosyoloji Yüksek Lisans Öğrencisi

Aşağıdaki sorularda sizin için en uygun olan seçeneği (hücreyi) işaretleyiniz.

1-Statünüz	a) Öğrenci	b) Akademisyen		
2-Cinsiyetiniz	a) Kadın	b) Erkek		
3-Medeni Durumunuz	a) Evli	b) Bekar		
4-Öğrenim Durumunuz	a) Ön Lisans	b) Lisans	c) Lisans Üstü	
5-Memleketiniz	a) Konya	b) Konya Çevresi	c) Diğer	
6-Yaşınız	a) 18-25	b) 26-35	c) 36-45	d) 45 ve üzeri

*1-Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3- Kısmen Katılıyorum, 4- Katılıyorum
5- Tamamen Katılıyorum

Sosyal-Kültürel Boyut	1	2	3	4	5
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya'daki sosyal-kültürel etkinliklerin arttığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya şehrinin kültürel açıdan geliştiğini düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin Konya şehrinin sosyal faaliyetlerine katkısının olduğunu düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kent yaşamı içerisinde daha fazla sosyal-kültürel etkinliğin yapıldığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin Konya toplumunun çoğunluğunu ilgilendiren birçok problemlere katkı sağladığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin eğitim yapılanmasının Konya ve çevresinde sosyal-kültürel olanakları arttırdığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin sosyal-kültürel anlamda Konya ya çok fazla katkısı vardır.					
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan gençlik merkezlerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan spor salonlarının Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesinin öğrenciler için açılan öğrenci kulüplerinin Konya şehri için faydalı olduğunu düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde kent yaşamının öğrencilerin sosyal-kültürel açıdan gelişimine katkı sağlayacak düzeyde olduğunu düşünüyorum.					
Ekonomik Boyut	1	2	3	4	5

Selçuk Üniversitesi'nin Konya bölgesinde istihdam alanı oluşturmaya katkı sağladığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya sanayisinin geliştiğini düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ticaretinin geliştiğini düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya ihracatının geliştiğini düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitesi sayesinde Konya kentinin öğrencilere ekonomik olanaklar sağladığını düşünüyorum.					
Selçuk Üniversitenin ekonomik açıdan Konya kentine katkısının olduğunu düşünüyorum.					

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Lütfi DİKMEN
Doğum Yeri ve Tarihi : Kadınhanı 1990
Medeni Hali : Bekar
İletişim Bilgileri : lutfidikmen1@gmail.com
0543 865 9914 (GSM)

EĞİTİM

2005-2009 Erbil Kuru Lisesi

2009-2013 Selçuk Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

2014-2018 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı Sosyoloji Yüksek Lisans Programı

İŞ DENEYİMİ

2012-2013 Yapıcı İş Merkezi Elektronik Teknikeri

2014-2015 MEB -Felsefe Grubu Öğretmenliği

SERTİFİKALAR

KOMEK İngilizce Kursu Sertifikası

TEDET Gönüllü Eğitimlik Sertifikası

Avrupa Birliği Türkiye İlişkileri Konferansı Katılım Sertifikası